

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ
KIRŞEHİR VALİLİĞİ
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ İL MÜDÜRLÜĞÜ**

KIRŞEHİR İLİ 2024 YILI ÇEVRE DURUM RAPORU

**HAZIRLAYAN:
ÇED VE ÇEVRE İZİNLERİNDEN SORUMLU ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ**

KIRŞEHİR - 2025

ÖNSÖZ

Çevre; insan da dahil olmak üzere doğadaki bütün canlı ve cansız öğelerle bu öğeler arasındaki karşılıklı ilişkilerin oluşturduğu bir bütündür. Hızlı kentleşme, çarpık yapılaşma, arazinin kabiliyet sınıflarına göre kullanılmayışı, endüstrinin hızla gelişmesi, hızlı nüfus artışı, dünya ekosistemi üzerinde olumsuz etkiler oluşturmaktadır. Evsel ve endüstriyel katı atıklar, sıvı atıklar, hava kirliliği, gürültü kirliliği ve trafik kirliliği gibi olumsuzluklar hepimizin beden ve ruh sağlığını etkilemektedir. Çevre sorunları bölgesel olmaktan çıkıp ulusal hatta uluslararası sorunlar haline gelmiştir. Sağlıklı bir çevre ve yaşam kalitesi yüksek bir toplum oluşturulmasının, ancak çevre sorunlarının çözülmesi ile mümkün olacağı bugün dünyada kabul görmüş bir gerçektir. Bu sebeple öncelikle toplumda çevre bilincinin oluşturulması gerekmektedir.

Yaşayabileceğimiz başka bir dünyanın olmadığı gerçeğinden hareketle; yaşam alanlarının gitgide azaldığı düşünülürse, çocuklarımızı geleceğe hazırlarken yaşanabilir bir dünya bırakmak için çevre bilincini de ihmal etmemiz gerekmektedir.

Çevre sorunlarıyla mücadelede ortak katılım ve ortak sorumluluk şarttır. Bedeli para ile ifade edilemeyecek çevresel değerlerin tahrip edilmesini önlemek, bunlara sahip çıkmak, gerekli çabayı sarf etmek ülkemizin geleceği için en faydalı yatırım olacaktır.

İl Müdürlüğümüz; ilimizdeki çevre sorunları ile ilgili olarak, ilgili yönetmelikler çerçevesinde ekolojik sistemin korunması ve iyileştirilmesi, her türlü çevre kirliliğinin önlenmesi, ilimizin doğal bitki ve hayvan varlığı ile doğal zenginliklerin korunması ve kamuoyunda çevre bilincinin oluşması için birçok kurum ve kuruluş ile iş birliği içerisinde çalışmalarını sürdürmektedir. İlimizdeki çevresel bilgilerin yer aldığı bir kaynak, olan bu raporun hazırlanmasında emeği geçenlere teşekkür ediyorum.

Muhammed Yusuf ORHAN
Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği
İl Müdürü

İÇİNDEKİLER

Sayfa

GİRİŞ	1
A. HAVA	2
A.1. HAVA KALİTESİ.....	2
A.2. HAVA KALİTESİ ÜZERİNE ETKİ EDEN KİRLİTİCİLER	7
A.3. HAVA KALİTESİNİN KONTROLÜ KONUSUNDAKİ ÇALIŞMALAR	9
A.3.1. Temiz Hava Eylem Planları	9
A.4. ÖLÇÜM İSTASYONLARI	10
A.5. ÇEVRESEL GÜRÜLTÜ	14
A.6. İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ EYLEM PLANI ÇERÇEVESİNDE YAPILAN ÇALIŞMALAR	15
A.7. ULAŞIM VE HAREKETLİLİK	15
A.8 SONUÇ VE DEĞERLENDİRME.....	16
B. SU VE SU KAYNAKLARI	17
B.1. İLİN SU KAYNAKLARI VE POTANSİYELİ	17
B.1.1. Yüzeysel Sular	17
B.1.1.1. Akarsular.....	17
B.1.1.2. Doğal Göller, Göletler ve Rezervuarlar.....	17
B.1.2. Yeraltı Suları.....	17
B.1.2.1. Yeraltı Su Seviyeleri	18
B.2. SU KAYNAKLARININ KALİTESİ	18
B.3. SU KAYNAKLARININ KİRLİLİK DURUMU	19
B.3.1. Noktasal kaynaklar	19
B.3.1.1. Endüstriyel Kaynaklar.....	19
B.3.1.2. Evsel Kaynaklar	19
B.3.2. Yayılı Kaynaklar	19
B.3.2.1. Tarımsal Kaynaklar	19
B.3.2.2. Diğer	19
B.4. DENİZLER	19
B.5. SEKTÖREL SU KULLANIMLARI VE YAPILAN SU TAHSİSLERİ	19
B.5.1. İçme ve Kullanma Suyu.....	19
B.5.1.1 Yüzeysel su kaynaklarından kullanılan su miktarı ve içme suyu arıtım tesisi mevcudiyeti	19
B.5.1.2. Yeraltı su kaynaklarından temin edilen su miktarı ve içme suyu arıtım tesisi mevcudiyeti	21
B.5.1.3. İçme Suyu temin edilen kaynağın adı, mevcut durumu, potansiyeli vb.	22
B.5.2. Sulama	23
B.5.2.1. Salma sulama yapılan alan ve kullanılan su miktarı.....	23
B.5.2.2. Damla, yağmurlama veya basınçlı sulama yapılan alan ve kullanılan su miktarı.....	23
B.5.3. Endüstriyel Su Temini	24
B.5.4. Enerji Üretimi Amacıyla Su Kullanımı	26
B.5.5. Rekreatiyonel Su Kullanımı	26
B.6. ÇEVRESEL ALTYAPI	27
B.6.1. Kentsel Kanalizasyon Sistemi ve Atıksu Arıtma Tesisi Hizmetleri.....	27
B.6.2. Organize Sanayi Bölgeleri ve Münferit Sanayiler Atıksu Altyapı Tesisleri.....	32
B.6.3. Düzenli Depolama Tesislerinde Oluşan Sızıntı Sularının Yönetimi	33
B.6.4. Arıtılmış Atıksuların Yeniden Kullanılması veya Bertarafı	34
B.7. TOPRAK KİRLİLİĞİ VE KONTROLÜ.....	35
B.7.1. Noktasal Kaynaklı Kirlenmiş Sahalar.....	35
B.7.2. Arıtma Çamurlarının Yönetimi	35
B.7.3. Madencilik faaliyetleri ile bozulan arazilerin doğaya yeniden kazandırılmasına ilişkin yapılan çalışmalar	36

B.7.4. Tarımsal Faaliyetler İle Oluşan Toprak Kirliliği	36
B.8. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME	38
C. ATIK	39
C.1. BELEDİYE ATIKLARI	39
C.2. HAFRIYAT TOPRAĞI, İNŞAAT VE YIKINTI ATIKLARI	42
C.3. SIFIR ATIK YÖNETİMİ	42
C.3.1. Eğitimler	42
C.3.2. Atık Getirme Merkezleri	42
C.3.3. Temel seviye Sıfır Atık Belgesi Alan Bina/Yerleşke Sayısı	43
C.4. AMBALAJ ATIKLARI	44
C.5. TEHLİKELİ ATIKLAR	46
C.6. ATIK YAĞLAR	46
C.7. ATIK PİL VE AKÜMÜLATÖRLER	47
C.8. BİTKİSEL ATIK YAĞLAR	47
C.9. ÖMRÜNÜ TAMAMLAMIŞ LASTİKLER	48
C.10. ATIK ELEKTRİKLİ VE ELEKTRONİK EŞYALAR	48
C.11. ÖMRÜNÜ TAMAMLAMIŞ ARAÇLAR	50
C.12. TEHLİKESİZ ATIKLAR	50
C.12.1 Demir ve Çelik Sektörü ve Cüruf Atıkları	51
C.12.2 Kömürle Çalışan Termik Santraller ve Kül	51
C.12.3 Atıksu Arıtma Çamurları	51
C.13. TIBBİ ATIKLAR	52
C.14. MADEN ATIKLARI	52
C.15. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME	53
Ç. BÜYÜK ENDÜSTRİYEL KAZALARIN ÖNLENMESİ ÇALIŞMALARI	54
Ç.1. BÜYÜK ENDÜSTRİYEL KAZALAR	54
Ç.2. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME	54
D. PİYASA GÖZETİMİ VE DENETİMİ ÇALIŞMALARI	55
D.1. PİYASA GÖZETİMİ VE DENETİMİ (PGD)	55
D.2. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME	55
E. DOĞA KORUMA VE BİYOLOJİK ÇEŞİTLİLİK	56
E.1. FLORA	56
E.2. FAUNA	65
E.3. ORMANLAR, MİLLİ PARKLAR VE TABİAT PARKLARI	73
E.3.1. Ormanlar	73
E.3.2. Milli Parklar	73
E.3.3. Tabiat Parkları	73
E.4. ÇAYIR VE MERA	76
E.5. SULAK ALANLAR	77
E.6. TABİAT VARLIKLARINI KORUMA ÇALIŞMALARI	81
E.6.1. Tabiat Anıtları	81
E.6.2. Tabiatı Koruma Alanları	81
3. Anıt Ağaçlar	81
E.6.4. Özel Çevre Koruma Bilgileri	82
E.6.5. Doğal Sit Alanları	82
E.7. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME	82
F. ARAZİ KULLANIMI	83
F.1. ARAZİ KULLANIM VERİLERİ	83

F.2. MEKÂNSAL PLANLAMA	85
<i>F.2.1. Çevre Düzeni Planı.....</i>	<i>85</i>
F.3. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME	85
G. ÇED, ÇEVRE İZİN VE LİSANS İŞLEMLERİ	86
G.2. ÇEVRE İZİN VE LİSANS İŞLEMLERİ	87
G.3. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME	88
H. ÇEVRE DENETİMLERİ VE İDARİ YAPTIRIM UYGULAMALARI	89
H.1. ÇEVRE DENETİMLERİ	89
H.2. ŞİKÂyetLERİN DEĞERLENDİRİLMESİ	90
H.3. İDARİ YAPTIRIMLAR	90
H.4. ÇEVRE KANUNU UYARINCA DURDURMA CEZASI UYGULAMALARI	91
H.5. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME	91
I. KİRLETİCİ SALIM VE TAŞIMA KAYDI UYGULAMALARI	92
İ. ÇEVRE EĞİTİMLERİ	94

ÇİZELGELER DİZİNİ

Sayfa

Çizelge 1 – Hava Kalitesi Değerlendirme ve Yönetimi Yönetmeliği limit değerleri ve uyarı eşikleri ...	5
Çizelge 2 - Ulusal hava kalite indeksi kesme noktaları	6
Çizelge 3 - Ulusal hava kalitesi indeksi	6
Çizelge 4 –2024 yılı itibariyle sürekli emisyon ölçüm sistemleri	6
Çizelge 5 –2024 yılında Kırşehir İlinde kullanılan yakıt türleri ve miktarları	9
Çizelge 6 -2024 yılı hava kalitesi parametreleri aylık ortalama değerleri ve sınır değerin aşıldığı gün sayıları ($\mu\text{g}/\text{m}^3$; CO : mg/m^3).....	13
Çizelge 7 – Tamamlanan Gürültü Bariyerleri	14
Çizelge 8-2024 yılındaki araç sayısı ve egzoz ölçümü yaptıran araç sayısı.....	15
Çizelge 9 – Tamamlanan Bisiklet Yolları	16
Çizelge 10 – Tamamlanan Yeşil Yürüyüş Yolları	16
Çizelge 11 – Tamamlanan Çevre Dostu Sokak	16
Çizelge 12 -2024 yılı yüzey ve yeraltı sularında tarımsal faaliyetlerden kaynaklanan nitrat kirliliği ile ilgili analiz sonuçları	18
Çizelge 13 – 2024 yılı itibariyle kentsel atıksu arıtma tesislerinin durumu	28
Çizelge 14 – 2024 yılı itibariyle kentsel atıksu arıtma tesislerinin durumu	31
Çizelge 15 –2024 yılı OSB, Serbest Bölgeler ve Sanayi Sitelerinde atıksu arıtma tesislerinin (AAT) durumu	33
Çizelge 16 –2024 yılı itibariyle münferit sanayiye ait atıksu arıtma tesisi (AAT) sayısı.....	33
Çizelge 17 .2024 yılı itibariyle yeniden kullanılan veya bertaraf edilen arıtılmış atıksu durumu.....	34
Çizelge 18 –2024 yılında kullanılan ticari gübre tüketiminin bitki besin maddesi bazında ve yıllık tüketim miktarları	36
Çizelge 19 -2024 yılında tarımda kullanılan girdilerden gübreler haricindeki diğer kimyasal maddeleri (tarımsal ilaçlar vb)	37
Çizelge 20 -2024 yılında topraktaki pestisit vb tarım ilacı birikimini tespit etmek amacıyla yapılmış analizin sonuçları.....	37
Çizelge 21 - 2025 yılı için il/ilçe belediyelerince toplanan ve yerel yönetimlerce (büyükşehir belediyesi/ belediye/ birliklerce) yönetilen belediye atığı miktarı ve toplanma, taşınma ve bertaraf yöntemleri.....	40
Çizelge 22 – 2024 yılı itibariyle Atık Getirme Merkezleri/ Mobil Atık Getirme Merkezleri	43
Çizelge 23 –2024 yılı itibariyle temel seviye sıfır atık belgesini alan il genelindeki bina/yerleşkelerin sayısı.....	43
Çizelge 24 –2022 yılı ambalaj ve ambalaj atıkları istatistik sonuçları	44
Çizelge 25 - Kayıtlı ekonomik işletme sayısı.....	44
Çizelge 26 -2024 yılında kayıtlı ambalaj atığı toplama ayırma tesisi sayısı	45
Çizelge 27 -2024 yılında ambalaj atığı geri kazanım tesisi sayısı.....	45
Çizelge 28 -2022 yılında atık işleme yöntemine göre tehlikeli atık miktarları*	46
Çizelge 29 –2022 yılı için atık madeni yağ geri kazanım ve bertaraf miktarları	47
Çizelge 30 – Yıllar itibariyle atık akü ve pil miktarı (kg)*	47
Çizelge 31 –2022 yılı için atık bitkisel yağlarla ilgili veriler	47
Çizelge 32 –2024 yılında oluşan ömrünü tamamlamış lastikler ile ilgili veriler.....	48
Çizelge 33 – Yıllar itibariyle beyan edilen ÖTL miktarları (ton/yıl)	48

Çizelge 34–2024 yılı AEEE toplanan ve işlenen miktarlar.....	50
Çizelge 35 –Kırşehir İlinde yer alan ÖTA Tesis sayısı (0 Adet).....	50
Çizelge 36– Yıllar itibariyle teslim alınan ÖTA miktarı (adet).....	50
Çizelge 37 –2022 Yılı tehlikesiz atıkların miktarı ve bertaraf edilmesi ile ilgili veriler	51
Çizelge 38 –2024 yılı için ildeki demir ve çelik üreticileri, cüruf ve bertaraf yöntemi	51
Çizelge 39-2024 yılı termik santrallerde kullanılan kömür, oluşan cüruf ve uçucu kül miktarı	51
Çizelge 40 –2024 yılında il sınırları içinde oluşan yıllık tıbbi atık miktarı.....	52
Çizelge 41 - Yıllara göre tıbbi atık miktarı	52
Çizelge 42 –2024 yılında maden zenginleştirme tesislerinden kaynaklanan atık miktarı.....	52
Çizelge 43 –2024 yılı itibariyle bulunan atık işleme tesisi sayısı*.....	53
Çizelge 44 –2024 yılında BEKRA kuruluşlarının sayısı.....	54
Çizelge 45 –2024 yılında BEKRA denetimi yapılan kuruluş sayısı	54
Çizelge 46–2024 yılında Katı Yakıtlara Ait Piyasa Gözetimi ve Denetimi	55
Çizelge 47 – Bakanlık merkez ve ÇŞİDİM tarafından 2024 yılı içerisinde alınan ÇED Olumlu ve ÇED Gerekli Değildir Kararlarının sektörel dağılımı*	86
Çizelge 48 – Bakanlık merkez ve ÇŞİDİM tarafından 2014-2024 yılları arasında verilen muafiyet kararlarının sektörel dağılımı	87
Çizelge 49 – 2014-2024 yılları arasında verilen iade/iptal kararlarının sektörel dağılımı	87
Çizelge 50–2024 yılında Bakanlık Merkez teşkilatı ve ÇŞİDİM tarafından verilen Geçici Faaliyet Belgesi ve Çevre İzni/Çevre İzni ve Lisansı Belgesi sayıları.....	87
Çizelge 51 -2024 yılında ÇŞİDİM tarafından gerçekleştirilen denetimlerin sayısı	89
Çizelge 52-2024 yılında ÇŞİDİM’e gelen tüm şikâyetler ve bunların değerlendirilme durumları	90
Çizelge 53 –2024 yılında ÇŞİDİM tarafından uygulanan ceza miktarları ve sayısı	90
Çizelge 54- Kırşehir İlinde Kirletici Salım ve Taşıma Kaydı Sistemine Kayıtlı Tesislerin Sektörel Dağılımı.....	92

GRAFİKLER DİZİNİ

Sayfa

Grafik 1- 2024 yılında Kırşehir-Yenice istasyonu PM ₁₀ parametresi günlük ortalama değer grafiği* .	11
Grafik 2- 2024 yılında Kırşehir-Yenice istasyonu SO ₂ parametresi günlük ortalama değer grafiği* ...	11
Grafik 3- 2024 yılında Kırşehir-Yenice istasyonu NO ₂ parametresi günlük ortalama değer grafiği* ..	11
Grafik 4- 2024 yılında Kırşehir-Yenice istasyonu CO parametresi günlük ortalama değer grafiği*	12
Grafik 5 - 2024 yılında Kırşehir-Yenice istasyonu NOX parametresi günlük ortalama değer grafiği*	12
Grafik 6- 2024 yılında Kırşehir-Yenice istasyonu O ₃ parametresi günlük ortalama değer grafiği*	13
Grafik 7- 2024 yılında Kırşehir-Yenice istasyonu O ₃ parametresi günlük ortalama değer grafiği*	13
Grafik 8 – 2024 yılında gürültü konusunda yapılan şikayetlerin dağılımı	14
Grafik 9 -2024 yılı belediyeler tarafından içme ve kullanma suyu şebekesi ile dağıtılmak üzere temin edilen su miktarının kaynaklara göre dağılımı	20
Grafik 10-2024 yılı içme ve kullanma suyu şebekesi ile dağıtılmak üzere temin edilen su miktarının kaynaklara göre dağılımı	20
Grafik 11- 2024 yılı belediyeler tarafından içme ve kullanma suyu şebekesi ile dağıtılmak üzere temin edilen su miktarının kaynaklara göre dağılımı	21
Grafik 12 - Kırşehir ilinde 2024 yılında endüstrinin kullandığı suyun kaynaklara göre dağılımı	25
Grafik13 – 2024 yılında endüstrinin kullandığı suyun kaynaklara göre dağılımı	26
Grafik14 – Yıllar bazında kanalizasyon şebekesi tesisi ile hizmet verilen belediye nüfusunun toplam nüfusa oranı	27
Grafik15 – Yıllar bazında atıksu arıtma tesisi ile hizmet verilen belediye nüfusunun toplam belediye nüfusuna oranı	27
Grafik 16 – Yıllar bazında kanalizasyon şebekesi tesisi ile hizmet verilen belediye nüfusunun toplam nüfusa oranı	29
Grafik 17 – Yıllar bazında atıksu arıtma tesisi ile hizmet verilen belediye nüfusunun toplam belediye nüfusuna oranı	30
Grafik 18 – Yıllar bazında sıfır atık yönetimi kapsamında verilen eğitimlere katılan kişi sayısı	42
Grafik 19 – Yıllar itibariyle temel seviye sıfır atık belgesini alan bina/yerleşke sayısı	44
Grafik 20 – Yıl bazında kayıtlı ekonomik işletme sayısı	45
Grafik 21 – Yıl bazında bulunan ambalaj atığı geri kazanım tesisi sayısı	45
Grafik 22 – 2022 yılı Atık yönetim uygulaması verilerine göre ilimizdeki tehlikeli atık yönetimi*	46
Grafik 23 – Yıllar itibariyle ilinde atık madeni yağ miktarları &	46
Grafik 24 – Yıllar itibariyle beyan edilen ÖTL miktarları (ton/yıl)	48
Grafik 25 - Yıllar itibariyle beyan edilen atık elektrikli ve elektronik eşya miktarları (ton)	49
Grafik 26 - Yıllar itibariyle AEEE işleyen tesis sayısı.....	49
Grafik 27 –2024 yılı kül atıklarının yönetimi Kırşehir’ de bulunmamaktadır.	51
Grafik 28 –2024 yılında madencilikte proses atıklarının bertarafı	52
Grafik 29– Arazi kullanım durumuna göre arazi sınıflandırması.....	83
Grafik 30 –2024 yılında ÇED Olumlu Kararı alınan projelerin sektörel dağılımı	86
Grafik 31–2024 yılında ÇED Gerekli Değildir Kararı alınan projelerin sektörel dağılımı	87
Grafik 32 –2024 yılında verilen Çevre İzin/ Çevre İzin ve Lisans Belgelerinin konularına göre dağılımı	88
Grafik 33 – ÇŞİDİM tarafından 2024 yılında gerçekleştirilen planlı ve ani çevre denetimlerinin dağılımı.....	89

Grafik 34-2024 yılında ÇŞİDİM gelen şikâyetlerin konulara göre dağılımı.....	90
Grafik 35-2024 yılında ÇŞİDİM tarafından uygulanan idari para cezaları miktarının konulara göre dağılımı.....	91
Grafik 36-2024 yılında ÇŞİDİM tarafından uygulanan idari para cezaları sayısının konulara göre dağılımı.....	91
Grafik 37 -Kırşehir İlinde Kirletici Salım ve Taşıma Kaydı Sistemine Kayıtlı Tesislerin Sektörel Dağılımı.....	92
Grafik 38-Kırşehir İlinde Kirletici Salım ve Taşıma Kaydı Sistemine Kayıtlı Tesislerin Endüstriyel Faaliyet Dağılımı	93

HARİTALAR DİZİNİ

	<u>Sayfa</u>
Harita 1 - HEY Portalı Ulusal PM ₁₀ Emisyonları Dağılım Haritası; (ton/yıl).....	3
Harita 2 - NEFES Yazılımı İstanbul İli Kağıthane İlçesi Görseli	4
Harita 3 -Kırşehir İlinde bulunan hava kirliliği ölçüm cihazlarının yerleri.....	10
Harita 4 –Kırşehir İlinin Çevre Düzeni Planı	85
Harita 5 Kırşehir İlinde Kirlletici Salım ve Taşıma Kaydı Sistemine Kayıtlı Tesislerin Harita üzerinde gösterimi.....	93

RESİMLER DİZİNİ

	<u>Sayfa</u>
Resim 1 Beyaz Nilüfer (<i>Nymphaea alba</i>)	56
Resim 2. Achillea Hamzaoglugi-Bey Civanperçemi.....	64
Resim 3. Salvia Brachyantha Subsp. Tankutiana-Kazan Şalbası	64
Resim 4- Kervançulluğu (<i>Numenius arquata</i>)	65
Resim 5. Sperophilus Xanthopyrumnus-Anadolu Yer Sincabı.....	72
Resim 6. <i>Emys orbicularis</i> -Benekli Kaplumbağa	72
Resim 7. <i>Ovis gmelinii anatolica</i> -Anadolu yaban koyunu.....	73
Resim 8. Aşıkpaşa Tabiat Parkı	74
Resim 9. Aşıkpaşa Tabiat Parkı	75
Resim 10 Aşıkpaşa Tabiat Parkı	75
Resim 11. Yaban Hayvanları Sulama Göleti.....	76
Resim 12 Seyfe Gölü.....	78
Resim 13. Seyfe Gölü.....	79
Resim 14Seyfe Gölü	79
. Resim 15 Seyfe Gölü Koruma Bölgeleri.....	81
Resim 16.....	94
Resim 17.....	94
Resim 18.....	95
Resim 19.....	95
Resim 20.....	96
Resim 21.....	96
Resim 22.....	97
Resim 23.....	97
Resim 24.....	97
Resim 25.....	98
Resim 26.....	98

GİRİŞ

Kırşehir İli İç Anadolu Bölgesinin Orta Kızılırmak Bölümünde yer alır. Nevşehir, Aksaray, Kırıkkale, Yozgat ve Ankara ile komşu olan ilin topraklarının genişliği ülke topraklarının binde 8' i, İç Anadolu Bölgesi topraklarının % 2,9'udur. Denizden 985 metre yükseklikte yer almaktadır.

Kırşehir Yöresi, Orta Anadolu Masifinin bir parçasıdır. Kızılırmak yayı içerisinde yer alan Kırşehir Masifi Türkiye'nin 9 büyük masifinden en büyüğü olup, Tuz Gölü' nün altında da devam ettiği tahmin edilmektedir. Kırşehir Masifi yaklaşık olarak 2000 – 2500 metre kalınlıkta bir yapıdır.

Kırşehir' de İç Anadolu Bölgesi'nde hakim olan tipik bir kara iklimi hüküm sürer. Kışları soğuk ve sert, yazları sıcak ve kurak geçer. İlkbahar yağmurlu, sonbahar az yağmurludur. İç Anadolu'yu çeviren Toroslar ve Kuzey Anadolu Sıradağları, Akdeniz' in ve Karadeniz' in ılıman iklimini iç kesimlere sokmamaktadır. Bu sebeple bölgede Doğu Anadolu Bölgesindeki gibi (sürekli olmasa da) kara iklimi özellikleri görülür. Yıllık ortalama sıcaklık 11.8 °C ve yıllık ortalama yağış miktarı 377,6 mm/m²'dir.

Kırşehir' de genellikle bozkır görünümüne sahip bitki örtüsü bulunmaktadır. Bitki örtüsünden yoksun olmasının sebebi, yüzyıllar boyu süren yok ve iklimin karasal olmasıdır. İç Anadolu Bölgesinin bozkır kuşağı içinde bulunan ilde yer yer tepelerde çalılıklar göze çarpmaktadır. İlde sadece Çiçekdağı'nın kuzey kesimlerinde ve Akçakent İlçesi çevresinde meşe ve ardıç ağaçlarından oluşan ormanlık alanlar vardır. Ormanlık alanlar ilin toplam yüzölçümünün %3,7'sine tekabül etmektedir.

Kırşehir İli, İç Anadolu Bölgesinin Orta Kızılırmak bölümünde yer almaktadır. İl Merkezi Greenwich Gözlem Evine göre 34 derece, 10 dakika Doğu boylamında, 39 derece, 8 dakika Kuzey Enleminde bulunmaktadır. İl topraklarını Doğu ve Güneydoğuda Nevşehir, Güneyde Niğde ve Aksaray, Batı ve Güneybatıda Ankara, Kuzeybatıda Kırıkkale, Kuzey ve Kuzeydoğuda Yozgat illeri çevrelemektedir.

İl nüfusunun ekonomisinin büyük çoğunluğunu tarım ve hayvancılıkla uğraşan çiftçiler, geri kalanını ticaret ve sanayici oluşturmaktadır. Bundan dolayı il ekonomisi tarım ve hayvancılığa dayanmaktadır. Ayrıca yurt dışında bulunan işçi grubu da İlimizin ekonomik hayatına katkı sağlamaktadır.

Kırşehir İlinin sanayisini özel sektör kuruluşları meydana getirmektedir. Şeker fabrikası ve Malya Tarım İşletmeleri kamuya ait olan tesislerdir. Organize Sanayi Bölgesi dışında kalan sanayi kuruluşlarının tümü Kırşehir – Ankara ve Kırşehir – Kayseri Karayolu üzerinde bulunmaktadır. Bu kuruluşlar un, karma yem, giyim eşyası, çorap, mermer, oniks, mobilya, lastik, hijyenik kağıt, plastik, inşaat malzemeleri, kireç, hazır beton, kalsit, kaya tuzu, inşaat tuğlası, bims, akümülatör, çelik döküm, metal eşya sanayi dallarında üretim faaliyetlerinde bulunmaktadır.

İlimizin coğrafi durumu itibari ile tarımda nadaslı tarım sistemi uygulanmaktadır. Tarımda genelde modern araç ve gereçler kullanılmasına rağmen, hem hava koşulları, hem de miras yoluyla tarım arazilerinin gittikçe küçülmesi verimin düşük olmasına sebep olmaktadır. Kırşehir İlinde işletme büyüklüğü göz önüne alındığında tarım alanlarının büyük bir kısmı 0 – 200 dekarlık tarımsal işletmelerdir. Son yıllarda kırsal nüfusta gözle görülür bir azalma, meydana gelmiş olup, nüfus şehir merkezlerine taşınmaktadır.

A. HAVA

A.1. Hava Kalitesi

Modern yaşamın getirdiği şehirleşmenin bir sonucu olan hava kirliliği, yerel ve bölgesel olduğu kadar küresel ölçekte de etki alanına sahiptir. Hava kirliliğinin insan sağlığına önemli etkileri olması sebebiyle, hava kalitesi konusuna tüm dünyada büyük önem verilmektedir. Hava kirliliği problemlerini çözmek ve strateji belirlemek için, bilimsel topluluk ve ilgili otoritenin her ikisi de atmosferik kirletici konsantrasyonlarını izlemek ve analiz etmek konusuna odaklanmışlardır (Kyrkilis vd, 2007). Otoritelerin hava kalitesinin korunması ve iyileştirilmesi konusunda sorumluluklarının yanı sıra, halk sağlığını doğrudan etki eden bir konu olması sebebiyle, kamuoyuna iletişim araçları vasıtasıyla hava kirliliği güncel bilgilerini sunması da sorumlulukları arasındadır.

Ülkemizde dış ortam hava kalitesine ilişkin parametrelerin yönetimi Hava Kalitesi Değerlendirme ve Yönetimi Yönetmeliği gereğince gerçekleştirilmektedir. Bu kapsamda, hava kalitesi limit değerlerine ilişkin bilgi Çizelge 1’de verilmektedir.

Hava kalitesi limit değerlerinin sağlanması amacıyla hava kalitesi yönetiminin bileşenleri; emisyon envanteri, hava kalitesi modelleme ve hava kalitesi ölçümleri olarak çalışılmaktadır. Son yıllarda gelişen bilgi teknolojileri hava yönetimi alanında kullanılmaya başlanmış web tabanlı coğrafi bilgi teknolojilerini kullanan ”Hava Emisyon Yönetim (HEY) Portalı” Bakanlığımız sunucularında devreye alınmıştır. Bu portalda tüm kirletici kaynakların coğrafi lokasyonları ve bilgileri kayıt altına alınmakta ve hava kirliliğine katkıları ortaya konulmaktadır. Meteorolojik/topoğrafik etmenler ve sınır ötesi kirlilik taşınımı, şehirlerimizin kirliliğe katkıları bütüncül olarak değerlendirilmekte ve hava kalitesi haritaları hazırlanmaktadır. HEY Portalı aracılığıyla hava kalitesini iyileştirmek üzere Bakanlığımız önderliğinde yerel politikalar geliştirilmektedir.

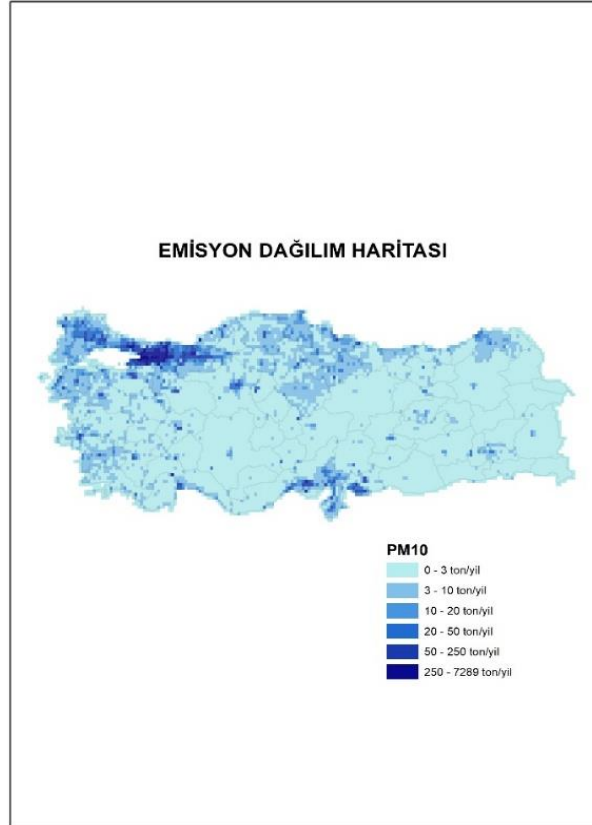
Ancak farklı kirleticilere ait ölçümleri anlamak bu konuda çalışan bir bilim insanı için mümkün olsa bile genel halk ve yerel otoriteler için oldukça zor olmaktadır. Bu sebeple, hava kirliliğinin/hava kalitesinin durumunu kamuoyuna açıklarken halkın kolayca anlayabileceği bir sınıflama sistemi kullanılmaktadır. Tüm dünyada yaygın olarak kullanılan, Hava Kalitesi İndeksi (HKİ) denilen bu sınıflama sistemi ile havadaki kirleticilerin konsantrasyonlarına göre hava kalitesi için iyi, orta, kötü, tehlikeli vb şeklinde derecelendirme yapılmaktadır. Dünyanın pek çok ülkesinde indeks hesaplanmasında kullanılan yöntem ve kriterler, kendi ülkelerinde uygulanan hava kalitesi standartlarına uygun şekilde oluşturulmuştur.

Bir ulusun hava kalitesinin iyileştirilmesi konusundaki başarısı, yerel ve ulusal hava kirliliği sorunları ve kirlilik azaltmadaki gelişmeler konusunda doğru ve iyi bilgilendirilmiş vatandaşların desteğine bağlıdır (Sharma vd, 2003a). Bir bölgedeki kirletici seviyelerini anlamak için uygun bir aracın geliştirilmesi büyük önem taşımaktadır. Bu araç, vatandaşın hava kirliliği seviyesi hakkında doğru ve anlaşılabilir şekilde bilgi sağlarken, aynı zamanda ilgili otoritelerin toplum sağlığını korumak için önlem almaları konusunda kullanılabilir olmalıdır (Kyrkilis vd, 2007).

Bu amaçla, geliştirilen standart değerler, gerek uyarıcı ve anlaşılabilir olması gerekse de kullanımı açısından yaygın olarak bir indekse çevrilerek sunulabilmektedir. Belli bir bölgedeki hava kalitesinin karakterize edilmesi için ülkelerin kendi sınır değerlerine göre dönüştürdükleri ve kirlilik sınıflandırılmasının yapıldığı bu indekse Hava Kalitesi İndeksi (HKİ) (Air Quality Index/AQI) adı verilmektedir. İndeks belirli kategorilerde farklı tanım ve renkler kullanılarak ifade edilmekte ve ölçümü yapılan her kirletici için ayrı ayrı düzenlenmektedir (Yavuz, 2010).

Ulusal Hava Kalitesi İndeksi, ulusal mevzuatımız ve sınır değerlerimize uygun olarak oluşturulmuştur. 5 temel kirletici için hava kalitesi indeksi hesaplanmaktadır. Bunlar; partikül maddeler (PM₁₀), karbon monoksit (CO), kükürt dioksit (SO₂), azot dioksit (NO₂) ve ozon (O₃) dur.

Hava kalitesi yönetimine esas değerlendirme ve politika üretme amaçlı çalışmalar için sadece ölçüm sonuçları yeterli olmamaktadır. Hava Kalitesi Değerlendirme ve Yönetimi Yönetmeliği çerçevesinde hava kalitesi modelleme araçları ile ulusal ölçekli bütüncül değerlendirmeye altlık oluşturacak hava kalitesi haritaları elde edilmektedir. HEY Portalı aracılığıyla hava yönetimi alanında bilgi işlem teknolojilerinin etkin olarak kullanımıyla, vatandaşlarımızın soludukları ve yarın soluyacakları hava kalitesi hakkında yüksek çözünürlüklü harita bilgisi edinebilmeleri amaçlanmaktadır.

Harita 1 - HEY Portalı Ulusal PM₁₀ Emisyonları Dağılım Haritası; (ton/yıl)

Hava kalitesi yönetimi bileşeni olan modelleme çalışmaları Bakanlığımızca hem ulusal/bölgesel /yerel ölçekte yürütülmekte; hem de geliştirilen yerli ve milli NEFES yazılımıyla sokak seviyesinde hava kalitesi değerlerinin 3 Boyutlu ortamda tespiti için kullanılmaktadır.

Harita 2 - NEFES Yazılımı İstanbul İli Kağıthane İlçesi Görseli

Bakanlığımızca, 5 metreye kadar kısa mesafeleri dahi modelleyebilen 3 boyutlu NEFES yazılımıyla hava kirliliğine neden olan noktalar ve kirlilik kaynağı tespit edilebilmektedir. Geliştirilen yerli ve milli yazılım NEFES ile stratejik hava kalitesi haritaları, 3 boyutlu bina modeli, kent atlası, topoğrafya, trafik yoğunluğu, kavşaklar, binaların yakıt tipi gibi çok sayıda etmen ele alınarak 3 boyutlu ortamda hava kalitesi değerleri 81 ilimiz için ortaya konulmaktadır.

NEFES yazılımıyla evsel ısınma, sanayi, kara, deniz, hava ve demiryolu ulaşımına bağlı hava kirliliği kaynak noktaları tespit edilip, kaynağa özgü önlemler geliştirilebilmektedir.

Hava kalitesi tahminlerinin Bakanlık kaynakları ve altyapısıyla gerçekleştirilmesine 2021 yılı itibarıyla başlanmış olup, çalışmalar 81 ilimizde yaygınlaştırılmıştır. Bu amaçla hava yönetimine esas faaliyette olan Operasyonel Merkez günlük olarak hava kalitesi tahmin sonuçlarını üretmektedir.

Çizelge 1 – Hava Kalitesi Değerlendirme ve Yönetimi Yönetmeliği limit değerleri ve uyarı eşikleri

KİRLLETİCİ	ORTALAMA SÜRE	LİMİT DEĞER	UYARI EŞİĞİ
		($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	
SO ₂	saatlik -insan sağlığının korunması için-	350	500 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ (hava kalitesinin temsili bölgelerinde bütün bir “bölge” veya “alt bölge”de veya en azından 100 km ² ’de –hangisi küçükse- üç ardışık saatte ölçülür)
	24 saatlik -insan sağlığının korunması için-	125	
	yıllık ve kış dönemi (Ekosistemin korunması) -insan sağlığının korunması için-	20	
NO ₂	aatlik-insan sağlığının korunması için- (2024 yılı itibarıyla hedeflenen sınır değer mevcuttur)	220	400 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ (hava kalitesinin temsili bölgelerinde bütün bir “bölge” veya “alt bölge”de veya en azından 100 km ² ’de –hangisi küçükse- üç ardışık saatte ölçülür)
	yıllık -insan sağlığının korunması için-(2024 yılı itibarıyla hedeflenen sınır değer mevcuttur)	40	
NO _x	yıllık -vejetasyonun korunması için-	30	----
PM ₁₀	24 saatlik -insan sağlığının korunması için-	50	----
	yıllık -insan sağlığının korunması için-	40	
Pb	yıllık -insan sağlığının korunması için-	0,5	----
Benzen	yıllık -insan sağlığının korunması için-	5	----
CO	maksimum günlük 8 saatlik ortalama (mg/m^3)-insan sağlığının korunması için-	10	----

Çizelge 2 - Ulusal hava kalite indeksi kesme noktaları

İndeks	HKİ	SO ₂ [µg/m ³]	NO ₂ [µg/m ³]	CO [µg/m ³]	O ₃ [µg/m ³]	PM ₁₀ [µg/m ³]
		1 Sa. Ort.	1 Sa. Ort.	8 Sa. Ort.	8 Sa. Ort.	24 Sa. Ort.
İyi	0 – 50	0-100	0-100	0-5.500	0-120 ^L	0-50
Orta	51 – 100	101-250	101-200	5.501-10.000	121-160	51-100
Hassas	101 – 150	251-500	201-500	10.001-16.000 ^L	161-180 ^B	101-260
Sağlıksız	151 – 200	501-850	501-1.000	16.001-24.000	181-240 ^U	261-400
Kötü	201 – 300	851-1.100	1.001-2.000	24.001-32.000	241-700	401-520
Tehlikeli	301 – 500	>1.101	>2.001	>32.001	>701	>521

L: Limit Değer

B: Bilgi Eşiği

U: Uyarı Eşiği

Çizelge 3 - Ulusal hava kalitesi indeksi

Hava Kalitesi İndeksi (AQI) Değerler	Sağlık Endişe Seviyeleri	Renkler	Anlamı
Hava Kalitesi İndeksi bu aralıkta olduğunda..	..hava kalitesi koşulları..	..bu renkler ile sembolize edilir..	..ve renkler bu anlama gelir.
0 - 50	İyi	Yeşil	Hava kalitesi iyi seviyededir.
51 - 100	Orta	Sarı	Hava kalitesi uygun olup, hava kirliliğine hassas gruplar orta düzeyde etkilenebilir.
101- 150	Hassas	Turuncu	Hassas gruplar için sağlık etkileri oluşabilir. Genel halkın etkilenmesi beklenmemektedir.
151 - 200	Sağlıksız	Kırmızı	Hassas gruplar ciddi sağlık sorunları yaşayabilir. Genel halkın bazı sağlık etkileri yaşaması muhtemeldir.
201 - 300	Kötü	Mor	Nüfusun tamamının hava kirliliğinden etkilenme olasılığı yüksek olup, hassas gruplar açık hava etkinliklerini kısıtlamalıdır.
301 - 500	Tehlikeli	Kahverengi	Herkes, ciddi sağlık etkileri yaşayabilir. Açık hava etkinliklerinden kaçınılmalıdır.

Çizelge 4 –2024 yılı itibariyle sürekli emisyon ölçüm sistemleri (ÇŞİDİM, 2025)

SEKTÖR	TESİS SAYISI	BACA SAYISI
Ağaç İşleme		
Atık Yakma	1	1
Cam		
Çimento		
Enerji		
Gıda		

Gübre		
Kağıt		
Kimya		
Kireç		
Lastik	1	1
Maden		
Metalurji		
Otomotiv		
Rafineri		
Şeker		
Tekstil		
Jeotermal Enerji (JES)		
TOPLAM		

Bu bilgiler Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüklerimiz tarafından ÇED, İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü Laboratuvar, Ölçüm ve İzleme Dairesi Başkanlığı'nca oluşturulan Sürekli İzleme Merkezinden – (<https://sim.csb.gov.tr/>) elde edilebilir.

A.2. Hava Kalitesi Üzerine Etki Eden Kirleticiler

Hava kirliliği, doğrudan veya dolaylı olarak insan sağlığını etkileyerek yaşam kalitesini düşürmektedir. Günümüzde hava kirliliği sebebiyle yerel, bölgesel ve küresel sorunlar yaygın olarak yaşanmaktadır.

Yoğun şehirleşme, şehirlerin yanlış yerleşmesi, motorlu taşıt sayısının artması, düzensiz sanayileşme, kalitesiz yakıt kullanımı topoğrafik ve meteorolojik şartlar gibi sebeplerden dolayı büyük şehirlerimizde özellikle kış mevsiminde hava kirliliği yaşanabilmektedir.

Kırşehir İlinin havasını kirleten unsurların başında partiküller (PM10) yer almaktadır. Hava kirliliğini kabul edilebilir seviyelerde tutmak için İl Mahalli Çevre Kurulu kararları ile katı yakıtların kalitesinde iyileştirme yönünde düzenleme yapılarak Isınmadan Kaynaklanan Hava Kirliliğinin Kontrolü Yönetmeliği kısıtlarını sağlayan kömürlerin kullanılması yoluna gidilmiştir.

İlde hava kirleticisi emisyonlarının azaltılmasına ilişkin tedbirler Mahalli Çevre Kurulu Kararlarıncı belirlenmektedir. Bu kapsamda özellikle evsel ısınmadan kaynaklanan SO₂ (Kükürtdioksit Gazı) emisyonlarının azaltılması için yakıtlarda kükürt miktarının azaltılarak en fazla % 1 olarak belirlenmesi en önemli karar ve faaliyettir.

Bir bölgede hava kalitesini ölçmek, o bölgede yaşayan insanların nasıl bir hava teneffüsü ettiğinin bilinmesi açısından çok büyük önem taşımaktadır. Ayrıca, önemli bir nokta da, bir bölgede meydana gelen hava kirliliğinin sadece o bölgede görülmeyip meteorolojik olaylara bağlı olarak yayılım göstermesi ve küresel problemlere de (küresel ısınma, asit yağmurları vb.) sebep olmasıdır.

Renksiz bir gaz olan SO₂ (Kükürtdioksit Gazı), atmosfere ulaştıktan sonra sülfat ve sülfirik asit olarak oksitlenir. Diğer kirleticiler ile birlikte büyük mesafeler üzerinden taşınabilecek damlalar veya katı partiküller oluşturur. SO₂ ve oksidasyon ürünleri kuru ve nemli depozisyonlar (asitli yağmur) sayesinde atmosferden uzaklaştırılır.

Azot Oksitler (NO_x), Azot monoksit (NO) ve Azot dioksit (NO_2), toplamı Azot Oksitleri (NO_x) oluşturur. Azot Oksitler genellikle (% 90 durumda) NO olarak dışarı verilir. NO ve NO_2 ' nin Ozon veya radikallerle (OH veya H_2O gibi) reaksiyonu sonucunda oluşur. İnsan sağlığını en çok etkileyen azot oksit türü olması itibarı ile NO_2 kentsel bölgelerdeki en önemli hava kirleticilerinden biridir. Azot Oksit (NO_x) emisyonları insanların yarattığı kaynaklardan oluşmaktadır. Ana kaynakların başında kara, hava ve deniz trafiğindeki araçlar ve endüstriyel tesislerdeki yakma kazanları gelmektedir.

İnsan sağlığına etkileri açısından, sağlıklı insanların çok yüksek NO_2 derişimlerine kısa süre dahi olsa maruz kalmaları, şiddetli akciğer tahribatlarına yol açabilir. Kronik akciğer rahatsızlığı olan kişilerin ise bu derişimlere maruz kalmaları, akciğerde kısa vadede fonksiyon bozukluklarına yol açabilir. NO_2 derişimlere uzun süre maruz kalınması durumunda ise buna bağlı olarak solunum yolu rahatsızlıklarının ciddi oranda arttığı gözlenmektedir.

Toz Partikül Madde (PM_{10}), partikül madde terimi, havada bulunan katı partikülleri ifade eder. Bu partiküllerin tek tip bir kimyasal bileşimi yoktur. Katı partiküller insan faaliyetleri sonucu ve doğal kaynaklardan, doğrudan atmosfere karışırlar. Atmosferde diğer kirleticiler ile reaksiyona girerek partikül maddeleri oluştururlar ve atmosfere verilirler. ($\text{PM}_{10} - 10 \mu\text{m}$ ' nin altında bir aerodinamik çapa sahiptir.) $2,5 \mu\text{m}$ ' ye kadar olan partikülleri kapsayacak yasal düzenlemeler konusunda çalışmalar devam etmektedir. PM_{10} için gösterilebilecek en büyük doğal kaynak yollardan kalkan tozlardır. Diğer önemli kaynaklar ise trafik, kömür ve maden ocakları, inşaat alanları ve taş ocaklarıdır. Sağlık etkileri açısından, PM_{10} solunum sisteminde birikebilir ve çeşitli sağlık etkilerine sebep olabilir. Astım, kronik tıkalı akciğer ve kalp hastalığı gibi kalp veya akciğer hastalığı olan kişiler PM_{10} ' a maruz kaldığında sağlık durumları kötüleşebilir. Yaşlılar ve çocuklar, PM_{10} maruziyetine karşı hassastır. PM_{10} yardımıyla toz içerisindeki mevcut diğer kirleticiler akciğerlerin derinliklerine kadar inebilir. İnce partiküllerin büyük bir kısmı akciğerlerdeki alveollere kadar ulaşabilir. Buradan da kurşun gibi zehirli maddeler % 100 olarak kana geçebilir.

Karbon monoksit (CO), kokusuz ve renksiz bir gazdır. Yakıtların yapısındaki karbonun tam yanmaması sonucu oluşur. CO derişimleri, tipik olarak soğuk mevsimlerde en yüksek değere ulaşır. Soğuk mevsimlerde çok yüksek değerlere ulaşılmasının bir sebebi de inversiyon durumudur. CO ' in global arka plan konsantrasyonu $0,06$ ve $0,17 \text{ mg/m}^3$ arasında bulunur. 2000/69/EC sayılı AB direktifinde CO ile ilgili sınır değerler tespit edilmiştir.

İnversiyon, sıcak havanın soğuk havanın üzerinde bulunarak, havanın dikey olarak birbiri ile karışmasının engellenmesi durumudur. Kirlilik böylece yer seviyesine yakın soğuk hava tabakasının içerisinde toplanır.

CO ' in ana kaynağı trafik ve trafikteki sıkışıklıktır. Sağlık etkileri, akciğer yolu ile kan dolaşımına girerek, kimyasal olarak hemoglobine bağlanır. Kandaki bu madde, oksijeni hücrelere taşır. Bu yolla, CO organ ve dokulara ulaşan oksijen miktarını azaltır. Sağlıklı kişilerde, daha yüksek seviyelerdeki karbon monoksit maruz kalmak, algılama ve gözün görme gücünü etkileyebilir.

Hafif ve daha ağır kalp ve solunum sistemi hastalığı olan kişiler ve henüz doğmamış ve yeni doğmuş bebekler, CO kirliliğine karşı en riskli grubu oluşturur.

Kurşun (Pb), doğada metal olarak bulunmaz. Kurşun gürültü, ısı, ve vibrasyonlara karşı iyi bir koruyucudur ve hava yoluyla taşınır. Kurşun, maden ocakları ve bakır – tunç alaşımı işlenmesi, kurşun içeren ürünlerin geriye dönüştürülmesi ve kurşunlu petrolün yakılmasıyla çevreye yayılır. Kurşun içeren benzin ilavesi ürünlerinin de kullanılması, atmosferdeki kurşun oranını yükseltir.

Ozon (O₃) kokusuz, renksiz ve 3 oksijen atomundan oluşan bir gazdır. Ozon kirliliği, özellikle yaz mevsiminde güneşli havalarda ve yüksek sıcaklıkta oluşur. (NO₂ + güneş ışınları = NO + O => O⁺ O₂ = O₃.) Ozon üretimi uçucu organik bileşikler (VOC) ve karbon monoksit sayesinde hızlandırılır veya güçlendirilir. Yüksek güneş ışınlarının etkisiyle ozon derişimi Akdeniz ülkelerinde Kuzey – Avrupa ülkelerinden daha yüksektir. Sebebi ise güneş ışınlarının ozon’ un fotokimyasal oluşumundaki fonksiyonlarından kaynaklanmasıdır.

Diğer kirleticilere kıyasla ozon doğrudan ortam havasına karışmaz. Yeryüzüne yakın seviyede ozon karmaşık kimyasal reaksiyonlar yoluyla oluşur. Bu reaksiyonlara NO_x, Metan (CH₄), CO ve VOC’ ler Etan (C₂H₆), Etilen (C₂H₄), Propan (C₃H₈), Benzen (C₆H₆), Toluen (C₆H₅), Xylene (C₆H₄) gibi kimyasal maddelerde eklenir. Ozon çok güçlü bir oksidasyon maddesidir. Ozonun zararlı etkisi derişim oranına ve ozona maruziyet süresine bağlıdır. Çocuklar büyük bir risk grubunu oluşturur. Diğer gruplar arasında öğlen saatlerinde dışarıda fiziksel aktivite de bulunanlar, astım hastaları, akciğer hastaları ve yaşlılar bulunur.

Çizelge 5 –2024 yılında Kırşehir İlinde kullanılan yakıt türleri ve miktarları
(Kırgaz, SYDV, 2025)

		Katı Yakıt			Doğalgaz		Fuel Oil	
		Kullanım Yeri	Cinsi	Tüketim Miktarı (ton)	Kullanım Yeri	Tüketim Miktarı (sm ³)	Kullanım Yeri	Tüketim Miktarı (kg)
Sanayi					PETLAS	19.873.528		
					Asfalt Şantiyeleri	826.885		
					ÇEMAŞ	873.815		
		Tüketim Miktarı (ton)			Tüketim Miktarı (sm ³)		Tüketim Miktarı (m ³)	
Konut		13.442			61.152.255			

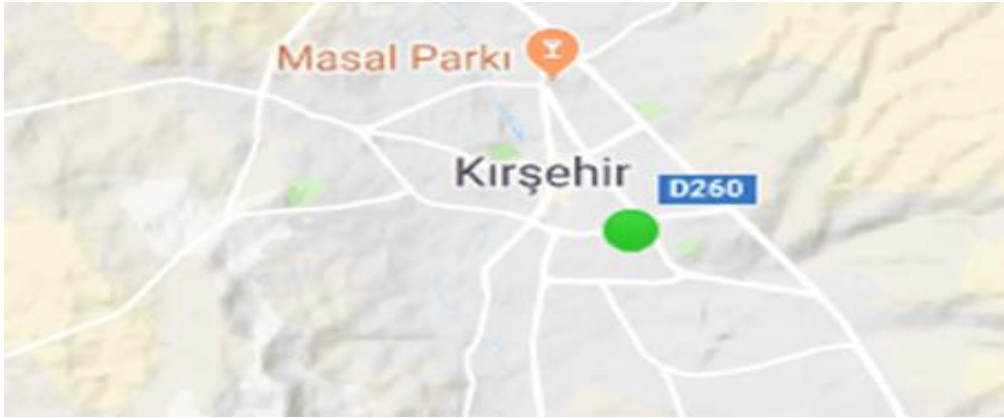
A.3. Hava Kalitesinin Kontrolü Konusundaki Çalışmalar

A.3.1. Temiz Hava Eylem Planları

Atmosferi meydana getiren gazların karışımdan oluşan hava, canlı organizmanın yaşam sürecindeki en önemli öğelerden biridir. Bir insanın günde yaklaşık olarak 2,5 lt. su, 1,5 kg. besin, 10 - 20 m³ hava gereksinimi vardır. Açlığa 60 gün, susuzluğa 6 gün dayanabilen insan, havasızlığa ancak 6 dakika dayanabilmektedir. Mutlak olarak temiz bir atmosfer kompozisyonu; %78 Azot, %20,6 Oksijen ve %1,4 civarında da başta su buharı ve karbondioksit olmak üzere eser miktardaki diğer bileşenlerden oluşmaktadır. Ancak günümüz dünyasında bu oranları yakalamak mümkün değildir. Çok genel anlamda; bir ya da daha fazla kirleticinin iç veya dış ortamda canlı yaşamında olumsuz etki yapabilecek şekilde hava kalitesine zarar veren miktar ve sürelerde bulunması olarak tanımlayabileceğimiz Hava Kirliliğinin etkileri; küresel boyutta, bölgesel ölçekte ve lokal ölçekte olmak üzere genel olarak üç kategoride incelenmektedir. Örneğin, yeryüzünün tümünü etkileyen sera etkisi ve ozon tabakasının incilmesi gibi olaylar küresel boyuttaki etkilerdir. Dünyadaki belirli bölgelere tesir eden örneğin asit yağmurları ise hava kirliliğinin bölgesel ölçekteki etkilerindendir. Hava kirliliğinin lokal ölçekteki etkileri ise yerleşim ve sanayi bölgelerinde görülen hava kirliliği seklindedir. İlimiz Merkez ilçesinde Isınmada amaçlı büyük oranda doğal gaz, jeotermal, ithal kömür ve yerli kömür kullanılan ilimizde, evsel ısınmanın başladığı kış sezonunda belli oranlarda hava kirliliği sorunu yaşanmaktadır. Her ne

kadar kömürün ilimize girişinden satışına ve kullanımına kadar olan süreçte oldukça sıkı bir denetim ve kontrol mekanizması kurularak il merkezine kaçak ve kalitesiz kömür girişi engellenmiş olsa da il merkezinin topoğrafik yapısının çanak şeklinde olması ve rüzgâr sirkülasyonunun az olması ve İlimizdeki Petlas Lastik A.Ş., Tutgu Gıda A.Ş., Çemaş Döküm sanayi, Özsarılar (Öztüre) Kireç Fabrikası ve Oransal Aş. gibi hava kirliliği oluşturan sanayi tesislerin şehir merkezinde kurulu olmaları, trafikte seyreden motorlu taşıt sayısı ve meteorolojik koşulları nedeniyle kış aylarında özellikle meteorolojik bir parametre olan inversiyon (sıcaklık terslemesi) olayının yaşandığı dönemlerde saatlik ölçüm sonuçlarına göre İl Merkezinde hava kirliliği artmaktadır. Hava kirliliği ile mücadele kapsamında hava kirliliğine neden olan kaynaklarda (ısınma, sanayi, trafik) gerekli önlemlerin alınarak hava kalitesinin korunması kapsamında Bakanlığımızca yönetmelikler yayımlanmakta ve uygulanmakta, mevzuat oluşturulması ve uygulanmasına yardımcı olmak amacıyla projeler yürütülmektedir. Bu eylem planında mevcut duruma ve eldeki envanter bilgilerine ilişkin olarak Kırşehir İlının bir genel görünümü ortaya konulmuştur. Eldeki veri ve bilgiler ışığında mevcut durum tespiti yapılmış ve mevcut durum da dikkate alınarak geleceğe yönelik yapılması gereken hususlar son bölümde belirlenmiştir. Bu eylem planının hazırlanmasındaki temel gaye ise, hava kalitesi hedeflerinin sağlanarak hava kirliliğinin çevre ve insan sağlığı üzerinde olabilecek zararlı etkilerini önlemek veya azaltmaktır. Temiz Hava Eylem Planında, kamu kurum kuruluşları ve toplumun bütün kesimlerinin koordineli çalışmaları önem arz etmekte olup, bu eylem planı 2025-2029 yıllarını kapsamaktadır.

A.4. Ölçüm İstasyonları

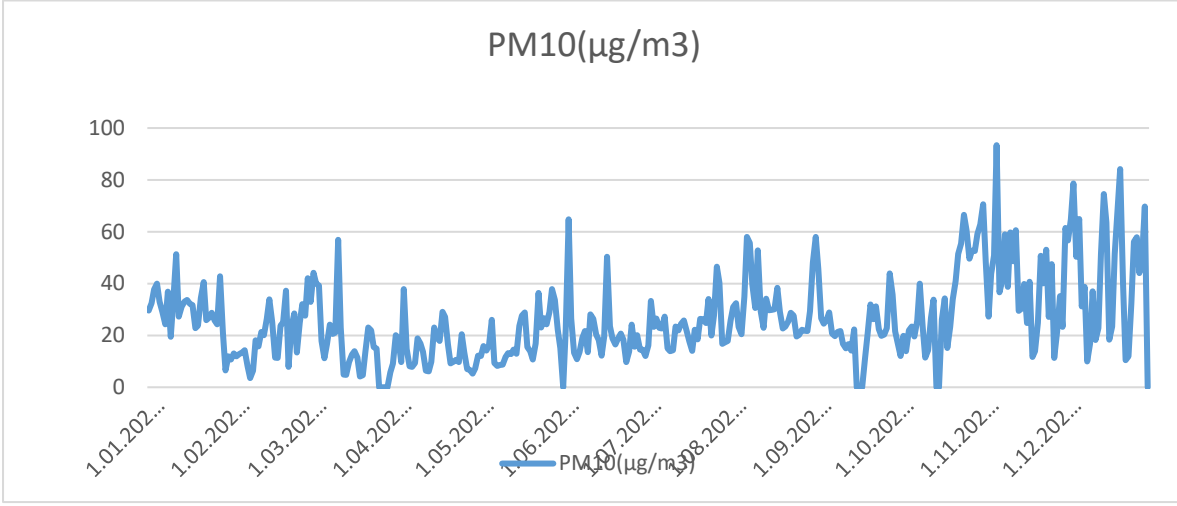
Harita 3 -Kırşehir İlinde bulunan hava kirliliği ölçüm cihazlarının yerleri

İlde bulunan hava kalitesi ölçüm istasyonu/istasyonları hakkında bilgi verilmelidir. Hava Kalitesi Ölçüm İstasyon/İstasyonlarının yerleri yukarıdaki örnek haritada olduğu gibi harita veya uydu görüntüsü üzerinde gösterilmelidir. Aşağıda yer alan örnek çizelge ilde hava kalitesi ölçümü yapan istasyon/istasyonların ölçüm parametrelerini gösterecek şekilde doldurulmalıdır.

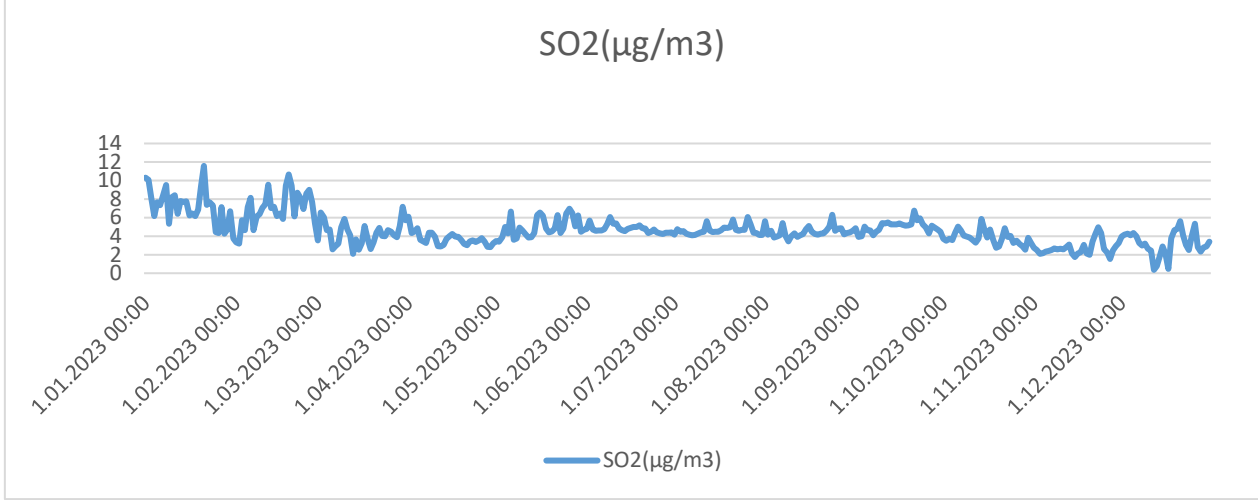
Çizelge 6 – 2024 yılında hava kalitesi ölçüm istasyon yerleri ve ölçülen parametreler

(havaizleme.gov.tr, 2025)

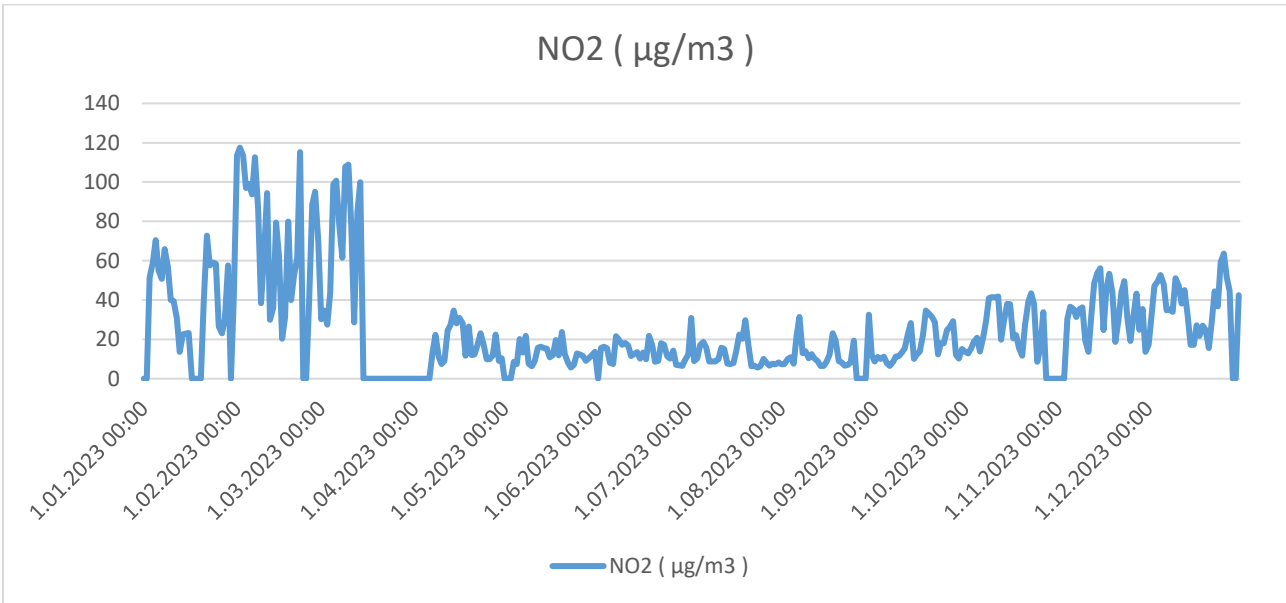
İSTASYON YERLERİ	İSTASYON TÜRÜ (Isınma/Trafik/Sanayi)	HAVA KİRLİTİCİLERİ					
		SO ₂	NO _x	CO	O ₃	HC	PM
Kırşehir-Yenice Mah.		X	X	X	X		X

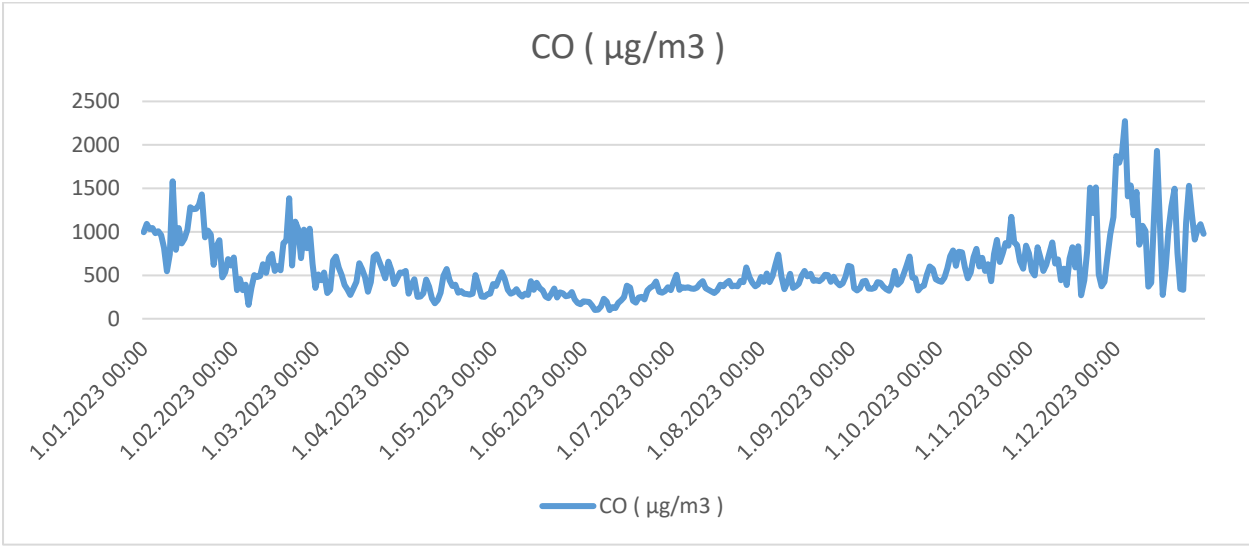
Grafik 1- 2024 yılında Kırşehir-Yenice istasyonu PM₁₀ parametresi günlük ortalama değer grafiği*
(havaizleme.gov.tr, 2025)

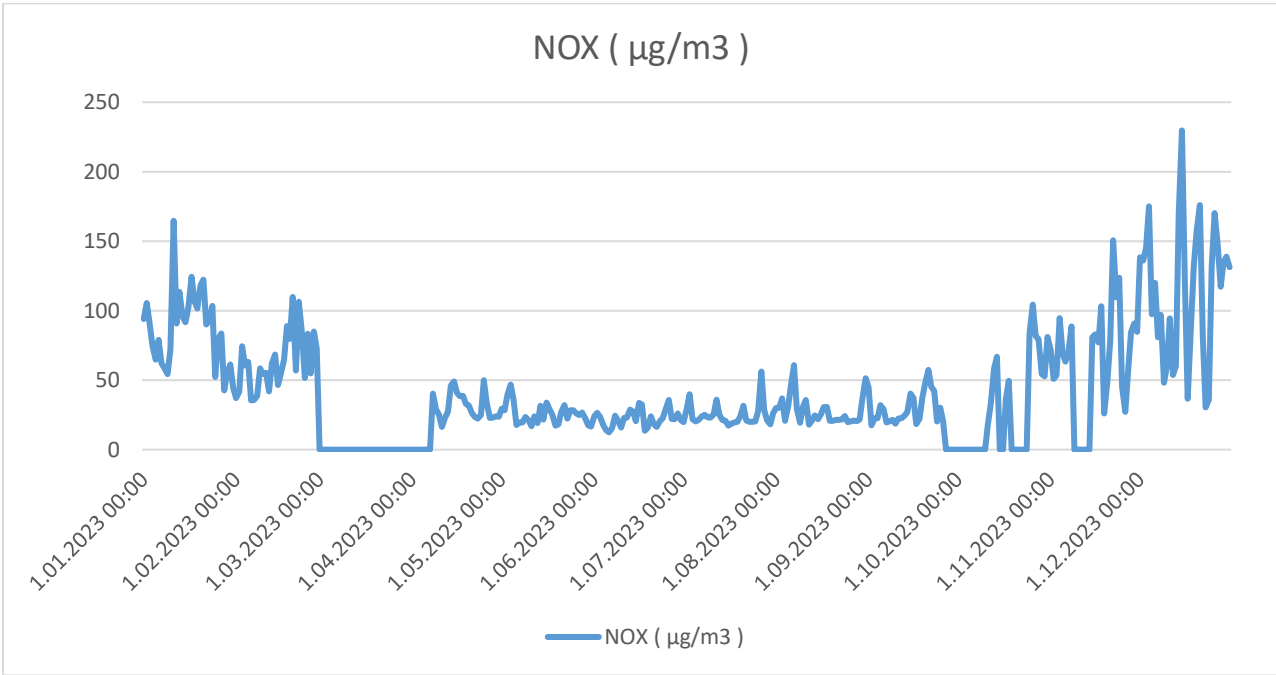
Grafik 2- 2024 yılında Kırşehir-Yenice istasyonu SO₂ parametresi günlük ortalama değer grafiği*
(havaizleme.gov.tr, 2025)

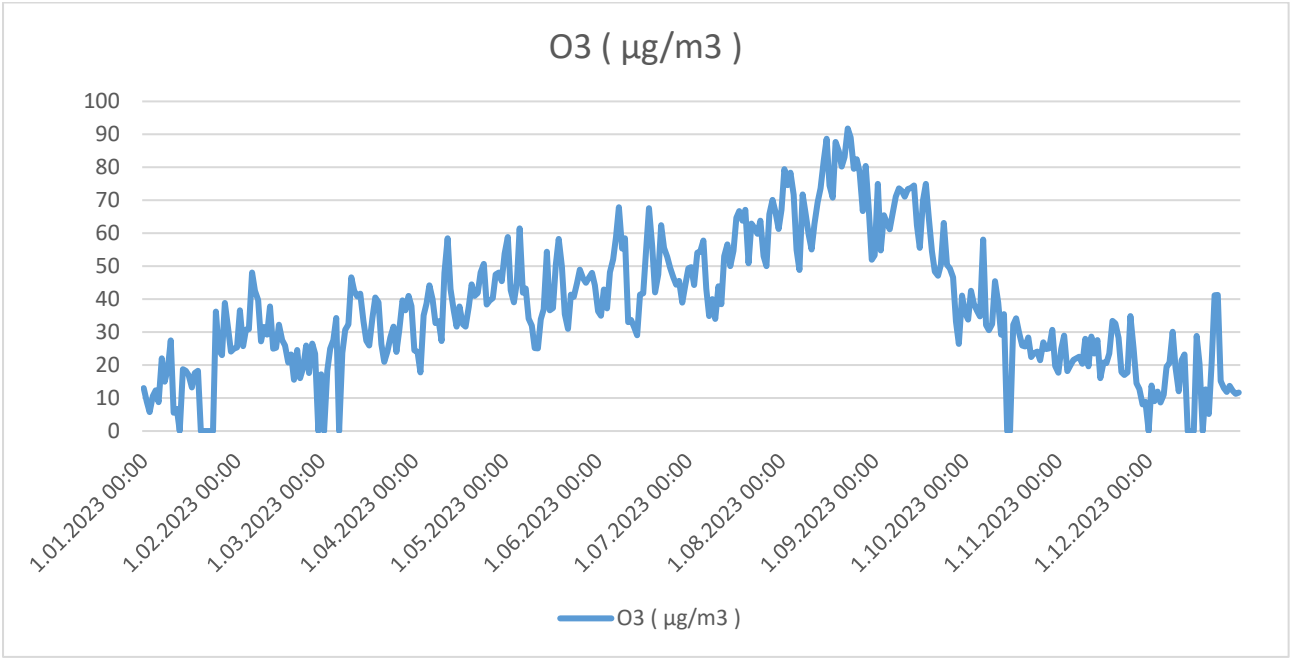
Grafik 3- 2024 yılında Kırşehir-Yenice istasyonu NO₂ parametresi günlük ortalama değer grafiği*
(havaizleme.gov.tr, 2025)

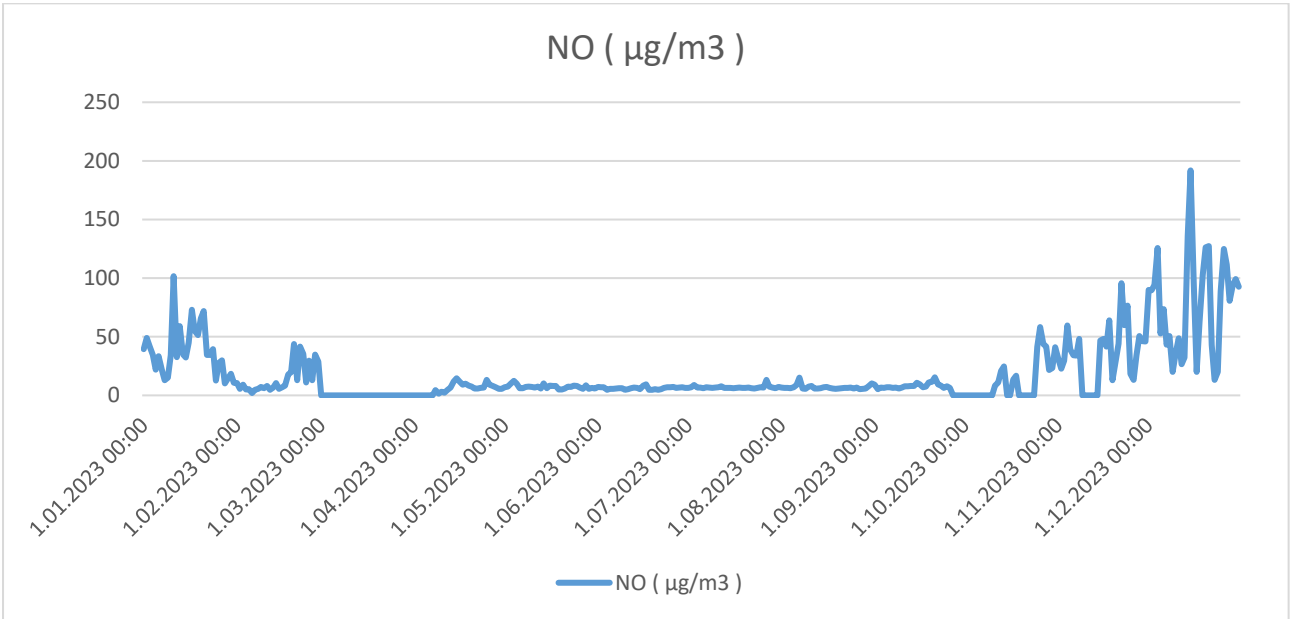
Grafik 4- 2024 yılında Kırşehir-Yenice istasyonu CO parametresi günlük ortalama değer grafiği*
(havaizleme.gov.tr, 2025)

Grafik 5 - 2024 yılında Kırşehir-Yenice istasyonu NOX parametresi günlük ortalama değer grafiği*
(havaizleme.gov.tr, 2025)

Grafik 6- 2024 yılında Kırşehir-Yenice istasyonu O₃ parametresi günlük ortalama değer grafiği*
(havaizleme.gov.tr, 2025)

Grafik 7- 2024 yılında Kırşehir-Yenice istasyonu O₃ parametresi günlük ortalama değer grafiği*
(havaizleme.gov.tr, 2025)

Çizelge 6 -2024 yılı hava kalitesi parametreleri aylık ortalama değerleri ve sınır değerin aşıldığı gün sayıları (µg/m³; CO: mg/m³)

(havaizleme.gov.tr, 2025)

İSTASYON ADI	SO ₂	AGS*	PM10	AGS*	CO	AGS*	NO	AGS*	NO ₂	AGS*	NO _x	AGS*	OZON	AGS*
Ocak														
Şubat														
Mart														
Nisan														
Mayıs														
Haziran														

Temmuz															
Ağustos															
Eylül															
Ekim															
Kasım															
Aralık															

*AGS: Sınır değerin aşıldığı gün sayısı

A.5. Çevresel Gürültü

Gürültü konusunda kısa bir bilgi verilebilir. Gürültü denetimi konusunda yetki devri yapılmış ise, yetki devri yapılmış belediyelerden gelen bu konu hakkında bilgiler rapora eklenmelidir.

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğüne ulaşan gürültü şikâyetlerinin konu bazında dağılımı aşağıda yer alan örnek grafikteki gibi verilmelidir. Ek olarak bu şikâyetler hakkında neler yapıldığı konusunda bilgiler rapora eklenmelidir.

Grafik 8 – 2024 yılında gürültü konusunda yapılan şikâyetlerin dağılımı
(ÇŞİDİM, 2025)

İlin şehirleşmiş alanı için bugüne kadar hazırlanan 1. ve 2. etap stratejik gürültü haritasına yönelik genel ve kısa bilgiye bu bölümde yer verilmelidir.

Hazırlanan gürültü eylem planı hakkında bilgi verilmelidir.

İl genelinde eylem planı kapsamında belirlenen sıcak noktalarda gürültü azaltım tedbiri olarak belirlenen ya da eylem planında belirtilmeyerek sonrasında sıcak nokta olarak değerlendirilen, ilgili belediye başkanlığının başvurusu sonucu Bakanlığımızca finansal ve teknik olarak desteklenen ve yapım işi biten gürültü bariyerlerinden bahsedilmelidir.

Çizelge 7 – Tamamlanan Gürültü Bariyerleri
(ÇŞİDİM, 2025)

İli/İlçesi	Konumu	Tamamlandığı Yıl	Bariyer Alanı (m ²)	Bariyer Tipi

A.6. İklim Değişikliği Eylem Planı Çerçevesinde Yapılan Çalışmalar

İklim Değişikliği Eylem Planı'nda bulunan sektörel hedefler kapsamında ilde yapılan kısa, orta ve uzun vadeli çalışmalara değinilecektir.

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlükleri tarafından elde edilecek bilgilerin kapsamı; Bakanlığımızın Stratejik Planıyla ve Planda belirtilen iklim değişikliği ile ilişkili Üst politika belgeleriyle uyumlu olma bazında değerlendirilerek; Eksen 1: Çevre başlığı altındaki “Hedef 1.2. Hava Kalitesi ve Gürültü Kontrolü, İklim Değişikliği ve Ozon Tabakasının Korunması” na paralel unsurlar içermelidir.

Bakanlığımız 2020-2023 Stratejik Planı kapsamında, 30 Büyükşehir Belediyesinde Yerel İklim Değişikliği Eylem Planının (YİDEP) hazırlanabilmesi için mevzuat çalışmaları yapılacağı belirtilmiştir.

Bu doğrultuda; yerel yönetimlerce Yerel İklim Değişikliği eylem planlarının hazırlanmasına dönük mevzuat ve Teknik Kılavuz hazırlama çalışmaları başlatılmıştır. Son yıllarda ülkemizde yaşanan iklim ile ilişkili afetlerin sayı, sıklık ve şiddetindeki artışa koşut olarak bölgesel düzeyde de iklim değişikliğine karşı direncin artırılması amacıyla bölge ve şehir ölçeğinde ele alınması gereken eylem ihtiyaçlarının tespit edilerek çözüm önerilerinin belirlenmesi doğrultusunda Bölgesel İklim Değişikliği Eylem Planlarının hazırlanması çalışmaları da devam etmektedir.

Türkiye İklim Değişikliği Eylem Planı'nda bulunan sektörel hedefler kapsamında illerde yapılan iklim değişikliğiyle ilgili çalışmaların Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlükleri tarafından yerel yönetimlerden temin edilerek İl Çevre Durum Raporlarında yer verilmesi büyük önem arz etmektedir.

Bu minvalde, Bakanlığımız Stratejik Planında da yukarıdaki hedefleri gerçekleştirmek doğrultusunda işbirliği yapılacak olan birimler arasında ifade edilen İl Çevre Müdürlüklerince yerel yönetimlerden varsa “Yerel İklim Değişikliği Eylem Planları” başta olmak üzere; kentin iklim değişikliğiyle mücadelede uluslararası kent birliklerine üye olup olmadığı; sera gazı azaltımı ve uyum faaliyetleri ile ilgili uygulamaların; proje ve politikalarına dair bilgilerin bu başlık altına yer alması gerekmektedir.

A.7. Ulaşım ve Hareketlilik

İlde Egzoz Gazı Emisyon Ölçüm Yetki Belgesi Düzenlenen Firma Sayısı, toplam araç sayısı, egzoz gazı emisyon ölçümü yaptıran araçlar ile tamamlanan bisiklet yollarına ilişkin bilgiler verilmelidir.

Çizelge 8-2024 yılındaki araç sayısı ve egzoz ölçümü yaptıran araç sayısı

(egzoz.csb.gov.tr,Kırşehir Emniyet Müdürlüğü, 2025)

Egzoz Gazı Emisyon Ölçüm Yetki Belgesi Düzenlenen Firma Sayısı	İldeki Toplam Araç Sayısı	Egzoz Ölçümü Yaptıran Araç Sayısı
	86185	

Çizelge 9 – Tamamlanan Bisiklet Yolları

(Kırşehir Belediyesi, 2025)

İli	Güzergâhı	Mesafe (km)
KIRŞEHİR	2012 Yılı Güneykent Mahallesi	4 km
	2015 Yılı Yeşil Bant	4,5 km
	2018 Yılı Ana Caddeler	4 km
	2020 Yılı Kazankaya Parkı	1 km
	2024 Yılı Karaoğlu Bülent Ecevit Parkı	1.5 km

Çizelge 10 – Tamamlanan Yeşil Yürüyüş Yolları

(Kırşehir Belediyesi, 2025)

İli	Güzergâhı	Mesafe (km)
KIRŞEHİR	2014 Yılı Kent Park	2 km
	2015 Yılı Yeşil Bant	4,5 km
	2017 Yılı Güzler Parkı	1.5 km
	2022 Yılı Kırköy Parkı	2 km
	2024 Yılı Karaoğlu Bülent Ecevit Parkı	1.5 km
	2024 Yılı Üçgöz Parkı	0,7 km

Çizelge 11 – Tamamlanan Çevre Dostu Sokak

(Kırşehir Belediyesi, 2025)

İli	Güzergâhı	Mesafe (km)
KIRŞEHİR	2022 Yılı Kırköy Parkı	2 km
	2024 Yılı Mehmet Yılancı Parkı	0,5 km
	2024 Yılı Üçgöz Parkı	0,7 km

A.8 Sonuç ve Değerlendirme

Sade bir anlatımla ilin hava yönetimi ile ilgili genel bir değerlendirmesi yapılmalıdır.

Kaynaklar

- İlçe Kaymakamlıkları, 2024
- Kırşehir İl Emniyet Müdürlüğü, 2024
- Kırşehir Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı Başkanlıkları, 2024
- Kırşehir Çevre ve Şehircilik İklim Değişikliği İl Müdürlüğü, 2024

B. SU VE SU KAYNAKLARI

B.1. İlin Su Kaynakları ve Potansiyeli

B.1.1. Yüzeysel Sular

B.1.1.1. Akarsular

Kırşehir Yerüstü Su Potansiyeli				3 221 hm ³	
Akarsu İsmi	Toplam Uzunluğu (km)	İl Sınırları İçindeki Uzunluğu (km)	Su Potansiyeli hm ³	Kolu Olduğu Akarsu	Kullanım Amacı
Kızılırmak Nehri	1151	112	3221	Kızılırmak Nehri	Sulama-Enerji

B.1.1.2. Doğal Göller, Göletler ve Rezervuarlar

Doğal Göller;

Sıra No	Göl İsmi	Havza	Enlem	Boylam
1	Seyfe Gölü	Kızılırmak	39°13'29.90"K	34°22'46.32"D
2	Obruk Gölü	Kızılırmak	39° 3'42.99"K	34°31'7.74"D

Gölet, Baraj Rezervuarları;

Göletin Adı	Su Kaynağı	Tipi	Göl Hacmi	Sulama Alanı	Amacı
Boğazevci Göleti	Değirmenözü Deresi	Kil Çekirdekli Kaya Dolgu	2.138	350	Sulama
Çamalak Göleti	Yarinsuyu Deresi	Kil Çekirdekli Kum Çakıl Dolgu	1.62	150	Sulama
Çiftlikbala Göleti	Darıözü Deresi	Homojen Dolgu	9.63	2100	Sulama
Çoğun Barajı	Kılıçözü Deresi	Kil Çekirdekli Kaya Dolgu	23.84	2397	Sulama
Değirmenözü Göleti	Değirmenözü Deresi	Homojen Dolgu	4.11	1002	Sulama
Karaova Barajı	Manahöz Deresi	Homojen Dolgu	64.997	4250	Sulama
Kültepe Barajı	Köşkerliözü Deresi	Homojen Dolgu	25.25	2778	Sulama+Taşkın
Neşet Ertaş Göleti	Küçükkaraboğaz Deresi	Homojen Dolgu	1.55	280	Sulama
Pekmezci Göleti	Ilıca-Bağlar Deresi	Kil Çekirdekli Zonlu Dolgu	1.419	338	Sulama
Sıddıklı Barajı	Körpeli Boğaz Deresi	Kil Çekirdekli Kaya Dolgu	28.5	4945	Sulama
Yeniköy Göleti	Acıöz Deresi	Homojen Dolgu	10.851	1425	Sulama
Kırdök Göleti					

B.1.2. Yeraltı Suları

Kırşehir Yeraltı Su Potansiyeli	132 (milyon m ³ /yıl)
---------------------------------	----------------------------------

B.1.2.1. Yeraltı Su Seviyeleri

Kırşehir il sınırları içerisinde Kızılırmak havzasına ait alt havzalar yer almaktadır. Bu alt havzalarda yeraltı suyu seviyesi hidrojeolojik koşullara göre ve topografyaya göre değişkenlik göstermektedir.

Konu genel olarak değerlendirildiğinde Kırşehir ilinde yapılan envanter çalışmasında 266 adet yeraltısuyu kullanma belgesi değerlendirilmiş olup;

Statik seviyeler 0.00 m ile 160.00 m arasında olup ortalama 17,58 metre,

Dinamik seviyeler 1.00 m ile 280.00 arasında olup ortalama 33,02 metre,

Kuyu derinlikleri 11.50 m ile 420.00 arasında olup ortalama 81,96metre,

Kuyu debileri 0.1 l/s ile 106.00 l/s arasında olup ortalama 6.70 l/s olarak değerlendirilmiştir.

B.2. Su Kaynaklarının Kalitesi

Yüzey ve yeraltı suları için değerlendirme 7 Nisan 2012 tarih ve 28257 sayılı Resmi Gazete’de yayınlanan “Yeraltı Sularının Kirlenmeye ve Bozulmaya Karşı Korunması Hakkında Yönetmelik” ve 10.08.2016 tarih ve 29797 sayılı Resmi Gazete’de yayınlanan “Yerüstü Su Kalitesi Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik” e göre yapılacak ve aşağıda yer alan çizelge doldurulacaktır.

Çizelge 12 -2024 yılı yüzey ve yeraltı sularında tarımsal faaliyetlerden kaynaklanan nitrat kirliliği ile ilgili analiz sonuçları

(DSİ, 2025)

Su Kaynağı nın Cinsi (Yüzey/ Yeraltı)	Adı	Kullanım amacı ve kullanılan miktar				Analiz Yapılan İstasyonun				
		İçme ve kullan ma suyu	Enerji üretim i	Sulama suyu	Endüstriyel su temini	Akım gözlem istasyon u kodu	Analiz sonuçları SKKY (Tablo-1)	Yeri (İlçe, Köy, Mevkii)	Koordinatları (YAS için)	Yıllık Ortalama Nitrat Değeri (mg/L)
Yüzey	Boztepe Harmanaltı Göleti			X				Boztepe Harmanaltı Göleti		3,93
Yüzey	Merkez Kızılırmak Kesikköprü		X	X				Merkez Kızılırmak Kesikköprü		5,73
Yüzey	Merkez Sıdıklı Barajı			X				Merkez Sıdıklı Barajı		1,61
Yüzey	Merkez Hirfanlı Barajı Davulağıl		X	X				Merkez Hirfanlı Barajı Davulağıl		2,56
Yüzey	Kaman Darıözü Göleti			X				Kaman Darıözü Göleti		0,98
Yüzey	Merkez Çuğun Barajı			X				Merkez Çuğun Barajı		4,46
Yüzey	Merkez Özbağ Kılıçözü Deresi			X				Merkez Özbağ Kılıçözü Deresi		8,71
Yüzey	Akpınar Karaova Barajı			X				Akpınar Karaova Barajı		5,40

B.3. Su Kaynaklarının Kirlilik Durumu

B.3.1. Noktasal kaynaklar

B.3.1.1. Endüstriyel Kaynaklar

Çiçekdağı İlçesinde Endüstriyel atıklar Sanayi Bölgesi tarafından üretilmektedir.

B.3.1.2. Evsel Kaynaklar

Çiçekdağı İlçesinde mevcut evsel ve kanalizasyon atıkları üretilmektedir.

B.3.2. Yayılı Kaynaklar

B.3.2.1. Tarımsal Kaynaklar

Kısaca ilde tarım yapılan alanlar, yapılan tarımın türünden (kuru veya sulu tarım) söz edilmelidir. İl genelinde kullanılan gübre ve pestisitler ile ilgili çok kısa bir bilgi verilmelidir.

B.3.2.2. Diğer

İl içerisinde vahşi depolama sahaları varsa bunlar hem yerüstü suları hem de yer altı sularını etkileyecektir. Bu sahaların yerleri ve etkileyebilecekleri su kaynakları belirtilmelidir.

B.4. Denizler

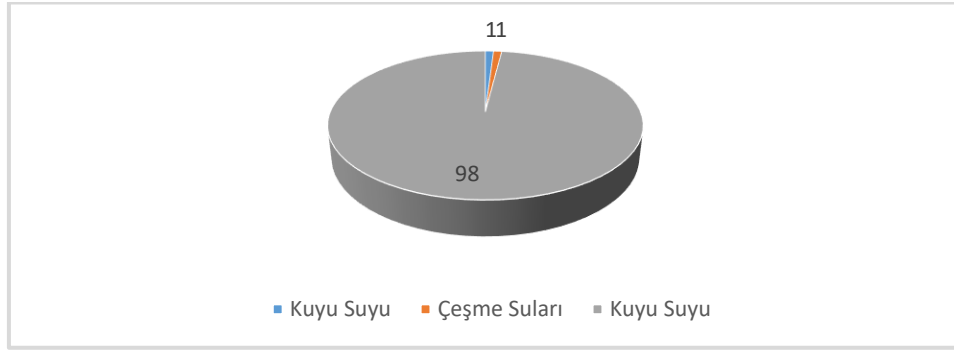
İlimizin denize kıyısı bulunmamaktadır.

B.5. Sektörel Su Kullanımları ve Yapılan Su Tahsisleri

B.5.1. İçme ve Kullanma Suyu

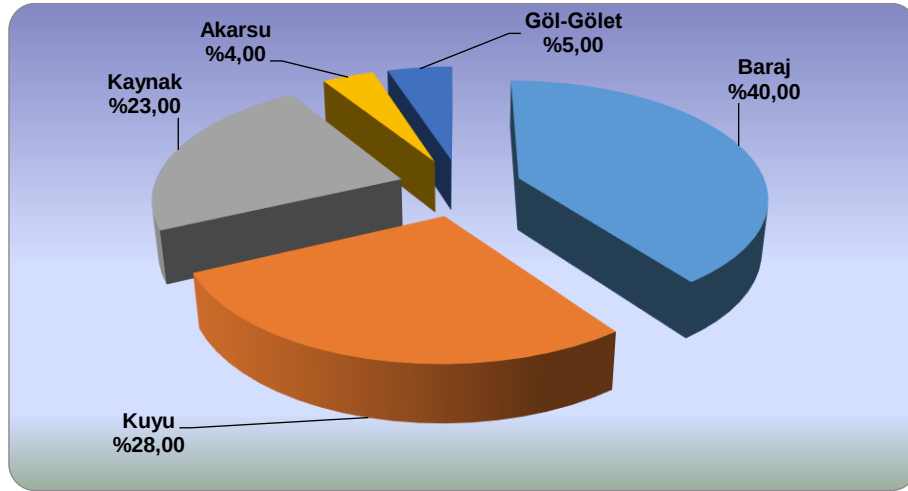
B.5.1.1 Yüzeysel su kaynaklarından kullanılan su miktarı ve içme suyu arıtım tesisi mevcudiyeti

Kaman İlçesi, içme suyu ihtiyacı, dağdan 10 km mesafeden gelen kaynak suları ve derin kuyulardan terfi ile alınan kuyu suları ile karşılanmaktadır. Şu an için ilçemiz içme suyu sisteminin yeterli olmadığı düşünülmektedir. (Temirli ve Kuluncak su havzaları ile Kuluncak Derin Kuyu kaynaklarından içme suyu temin edilmektedir.) İlçemizde 2 (iki) adet içme suyu şebekesi bulunmakta, yaklaşık 23.000 nüfuslu ilçemizin yaklaşık %98'i içme suyu şebekesi, %1' i kuyu suyu, kalan %1' lik kısım ise çeşme sularından kullanılmaktadır.

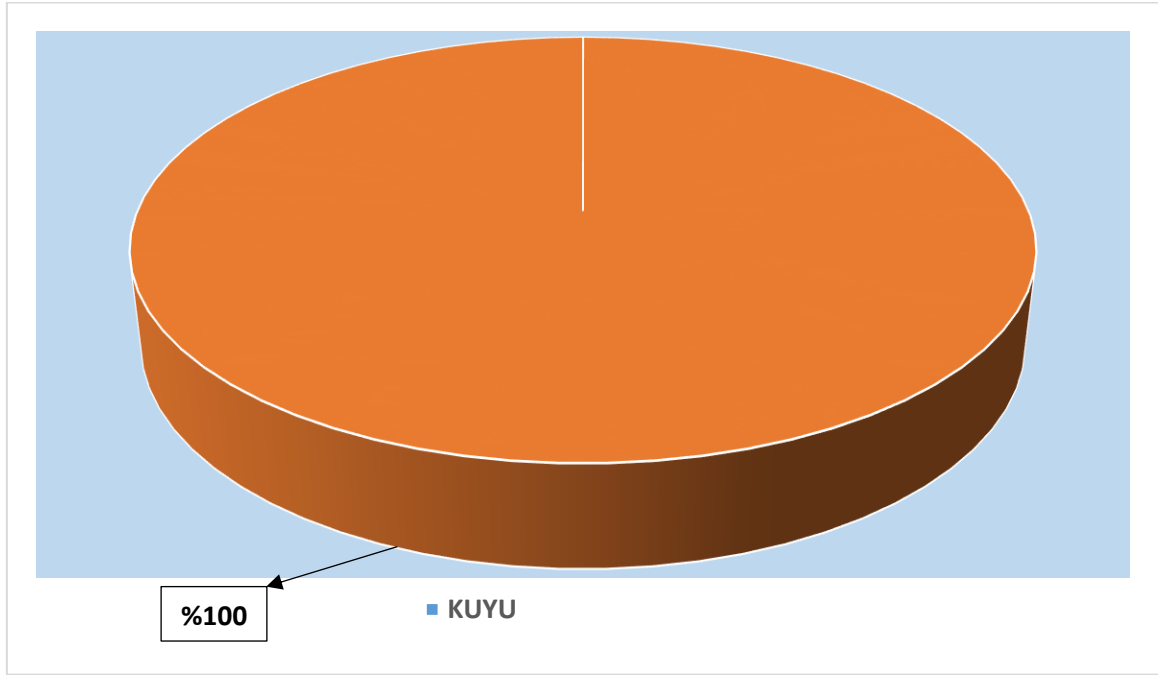

Grafik 9 -2024 yılı belediyeler tarafından içme ve kullanma suyu şebekesi ile dağıtılmak üzere temin edilen su miktarının kaynaklara göre dağılımı
(DSİ, 2025)

Sektör	Yerüstü (m ³ /yıl)
İçme ve kullanma suyu	319.667
Tarımsal sulama suyu	780.000
Sanayi suyu	10.848.384
Hayvan su ihtiyacı (Su Ürünleri Yetiştiriciliği)	
Diğer (Ticaret Suyu-Şişeleme)	440.000

Grafik 10-2024 yılı içme ve kullanma suyu şebekesi ile dağıtılmak üzere temin edilen su miktarının kaynaklara göre dağılımı

Grafik 11- 2024 yılı belediyeler tarafından içme ve kullanma suyu şebekesi ile dağıtılmak üzere temin edilen su miktarının kaynaklara göre dağılımı
(Kırşehir Belediyesi, 2025)

Kırşehir İlinde içme ve kullanma suyu şebekesi ile hizmet verilen belediye sayısından ve bu kapsamda hizmet alan nüfusun değişiminden söz edilmelidir.

İçme ve kullanma suyu şebekesi ile hizmet verilen nüfustan bahsedilmelidir.
Hizmet verilen toplam nüfus **168.750** kişi

Çiçekdağı İlçesinde su kaynaklarında yatay pompa ile su basılmaktadır. Cihazlar 380 volt elektrikle çalışmaktadır. Haftada 5 kg el ile klorlama yapılmaktadır.

B.5.1.2. Yeraltı su kaynaklarından temin edilen su miktarı ve içme suyu arıtma tesisi mevcudiyeti

Tutgu Gıda endüstriyel kullanım ve bahçe sulama suyunu Kızılırmak'tan karşılarken evsel kullanım suyu kuyulardan karşılanmaktadır. Fabrikamız mevcudiyetinde içme suyu arıtma tesisi yoktur.

Yeraltı su kaynaklarından temin edilen su içme ve evsel kullanım suyu olarak değerlendirilmektedir. Yeraltı su kuyularındaki kullanım miktarımız yaklaşık 10 m³/sa dolaylarındadır.

Kaman İlçesinde yeraltı su kaynaklarından temin edilen suyun; içme suyu, sanayi ve tarımda vb. kullanılan miktarlarına dair veriler bilinmemektedir. İçme suyu arıtma tesisi bulunmamaktadır.

DSİ' ye göre

Sektör	Yeraltı (m ³ /yıl)
İçme ve kullanma suyu	36.971.770
Tarımsal sulama suyu	24.940.676
Sanayi suyu	2.515.742
Hayvan su ihtiyacı	614.390
Diğer	

Kırşehir İlinde yeraltı su kaynaklarından temin edilen suyun; içme suyu, sanayi ve tarımda vb. kullanılan miktarlarından ayrı ayrı bahsedilmesi ve eğer içme suyu arıtım tesisi var ise bununla ilgili de bilgi verilmesi gerekmektedir.

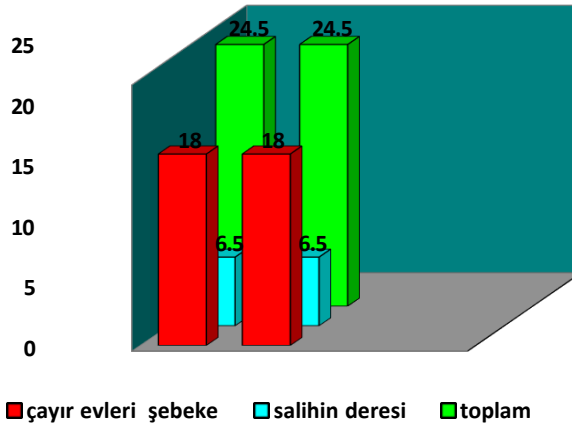
Kırşehir İli içme Suyu Arıtma Tesisisi; Yeraltı suyu kuyularından toplanan suların ,17 Şubat 2005 tarih ve 25730 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan “İnsani Tüketim Amaçlı Sular Hakkında Yönetmelik”ekinde yer alan kriterlere uygun ve aynı zamanda 75-150 mg/L arası CaCO₃ sertliğine sahip içme ve kullanma suyu sağlayacak şekilde membranlı ve membranlı ikili sistemler ile arıtılması esasına göre projelendirilmiştir.23/03/2023 ve 15.12.2024 Tarihi itibariyle iki tesisin kesin kabulü yapılarak Kırşehir Belediyesince işletmeye almıştır.

Çiçekdağ Belediyesi’ ne ait 2 adet şebeke mevcuttur:

ŞEBEKE Lt/sn NÜFUS

A Çayırevleri : 18 lt/sn
B Salihin Deresi : 6.5 lt/sn

TOPLAM İLÇE NÜFUSU : 6300

Çiçekdağ Belediyesi Şebekeleri

B.5.1.3. İçme Suyu temin edilen kaynağın adı, mevcut durumu, potansiyeli vb.

Tutgu Gıda İçme Suyu temin edilen kaynağın adı fabrika yer altı su kuyusudur. Mevcut durumda kesik kesik su çekimi yapılmakta ve kullanım miktarı yaklaşık **22.000 m³/yıl** dolaylarındadır.

Kaman İlçesinde Temirli ve Kuluncak su havzaları ile Kuluncak derin kuyu kaynaklarından içme suyu temin edilmektedir. Temirli havzası 100 L/sn, Kuluncak havzası ise 25 L/sn kapasiteye sahiptir.

DSİ’ nin raporuna göre;

İl	Mevcut İhtiyaç (hm ³ /Yıl)	YAS (hm ³ /Yıl)	YÜS (hm ³ /Yıl)	2050 İhtiyacı (hm ³ /Yıl)	Dsi'nin İleriki Yıllar İçin Geliştirdiği Projeler Kapsamındaki İçmesuyu Arzı (hm ³ /Yıl)
KIRŞEHİR İL MERKEZİ	11,00	11,00		19,20	19,20

Kırşehir İli içme Suyu temin edilen kaynağın adı, mevcut durumu, potansiyeli vb konularından bahsedilmelidir.

1	İçme Suyu Temin Edilen Su Kaynağının Adı	Kaynaktan Çekilen Yeraltı suyu miktarı (m³/yıl)	Kaynaktan Çekilen Yerüstü suyu (m³/yıl)	TOPLAM (m³/yıl)
	ÖKSE KUYU 1	1727200		1727200
	ÖKSE KUYU 2	1369520		1369520
	ÖKSE KUYU 3	884760		884760
	ÖKSE KUYU 4	2365200		2365200
	ÖZBAĞ KUYU 3	1103760		1103760
	ÖZBAĞ KUYU 4	1326400		1326400
	59769 KUYU	1157300		1157800
	59771 KUYU	2268840		2268840
	59772 KUYU	1638420		1638420
	SELAFUR KUYU 1	1322760		1322760
	SELAFUR KUYU 3	1180440		1180440
	SELAFUR KUYU 4	2172480		2172480
TOPLAM (m³/yıl)	18517080		18517080	

B.5.2. Sulama

Kaman İlçesinde sulu tarım ile ilgili herhangi bir bilgi veya veri bulunmamaktadır.

B.5.2.1. Salma sulama yapılan alan ve kullanılan su miktarı

Kaman İlçesinde salma sulama ile ilgili herhangi bir bilgi veya veri bulunmamaktadır.

Kırşehir İlinde salma sulama yapılan alanlardan ve bu alanlarda kullanılan su miktarından bahsedilmelidir. Sulama yapılan alanda birlik olup olmadığı sulama kooperatifleri ve sulamadan dönen suların drene edilip edilmediğın ve drene ediliyor ise drene edilen suyun nereye verildiğinden bahsedilmelidir. Bu bilgilerin il genelinde verilmesi gerekmektedir.

B.5.2.2. Damla, yağmurlama veya basınçlı sulama yapılan alan ve kullanılan su miktarı

Kaman İlçesinde damla, yağmurlama veya basınçlı sulama ile ilgili herhangi bir bilgi veya veri bulunmamaktadır.

DSİ' nin hazırladığı rapora göre;

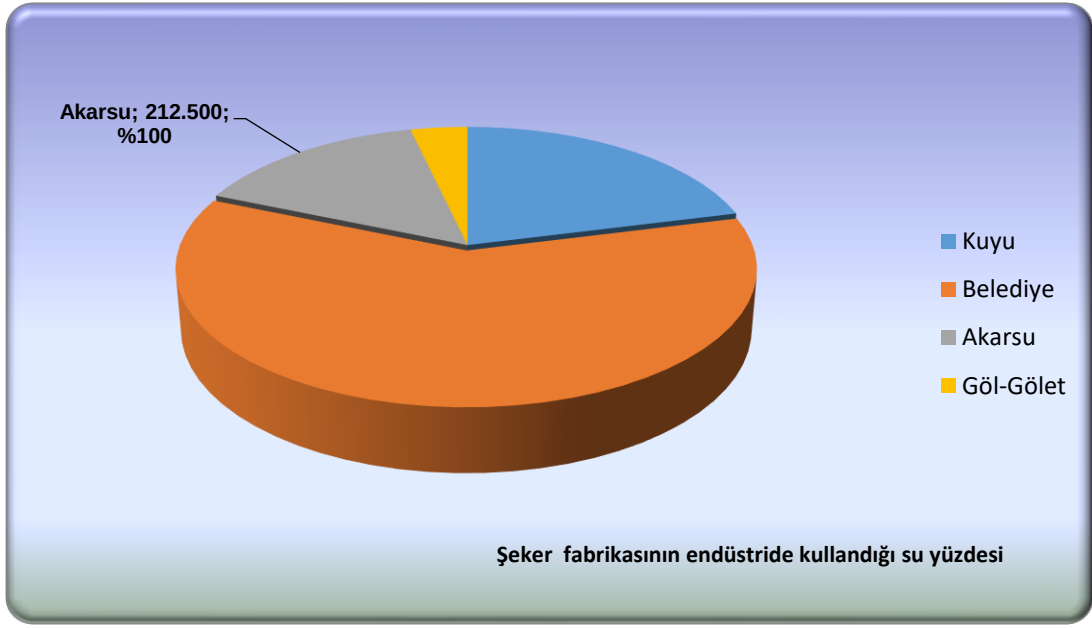
Sulamanın Adı	Alan(ha)	Sulama Suyu İhtiyacı (hm3)	Sulama Modeli (Salma, Yağmurlama, Damlama) ve Oranları %
Aksaklı Karacaali Sulaması (Sulama yok)	1425	11,5 (Sulama yok)	Yağmurlama (%100)
Boğazevci Göleti Sulaması	350	2,8	Salma (100%)

Çoğun Sulaması	2397	19,1	Yağmurlama (%51) Salma (%49)
Değirmenözü Göleti Sulaması	1002	6,0	Yağmurlama (%57) Damlama (%43)
Güzler Sulaması	2041	16,5	Salma (%77) Yağmurlama (%23)
Karaova Sulaması	4250	34,0	Salma (100%)
Kültepe Sulaması	2778	22,50	Yağmurlama (100%)
Sıddıklı Projesi	4945	40,0	Salma (100%)
Sıddıklı Küçükoba Kulpak Sula.	82	0,6	Yağmurlama (%61) Damlama (%39)
Savcılı Büyükoba Göleti Sulaması	281	1,229	Yağmurlama Damlama
Çamalak Göleti Sulaması (Yenileme Projesi)	150	1,068	Yağmurlama Damlama
Pekmezci Göleti Sulaması	338	0,909	Yağmurlama (100%)
Çiftlikbala Göleti Sulaması (Yenileme Projesi)	2100	9,63	Yağmurlama Damlama
Kargın Göleti Sulaması (Yenileme Projesi)	338	1,479	Yağmurlama Damlama
Ekizağıl Göleti Sulama	138	0,604	Salma
Kırdök Göleti Sulaması (Yenileme Projesi)	220	0,963	Yağmurlama

Kırşehir İlinde damla, yağmurlama veya basınçlı sulama yapılan alan ve kullanılan su miktarından bahsedilmelidir. Sulama yapılan alanda birlik olup olmadığı sulama kooperatifleri ve sulamadan dönen suların drene edilip edilmediğin ve drene ediliyor ise drene edilen suyun nereye verildiğinden bahsedilmelidir. Bu bilgilerin il genelinde verilmesi gerekmektedir.

B.5.3. Endüstriyel Su Temini

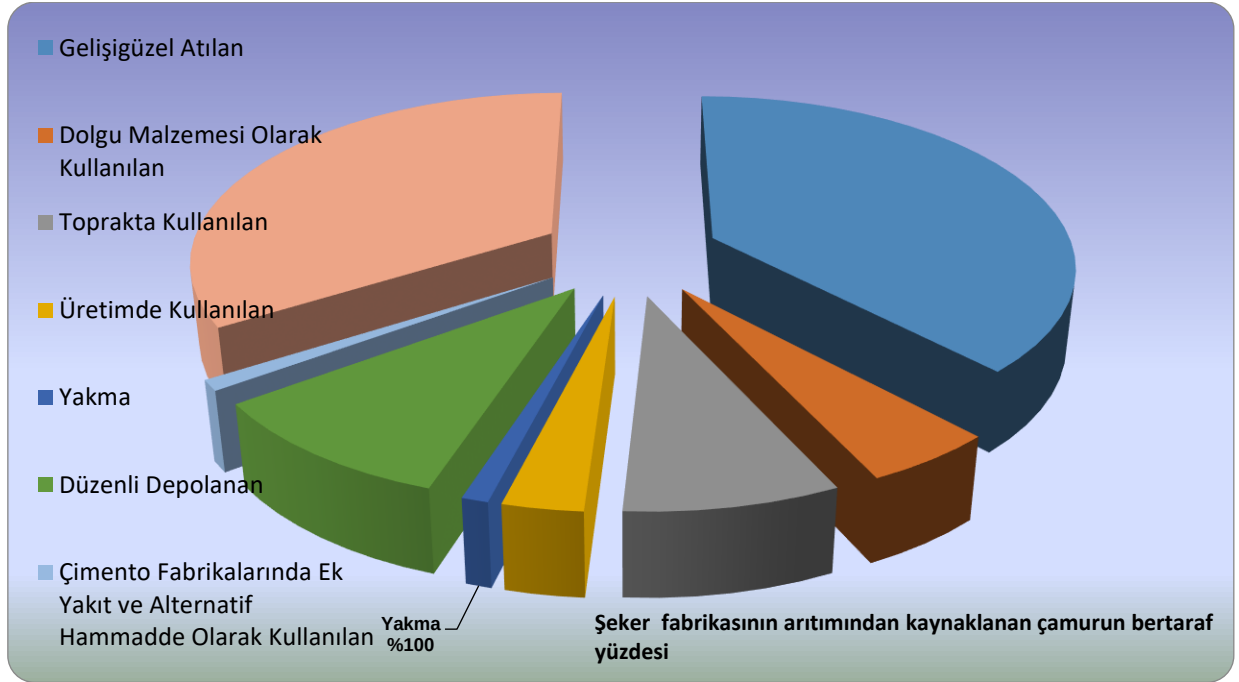
Kırşehir Şeker Fabrikası olarak endüstriyel su kullanımımız tamamen Kızılırmak'tan karşılanmaktadır. Miktarı ise bir yıl (2024 yılı) için **370.000 m³/yıl** olarak kayıt tutulmuştur.

Grafik 12 - Kırşehir ilinde 2024 yılında endüstrinin kullandığı suyun kaynaklara göre dağılımı
(Şeker Fabrikası, 2025)

Geri dönüşüm suyu yanı atıksu arıtım tesislerimizden arıtılan suların tamamı endüstriyel tesisimizde kullanılmadan alıcı ortamlara deşarj edilmektedir.

- Endüstriyel atıksu arıtım tesisinden arıtılan suyun deşarj noktası Kızılırmak ve Su Kirliliği Kontrolü Yönetmeliğinde SKKY-5.11.a tablosu
- Evsel atıksu arıtım tesisinden arıtılan suyun deşarj noktası Kuru dere yatağı ve Su Kirliliği Kontrolü Yönetmeliğinde SKKY-21.1 tablosudur.

Şekil B.1 - Kırşehir ilinde 2024 yılında sanayiden kaynaklanan arıtma çamurunun yönetimi
(Şeker Fabrikası, 2025)

Evsel atıksu arıtma tesisinden çamur çıkmamaktadır.

Endüstriyel arıtım tesisinden 2-3 yılda bir temizlikten dolayı 15-20 ton kadar çamur çıkmakta bu çamur ise lisanslı firmalara yakılarak bertaraf edilmek üzere gönderilmektedir. (2024 yılında 18500 kg atık çamur lisanslı bertaraf tesisine gönderilmiştir).

Kırşehir İlçesi genelinde sanayinin kullandığı suyun tamamı şebeke suyundan karşılanmaktadır.

Grafik13 – 2024 yılında endüstrinin kullandığı suyun kaynaklara göre dağılımı
(Kırşehir Belediyesi, 2025)

Mevcut durumda Arıtılmış atıksuların yeniden kullanılmamaktadır. Kentsel Atıksuların Arıtımı Yönetmeliği Tablo-1 deşarj standartlarına göre alıcı ortama deşarj edilmektedir.

Çiçekdağ Belediyesinde endüstriyel su temini mevcut şehir şebekesinden ve kuyulardan su sağlanılmaktadır.

B.5.4. Enerji Üretimi Amacıyla Su Kullanımı

Kaman İlçesi sınırlarımız içerisinde HES bulunmamaktadır.

B.5.5. Rekreatif Su Kullanımı

Kaman İlçesinde park bahçe sulamalarda ortalama 650.000 m³/yıl su kullanılmıştır.

DSİ' nin hazırladığı rapora göre;

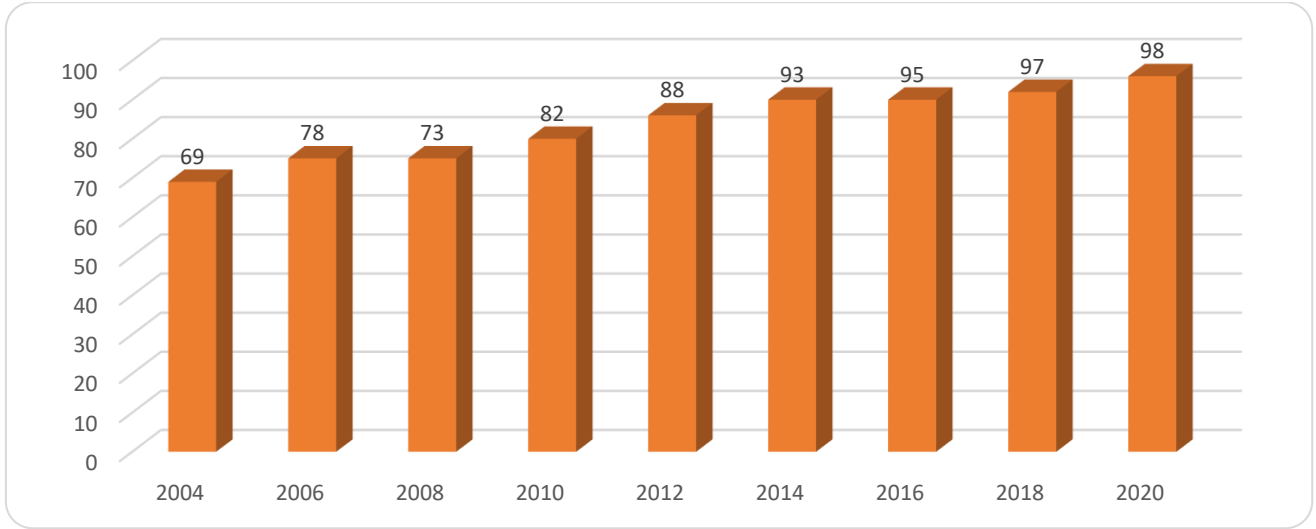
Sıra No	Projenin Adı	Alan (Da)	İbrelî Adet	Yapraklı Adet	Çalı Adet	Çim Alan (Da)	Proje Yılı
	Güzler Regülatörü Park ve Rekr. Tesisi	27.5	172	416	885	15	1981
	Çoğun Barajı Park ve Rekreatif Tesisi	985	4060	243	0	2	

B.6. Çevresel Altyapı

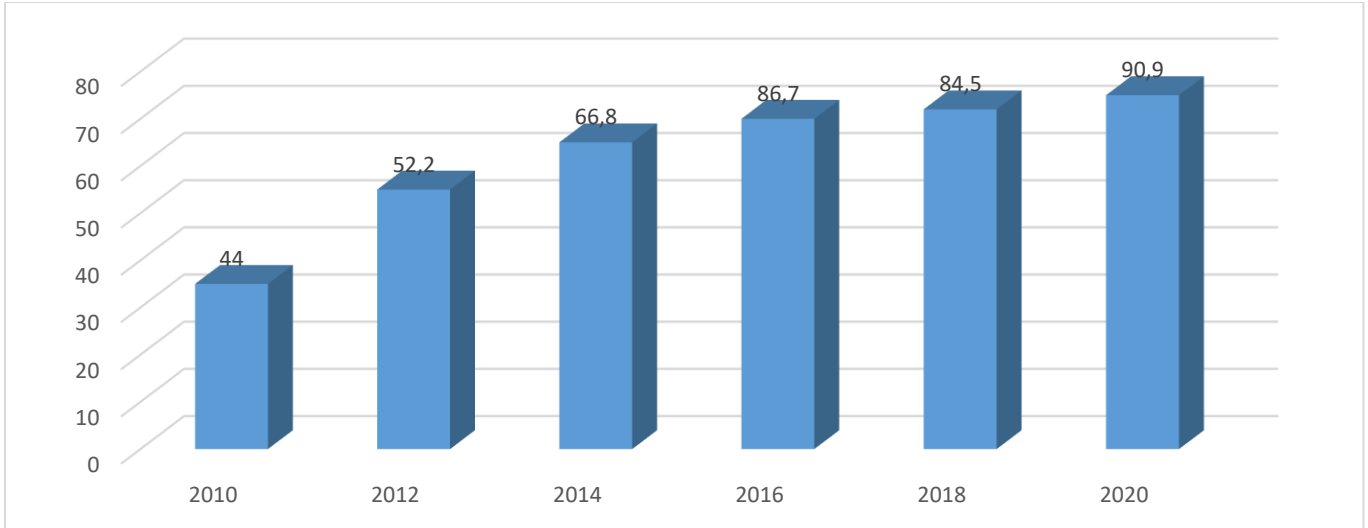
B.6.1. Kentsel Kanalizasyon Sistemi ve Atıksu Arıtma Tesisi Hizmetleri

Kaman İlçesinde 1 adet 3630 m³/gün kapasiteli Kentsel Atıksu Arıtma Tesisi bulunmaktadır. Bu tesis sadece Belediyemizin sorumlu olduğu mahallelerine hizmet vermektedir. Toplam nüfusun yaklaşık %98 ine hizmet vermekte olup kalan kısmında fosseptik kullanılmaktadır.

TUİK sisteminde ilçe bazında veri olmadığı için Grafikler Kırşehir il verilerine göre hazırlanmıştır.

Grafik14 – Yıllar bazında kanalizasyon şebekesi tesisi ile hizmet verilen belediye nüfusunun toplam nüfusa oranı
(TUİK, 2025)

Grafik15 – Yıllar bazında atıksu arıtma tesisi ile hizmet verilen belediye nüfusunun toplam belediye nüfusuna oranı
(TUİK, 2025)

Kaman İlçesinde bulunan Belediyeye ait Atıksu Arıtma Tesisinde arıtma çamuru çıkması durumunda gerekli analizler yapılacaktır.

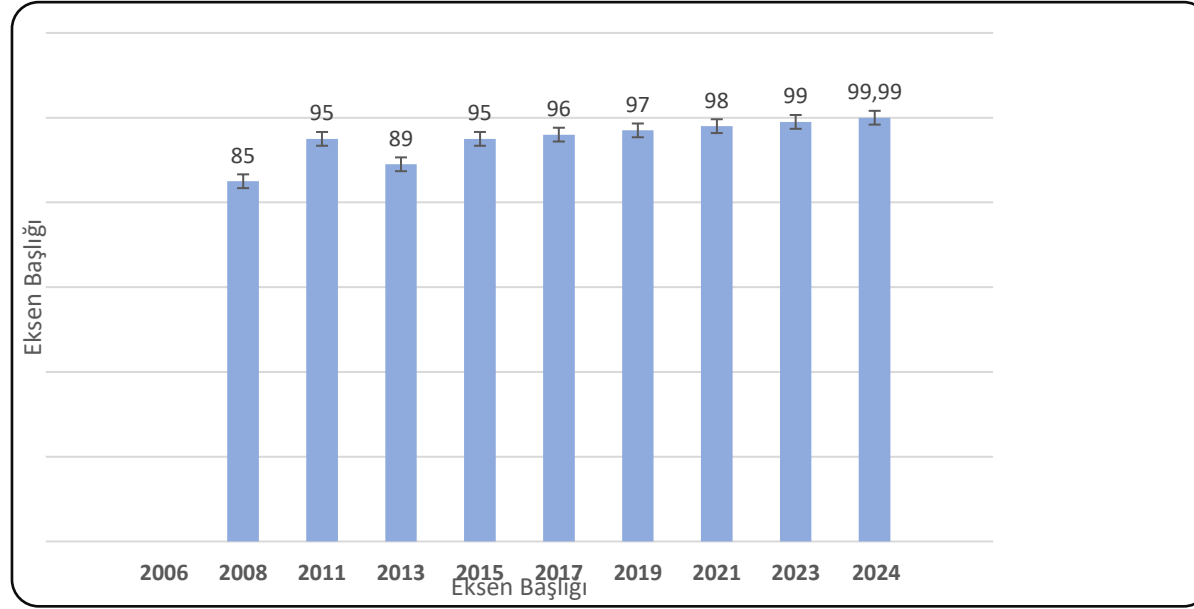
Çizelge B.13 – 2024 yılı itibariyle kentsel atıksu arıtma tesislerinin durumu
(2025)

Yerleşim Yerinin Adı		Belediye Atıksu Arıtma Tesisi Olup Olmadığı?			Belediye Atıksu Arıtma Tesisi Türü			Mevcut Kapasitesi (ton/gün)	SAİS Kabini Durumu (var/yok)	Arıtılan /Deşarj Edilen Atıksu Miktarı (m ³ /sn)	Deşarj Noktası	Deniz Deşarjı (var/yok)	Hizmet Verdiği Nüfus	Oluşan AAT Çamur Miktarı (ton/yıl)
		Var	İnşa/plan aşamasında	Yok	Fiziksel	Biyolojik	İleri							
İl Merkezi														
İlçeler	Kaman	x			x	x		3630	yok	0,03	Kovalı Deresi	yok	21118	-

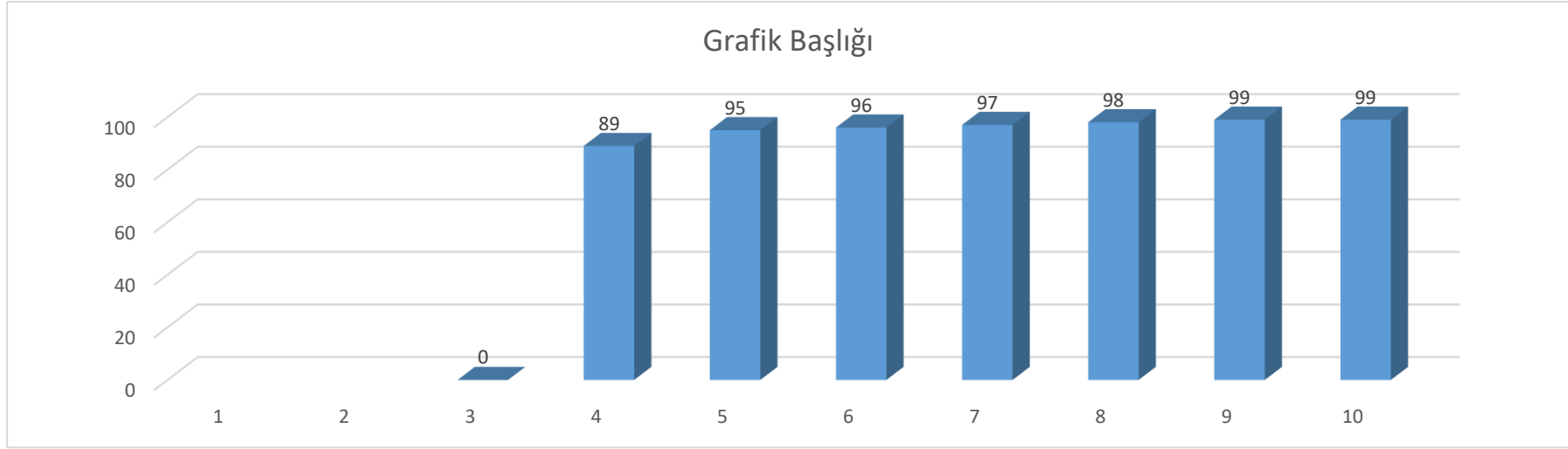
*22.03.2015 tarih ve 29303 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren “Sürekli Atıksu İzleme Sistemleri (SAİS) Tebliği” kapsamında ülke genelinde kurulu kapasitesi 5.000 m³/gün ve üzerinde olan atıksu arıtma tesisinin çıkış sularında debi, pH, İletkenlik, Çözünmüş Oksijen, Sıcaklık ve KOİ (Kimyasal Oksijen İhtiyacı) ile AKM (Askıda Katı Madde) parametreleri 7/24 online izlenmektedir. Bu sayede tesislerin atıksularını arıtmadan su kaynaklarımıza deşarj etmeleri engellenmektedir.

SAİS Bilgileri Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüklerimiz tarafından ÇED, İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü Laboratuvar, Ölçüm ve İzleme Dairesi Başkanlığı’nca oluşturulan Sürekli İzleme Merkezinden (- <https://sim.csb.gov.tr/>) elde edilebilir

Kırşehir Belediyesi AAT' i 2010 yılında faaliyete geçmiş olup, 2010 yılından 2024 yılına kadar olan süreçte %99,9 oranında kanalizasyon alt yapı çalışması tamamlanmıştır.>Mevcut tesisi le il merkezi dahil Özbağ kasabasında oluşan atıksular arıtılmaktadır. Kanalizasyon alt yapısı ve hizmet verilen belediye nüfusunun, toplam nüfusa ait yüzdesel oranlar aşağıdaki grafiklerde verilmiştir.

Grafik 16 – Yıllar bazında kanalizasyon şebekesi tesisi ile hizmet verilen belediye nüfusunun toplam nüfusa oranı
(Kırşehir Belediyesi, 2025)

Grafik 17 – Yıllar bazında atıksu arıtma tesisi ile hizmet verilen belediye nüfusunun toplam belediye nüfusuna oranı (2025)

Yıl bazında şehir şebekesine ait alt yapı çalışmaları (Kapalı sistem) 2019 yılı itibariyle tamamlanmış, 2024 yılında %100 yakın atıksuyun tesise girişi sağlanmıştır.

Kaynak : Belediye alt yapı çalışmaları 2024

Kırşehir Belediyesi’ nin atıksu arıtma tesis (ler)inden çıkan arıtma çamurunun analizi de (Hangi mevzuata göre hangi analizlerin yapıldığı belirtilmelidir.) verilmelidir.

Kırşehir Belediyesi’ ne ait atıksu arıtma tesisi %100 evsel nitelikli arıtma tesisi olup, 26.03.2010 tarih ve 27533 sayılı resmi gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren ve Atık çamurun Kategori Belirleme Ek 2 kabul Kriterleri, 2-B Tehlikesiz Atıkların Düzenli Depolanabilme kriterleri kapsamında analizleri yapılmıştır.

(Rapor tarihi : 19.04.2022 Dokay lab.)

Çizelge 14 – 2024 yılı itibariyle kentsel atıksu arıtma tesislerinin durumu
(Kırşehir Belediyesi, 2025)

Yerleşim Yerinin Adı		Belediye Atıksu Arıtma Tesisi Olup Olmadığı?			Belediye Atıksu Arıtma Tesisi Türü			Mevcut Kapasitesi (ton/gün)	SAİS Kabini Durumu (var/yok)	Arıtılan /Deşarj Edilen Atıksu Miktarı (m³/sn)	Deşarj Noktası		Deniz Deşarjı (var/yok)	Hizmet Verdiği Nüfus	Oluşan AAT Çamur Miktarı (ton/yıl)
		Var	İnşa/plan aşamasında	Yok	Fiziksel	Biyolojik	İleri								
İl Merkezi	KIRŞEHİR	X			X	X	x	25000	VAR	0,29	KILIÇÖZÜÇ AYI		YOK	168750	173.00
İlçeler															

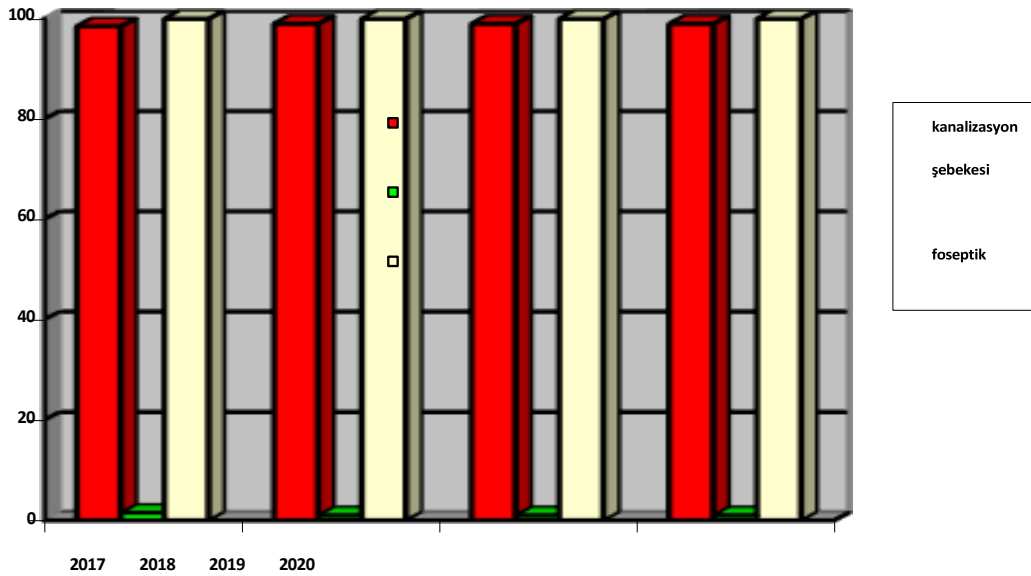
*22.03.2015 tarih ve 29303 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren “Sürekli Atıksu İzleme Sistemleri (SAİS) Tebliği” kapsamında ülke genelinde kurulu kapasitesi 5.000 m³/gün ve üzerinde olan atıksu arıtma tesisinin çıkış sularında debi, pH, İletkenlik, Çözünmüş Oksijen, Sıcaklık ve KOİ (Kimyasal Oksijen İhtiyacı) ile AKM (Askıda Katı Madde) parametreleri 7/24 online izlenmektedir. Bu sayede tesislerin atıksularını arıtmadan su kaynaklarımıza deşarj etmeleri engellenmektedir.

SAİS Bilgileri Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüklerimiz tarafından ÇED, İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü Laboratuvar, Ölçüm ve İzleme Dairesi Başkanlığı’nca oluşturulan Sürekli İzleme Merkezinden (- <https://sim.csb.gov.tr/>) elde edileb

Kırşehir Belediyesine ait atıksu arıtma tesisi %100 evsel nitelikli arıtma tesisi olup, 26.03.2010 tarih ve 27533 sayılı resmi gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren ve Atık çamurun Kategori Belirleme Ek 2 kabul Kriterleri, 2-B Tehlikesiz Atıkların Düzenli Depolanabilme kriterleri kapsamında analizleri yapılmıştır.

(Rapor tarihi : 19.04.2022 Dokay lab.)

Çiçekdağı Belediyesinde bulunan kentsel kanalizasyon ve foseptik çukurundan halkın yararlanması yüzde olarak belirtilmiştir.

B.6.2. Organize Sanayi Bölgeleri ve Münferit Sanayiler Atıksu Altyapı Tesisleri

Organize Sanayi Bölgelerinin (OSB) hem çalışmakta olan hem de inşaat ya da proje aşamasında olan atıksu arıtma tesisleri ile ilgili bilgiler verilerek aşağıdaki çizelge hazırlanmalıdır. Ayrıca, OSB'lerin atıksu arıtma tesisinden çıkan arıtma çamurunun analizi de (Hangi mevzuata göre hangi analizlerin kastedildiği belirtilmelidir.) verilmelidir.

Çizelge 15 –2024 yılı OSB, Serbest Bölgeler ve Sanayi Sitelerinde atıksu arıtma tesislerinin (AAT) durumu

(Kaynak, yıl)

OSB/Serbest Bölge/Sanayi Sitesi Adı	Mevcut Durumu	Kapasitesi (ton/gün)	SAİS Kabini Durumu (var/yok)	AAT Türü	AAT Çamuru Miktarı (ton/gün)	Deşarj Ortamı

*22.03.2015 tarih ve 29303 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren “Sürekli Atıksu İzleme Sistemleri (SAİS) Tebliği” kapsamında ülke genelinde kurulu kapasitesi 5.000 m³/gün ve üzerinde olan atıksu arıtma tesisinin çıkış sularında debi, pH, İletkenlik, Çözünmüş Oksijen, Sıcaklık ve KOİ (Kimyasal Oksijen İhtiyacı) ile AKM (Askıda Katı Madde) parametreleri 7/24 online izlenmektedir. Bu sayede tesislerin atıksularını arıtmadan su kaynaklarımıza deşarj etmeleri engellenmektedir.

Çizelge bilgileri Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüklerimiz tarafından ÇED, İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü Laboratuvar, Ölçüm ve İzleme Dairesi Başkanlığı’nca oluşturulan Sürekli İzleme Merkezinden (- <https://sim.csb.gov.tr/>) elde edilebilir.

Çizelge 16 –2024 yılı itibariyle münferit sanayiye ait atıksu arıtma tesisi (AAT) sayısı

(Kaynak, yıl)

Tesis Statüsü	Toplam Tesis Sayısı	AAT’si Olan Tesis Sayısı
Üretim Sektörü/Sanayi Tesis		
Turizm Tesis veya Site Yönetimi		
Diğer		

B.6.3. Düzenli Depolama Tesislerinde Oluşan Sızıntı Sularının Yönetimi

Bu kısımda, sadece ilde bulunan düzenli depolama tesislerinde oluşan sızıntı sularının toprağı ve suları kirletmemesi için alınmış önlemler belirtilmelidir. Eğer mevcut ise haritada gösterilmelidir.

B.6.4. Arıtılmış Atıksuların Yeniden Kullanılması veya Bertarafı

Kaman İlçesinde arıtılmış atıksuların yeniden kullanımı yoktur.

Çizelge 17 .2024 yılı itibariyle yeniden kullanılan veya bertaraf edilen arıtılmış atıksu durumu
(Kaynak, yıl)

ARITILMIŞ ATIKSULARIN YENİDEN KULLANILMASI VEYA BERTARAFI								
Alıcı Ortama Deşarj Edilen (m ³ /yıl)	Kanalizasyona Deşarj Edilen (m ³ /yıl)	Kentsel Yeniden Kullanım (m ³ /yıl)	Tarımsal Yeniden Kullanım (m ³ /yıl)	Endüstriyel Yeniden Kullanım (m ³ /yıl)	Çevresel/Ekolojik Yeniden Kullanım (m ³ /yıl)	Başka Bir Tesise Su Kaynağı (m ³ /yıl)	Diğer Yeniden Kullanım (m ³ /yıl)	TOPLAM (m ³ /yıl)

Kırşehir İlinde arıtılmış atık suların yeniden kullanım alanları, (kentsel yeniden kullanım, tarımsal yeniden kullanım, endüstriyel yeniden kullanım, çevresel/ekolojik yeniden kullanım (yüzey ve yeraltı suyu besleme, dinlenme maksatlı kullanılan bölgelerde (göller vb.) yeniden kullanım), başka bir tesise su kaynağı diğer yeniden kullanım (genel temizlik, yangın suyu, gri su(tuvaletlerde yeniden kullanım) maden ve hazır beton endüstrilerinde toz kontrolü/ saha sulama suyu) sayılabilir.

Çizelge 22 2024.yılı itibariyle yeniden kullanılan veya bertaraf edilen arıtılmış atıksu durumu
(Kırşehir Belediyesi, 2025)

ARITILMIŞ ATIKSULARIN YENİDEN KULLANILMASI VEYA BERTARAFI								
Alıcı Ortama Deşarj Edilen (m ³ /yıl)	Kanalizasyona Deşarj Edilen (m ³ /yıl)	Kentsel Yeniden Kullanım (m ³ /yıl)	Tarımsal Yeniden Kullanım (m ³ /yıl)	Endüstriyel Yeniden Kullanım (m ³ /yıl)	Çevresel/Ekolojik Yeniden Kullanım (m ³ /yıl)	Başka Bir Tesise Su Kaynağı (m ³ /yıl)	Diğer Yeniden Kullanım (m ³ /yıl)	TOPLAM (m ³ /yıl)
9.125000	9.125.000							9.125.000

Kırşehir İlçesinde atık sular Yerköy-Çiçekdağı-Köseli Arıtma Tesisine deşarj edilmektedir.

B.7. Toprak Kirliliği ve Kontrolü

B.7.1. Noktasal Kaynaklı Kirlenmiş Sahalar

“Toprak Kirliliğinin Kontrolü ve Noktasal Kaynaklı Kirlenmiş Sahalara Dair Yönetmelik” ve “Toprak Kirliliğinin Kontrolü ve Noktasal Kaynaklı Kirlenmiş Sahalara Dair Yönetmelik Yeterlilik Belgesi Tebliği” kapsamında yapılan çalışmalara değinilmelidir.

B.7.2. Arıtma Çamurlarının Yönetimi

Kırşehir İlçesinde bulunan Belediyeye ait Atıksu Arıtma Tesisinde arıtma çamuru çıkması durumunda gerekli analizler yapılarak uygun bertaraf yöntemi seçilecektir.

Çizelge 10 – Tamamlanan Bisiklet Yolları

(Kırşehir Belediyesi, 2025)

İli	Güzergâhı	Mesafe (km)
KIRŞEHİR	2012 Yılı Güneykent Mahallesi	4 km
	2015 Yılı Yeşil Bant	4,5 km
	2018 Yılı Ana Caddeler	4 km
	2020 Yılı Kazankaya Parkı	1 km
	2024 Yılı Karaoğlan Bülent Ecevit Parkı	1.5 km

Çizelge 11 – Tamamlanan Yeşil Yürüyüş Yolları

(Kırşehir Belediyesi, 2025)

İli	Güzergâhı	Mesafe (km)
KIRŞEHİR	2014 Yılı Kent Park	2 km
	2015 Yılı Yeşil Bant	4,5 km
	2017 Yılı Güzler Parkı	1.5 km
	2022 Yılı Kırköy Parkı	2 km
		1.5 km

	2024 Yılı Karaoğlan Bülent Ecevit Parkı 2024 Yılı Üçgöz Parkı	0,7 km
--	--	--------

Çizelge 12 – Tamamlanan Çevre Dostu Sokak
(Kırşehir Belediyesi, 2025)

İli	Güzergâhı	Mesafe (km)
KIRŞEHİR	2022 Yılı Kırköy Parkı 2024 Yılı Mehmet Yılandı Parkı 2024 Yılı Üçgöz Parkı	2 km 0,5 km 0,7 km

B.7.3. Madencilik faaliyetleri ile bozulan arazilerin doğaya yeniden kazandırılmasına ilişkin yapılan çalışmalar

“Madencilik Faaliyetleri ile Bozulan Arazilerin Doğaya Yeniden Kazandırılması Yönetmeliği” kapsamında yapılan çalışmalara değinilmelidir. Madencilik Faaliyetleri İle Bozulan Arazilerin Doğaya Yeniden Kazandırılması Yönetmeliği kapsamında, yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten bu yana İlde hazırlanmış Doğaya Yeniden Kazandırma Planlarından ve bunların sayısından söz edilmelidir.

B.7.4. Tarımsal Faaliyetler İle Oluşan Toprak Kirliliği

İlde kullanılan gübre (bitki besin maddesi bazında), pestisit miktarları ve bunların çeşitlerinden söz edilerek, aşağıdaki çizelgeler doldurulmalıdır.

Çizelge 18 –2024 yılında kullanılan ticari gübre tüketiminin bitki besin maddesi bazında ve yıllık tüketim miktarları
(Kaynak, yıl)

Bitki Besin Maddesi	Bitki Besin Maddesi Bazında Kullanılan Miktar (ton)	İlde Ticari Gübre Kullanılarak Tarım Yapılan Toplam Alan (ha)
Azot		
Fosfor		
Potas		
TOPLAM		

Çizelge 19 -2024 yılında tarımda kullanılan girdilerden gübreler haricindeki diğer kimyasal maddeleri (tarımsal ilaçlar vb)
(Kaynak, yıl)

Kimyasal Maddenin Adı	Kullanım Amacı	Miktarı (ton)	İlde Tarımsal İlaç Kullanılarak Tarım Yapılan Toplam Alan (ha)
İnsektisitler			
Herbisitler			
Fungisitler			
Rodentisitler			
Nematositler			
Akarisitler			
Kışlık ve Yazlık Yağlar			
Diğer			
TOPLAM			

Çizelge 20 -2024 yılında topraktaki pestisit vb tarım ilacı birikimini tespit etmek amacıyla yapılmış analizin sonuçları
(Kaynak, yıl)

Analizi Yapan Kurum/Kuruluş	Analiz Yapılan Yer (İlçe, Köy, Mevkii, Koordinatları)	Analiz Tarihi	Analiz Edilen Madde	Tespit Edilen Birikim Miktarı (µg/kg- fırın kuru toprak)

B.8. Sonuç ve Değerlendirme

İlimizde su ve toprak kirliliğine etki eden unsurlar; sanayileşme, kentleşme ve nüfus artışı, zirai mücadele ilaçları ve kimyasal gübreler olarak gruplandırılabilir.

İlimizde 454.720 hektar alanda tarım yapılmaktadır. Bu alanın yaklaşık 42.176 hektarında sulu tarım, geri kalan 412.544 hektarında ise kuru tarım yapılmaktadır. Üretim deseni: Hububat (Buğday, Arpa, Yulaf vs.), Şeker pancarı, Nohut, Mercimek, Macar Fiğ, Yonca, Slajlık Mısır, Ceviz ve elma bahçelerinden oluşmaktadır. Sonuç olarak İlimiz de damla sulama ve yağmurlama sulama kullanımı yaygın bir şekilde yapılmakta olup ortalama dekara 1000 m³ lük su kullanılmaktadır. Son yıllarda yağışların az olması nedeni aşırı su tüketimi gerçekleşmekte olup göl baraj ve akarsu kaynaklarında su azalması nedeni ile sulu tarım alanları daralmaktadır. Hayvancılığın hızla gelişmesi ile hayvansal atıkların artışı nedeni ile ilimiz de hayvansal atıklardan kaynaklı çevre kirliliğinin oluşa bileceği ön görülmektedir. (Kırşehir Gıda Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğü, 2019)

Sanayinin çevre üzerindeki olumsuz etkisi diğer faktörlerden çok daha fazladır. Sanayi kuruluşlarının sıvı atıkları ile su kirliliğine ve dolaylı olarak da yine su kirliliğine bağlı olarak, toprak ve bitki örtüsü üzerinde aşırı kirlenmelere sebep olduğu ve doğa tahribine yol açtığı bilinmektedir.

İl ve İlçe Belediyelerinde evsel nitelikli atıksular için yapılmakta olan arıtma tesisleri ile atık suların çevreye olan olumsuz etkileri minimize edilmektedir. Ayrıca Organize Sanayi Bölgesinde kurulan arıtma tesisleri de sanayi kaynaklı su kirliliği yükünü azaltmaya yönelik çalışmalardır.

İlimizde yer alan yenilebilir enerji kaynakları (HES, RES) ile enerji üretiminde önemli bir potansiyel olan ucuz ve çevreci kaynaklar kullanılmaya başlanmasıyla çevreye etkisi olumlu yansımaktadır.

Kaynaklar

- Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı
- Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü
- DSİ 12. Bölge Müdürlüğü
- Belediye Başkanlığı
- Kırşehir Tarım ve Orman İl Müdürlüğü
- <https://sim.csb.gov.tr/>

C. ATIK

C.1. Belediye Atıkları

Kaman İlçesinde yıllık ortalama 10.000 ton katı atık toplanmaktadır. Düzenli Depolama Tesisi bulunmamaktadır. Atıkların uzaklaştırma ve uygun yerlerde toplanması Belediyemiz tarafından gerçekleştirilmektedir. Katı Atıkların toplandığı vahşi depolama sahası insan sağlığına zarar vermeyecek şekilde çevremize ve su kaynaklarına uzakta bulunmaktadır.

Çizelge C.21 - 2025 yılı için il/ilçe belediyelerince toplanan ve yerel yönetimlerce (büyükşehir belediyesi/ belediye/ birliklerce) yönetilen belediye atığı miktarı ve toplanma, taşınma ve bertaraf yöntemleri
(Sıfır Atık, 2025)

Büyükşehir/ İl/ İlçe Belediye veya Birliğin Adı	Büyükşehir Belediyesi / Birlik ise birliğe üye olan belediyeler	Birlik Üyesi Olmayan İlçe Belediyeleri	Nüfus* (*)		Toplanan Atık Miktarı (ton/gün)	Sıfır atık yönetim sistemi çerçevesinde kaynağın da ayrı toplanan Atık Miktarı (ton/gün)	Tesis İşletmecisi (*) (Belediye (B), Özel Sektör (OS), Belediye Şirketi (BŞ))*	Mevcut Belediye Atığı Yönetim Tesisi Türü				
			Yaz	Kış	Yaz	Kış		Düzenli Depolama	Düzenli Depolama Öncesi Yapılan Ön İşlem (Mekanik Ayırma/ Biyokurutma/ Kompost/ Biyometanizasyon, ATY vb.)	Atık Yakma	Depo Gazından Enerji Üretimi	Diğer
	Kaman Belediyesi		21118	10000								Evsel atıklar vahşi depolamada toplanmakta olup, sıfır atık kapsamında diğer atıklar lisanslı firmalara verilmektedir
İl Geneli												

*TÜİK nüfus verilerinde mevsim ayrımı (yaz/kış) bulunmamaktadır.

*Belediye(B), Özel Sektör(OS), Belediye Şirketi(BŞ) seçeneklerinden uygun olanın sembolünü yazınız.

Kırşehir İlinde Kırşehir Belediyeleri Su ve Hizmet Birliğine ait Katı Atık Düzenli Depolama ve Bertaraf Tesisi bulunmaktadır. Bu Tesiste yeraltı ve yerüstü sularının kirlenmemesi için gerekli önlemler alınmıştır.

Kırşehir Belediyeleri Su ve Hizmet Birliğine ait Katı Atık Düzenli Depolama ve Bertaraf Tesisinde Mekanik Ayırma, Biyokurutma, Kompost, Biyometanizasyon, Atıktan Türetilmiş Yakıt (ATY) Hazırlama, Atık Yakma Tesisleri bulunmamakta ama çöp gazından elektrik üretimi yapılmaktadır. Kırşehir İlimizde aktarma istasyonu ve atık rampası bulunmamaktadır. Kırşehir İlimizde düzensiz çöp döküm sahası bulunmamaktadır.

Çizelge 26 - 2025 yılı için Kırşehir Belediyesince toplanan, taşınan ve Kırşehir Belediyeleri Su ve Hizmet Birliği tarafından yönetilen belediye atığı miktarı ve bertaraf yöntemleri (Belediye, 2025)

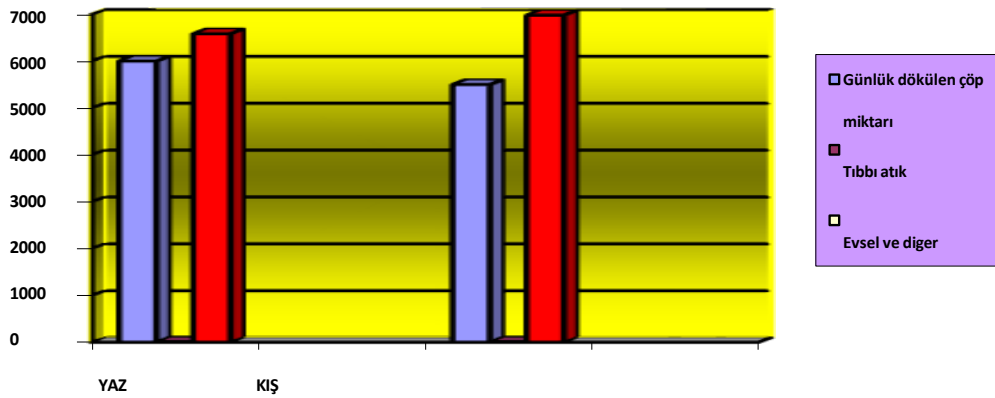
Büyükşehir/İl/İlçe Belediye veya Birliğin Adı	Büyükşehir Belediyesi / İlçe Belediyeleri / Birlik ise birliğe üye olan belediyeler	Birlik Üyesi Olmayan İlçe Belediyeleri	Nüfus	Toplanan Atık Miktarı (ton/gün)		Sıfır atık yönetim sistemi çerçevesinde kaynağında ayrı toplanan Atık Miktarı (ton/gün)	Tesis İşletmecisi (*) (Belediye (B), Özel Sektör (OS), Belediye Şirketi (BŞ))*	Mevcut Belediye Atığı Yönetim Tesisi Türü				
				Yaz	Kış			Düzenli Depolama	Düzenli Depolama Öncesi Yapılan Ön İşlem (Mekanik Ayırma/ Biyokurutma/ Kompost/ Biyometanizasyon, ATY vb.)	Atık Yakma	Depo Gazında Enerji Üretimi	Diğer
KIRŞEHİR Belediyesi				149,9	139,5	1,68128	OS	VAR	YOK	YOK	VAR	YOK
İl Geneli												

*Belediye (B), Özel Sektör (OS), Belediye Şirketi (BŞ) seçeneklerinden uygun olanın sembolünü yazınız.

Çiçekdağı İlçesinde katı atık depolama tesisi bulunmamaktadır.

	YAZ	KIŞ	YÜZÖLÇÜMÜ	KAPASİTE
Günlük Dökülen Çöp Miktarı	: 6000 kg.	5500 kg.	20 Dekar	120.000 m ³
Tıbbi ATIK	: 11 kg/gün	10.8 kg/gün.		
Çöp Alanının Büyüklüğü	: 20.000 m ²			
Kapasitesi	: 840.000 m ³			

Çöp Alanı ve Günlük Çöp miktarı Hakkında Bilgiler

C.2. Hafriyat Toprağı, İnşaat Ve Yıkıntı Atıkları

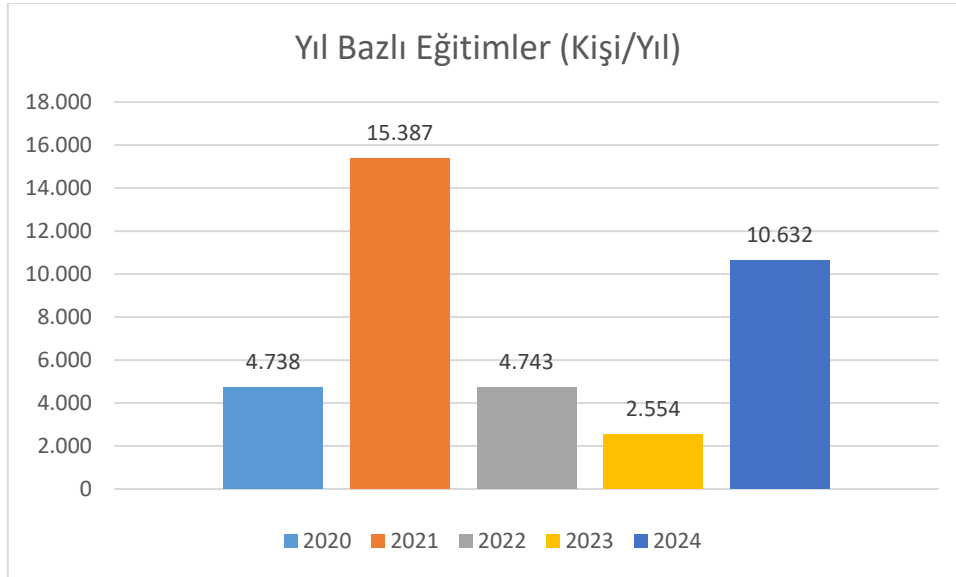
Çizelge 27- 2025 yılı itibariyle hafriyat toprağı, inşaat ve yıkıntı atıkları yönetimi
(Belediye, 2025)

Belediye Adı	Üretilen İnşaat /Yıkıntı Atığı Miktarı (m³/yıl)	Ortaya Çıkan Hafriyat Toprağı Miktarı (m³/yıl)	İnşaat ve Yıkıntı Atıklarının Yönetimi				Hafriyat Toprağı Yönetimi	
			Geri Kazanım Tesisi Adı	Geri Kazanım Tesisi Adresi	Düzenli Depolama Tesisi Adı	Düzenli Depolama Tesisi Adresi	Döküm Sahası Adı	Döküm Sahası Adresi
	9.200	121.400	YOK	YOK	YOK	YOK	1 ADET	Kuşdilli Mah. Ekizağıl Yolu 10. Km Katı Atık Düzenli Depolama ve Bertaraf Tesisi
İl Geneli (Toplam)	9.200	121.400						

C.3. Sıfır Atık Yönetimi

C.3.1. Eğitimler

2024 yılında Sıfır Atık kapsamında il genelinde 10.632 kişiye eğitim verilmiştir.

Grafik 18 – Yıllar bazında sıfır atık yönetimi kapsamında verilen eğitimlere katılan kişi sayısı
(Sıfır Atık, 2025)

C.3.2. Atık Getirme Merkezleri

Kaman İlçesinde yapılması düşünülen Atık Getirme Merkezi için belirlenen yerde yer değişikliğine gidilmiş olup yerin uygun bulunması halinde mevcut yerdeki ekipmanlar taşınıp kullanıma uygun hale getirildikten sonra onaya sunulacaktır.

Kırşehir İlindeki Atık Getirme Merkezleri ve Mobil Atık Getirme Merkezlerine ilişkin bilgiler aşağıda verilmiştir.

Çizelge C.22 – 2024 yılı itibariyle Atık Getirme Merkezleri/ Mobil Atık Getirme Merkezleri

(Sıfır Atık, 2025)

Atık Getirme Merkezi (AGM) /Mobil AGM	Belediye/AVM	Atık Getirme Merkezi Sayısı	AGM Alan Bilgisi(m ²)	Toplanan Atık Grupları
Atık Getirme Merkezi	Kırşehir Belediyesi	1	1000	14 Adet
Mobil Atık Getirme Merkezi	Kırşehir Belediyesi	1	8 x 2 x 1,7	7 Adet
Mobil Atık Getirme Merkezi	Kırşehir Belediyesi	14	4x2x1,7	5 Adet

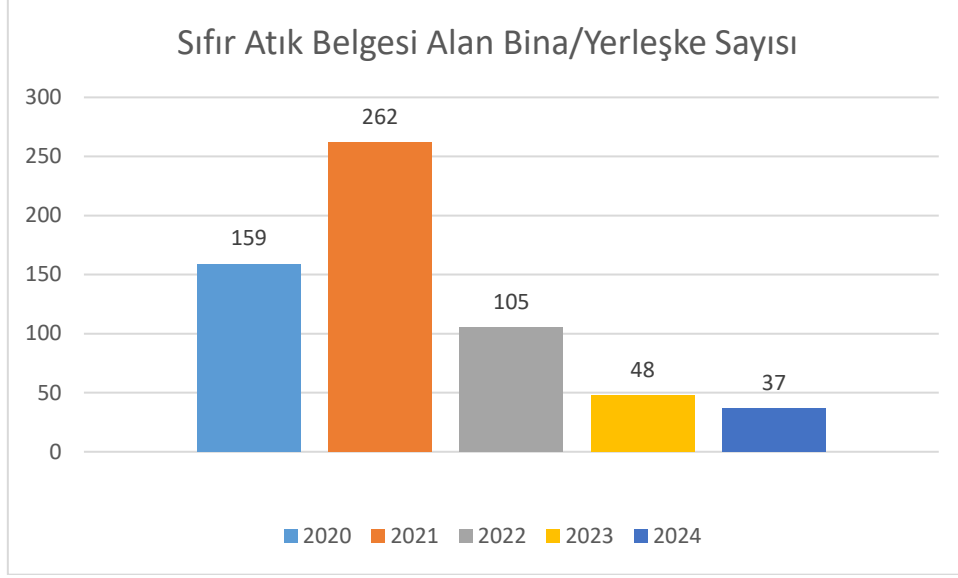
C.3.3. Temel seviye Sıfır Atık Belgesi Alan Bina/Yerleşke Sayısı

Çizelge 23 –2024 yılı itibariyle temel seviye sıfır atık belgesini alan il genelindeki bina/yerleşkelerin sayısı

(Sıfır Atık, 2025)

Kurum Türü	Sıfır Atık Belgesi Alan Bina/Yerleşke Sayısı
300 Ve Üzeri Konuta Sahip Siteler	
Akaryakıt istasyonları ve Dinlenme Tesisi	
Alışveriş Merkezi	
Belediye	
ÇED Yönetmeliği Ek-1 Listesinde Yer Alan Sanayi Tesisi	2
ÇED Yönetmeliği Ek-2 Listesinde Yer Alan Sanayi Tesisi	3
Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü	
Diğer	14
Eğitim Kurumu ve Yurtlar	10
Havalimanı	
İl Özel İdaresi	
İş merkezi ve Ticari Plaza	
Kafeterya ve Restoranlar	
Kamu Kurum ve Kuruluşu	
Kargo şirketleri	1
Konaklama İşletmeleri	2
Laboratuvarlar, hukuk büroları, dernek, kooperatif, çevre danışmanlık firmaları ve meslek kuruluşları, tüzel kişiliğe sahip kuruluşlar	
Liman	
Mesafeli Sözleşmeler Yönetmeliği kapsamında ambalajlı ürün satışı yapan yerler	

Organize Sanayi Bölgesi	
Sağlık Kuruluşu	
Serbest Bölge, Sanayi Siteleri	
Tren ve Otobüs Terminali	
Zincir Marketler	5
Toplam Sayı	37

Grafik 19 – Yıllar itibariyle temel seviye sıfır atık belgesini alan bina/yerleşke sayısı
(Sıfır Atık, 2025)

C.4. Ambalaj Atıkları

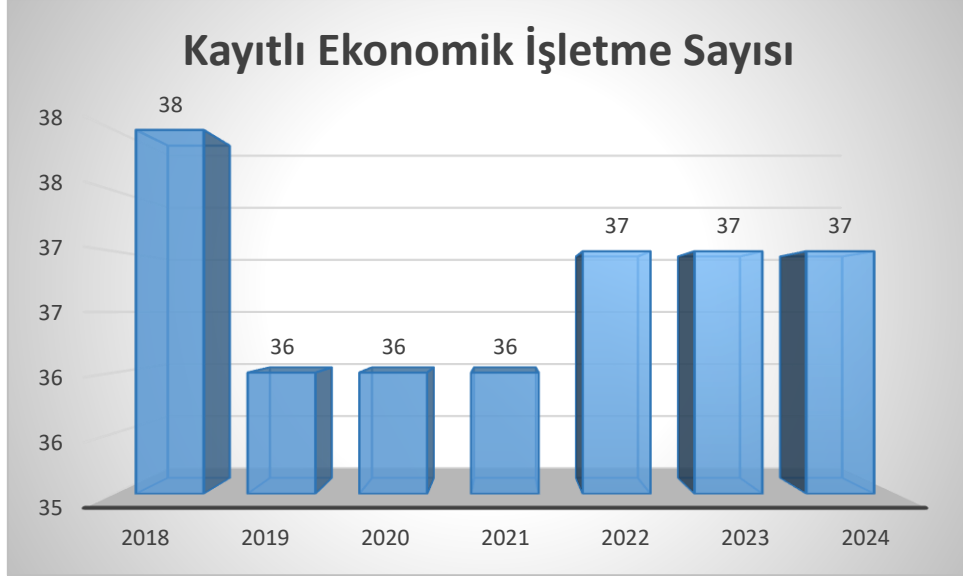
Çizelge 24 –2022 yılı ambalaj ve ambalaj atıkları istatistik sonuçları
(Atık Yönetim Uygulaması/Atık Beyan Sistemi, 2025)

Ambalaj Cinsi	Beyan Edilen Ambalaj Atığı Miktarı
Plastik	2,089,395.00
Metal	0,032.00
Kompozit	-
Kağıt Karton	731,553.00
Cam	0,093.00
Ahşap	-
Karışık	51,708.00
Toplam	

Çizelge 25 - Kayıtlı ekonomik işletme sayısı
(Ambalaj Bilgi Sistemi, 2025)

Piyasaya Süren İşletme Sayısı	37
Ambalaj Üreticisi Sayısı	-
Tedarikçi Sayısı	-

(*Ambalaj Bilgi Sisteminden temin edilebilir.)

Grafik 20 – Yıl bazında kayıtlı ekonomik işletme sayısı
(Ambalaj, 2025)

Çizelge 26 -2024 yılında kayıtlı ambalaj atığı toplama ayırma tesisi sayısı
(e-İzin Uygulaması, 2025)

Ambalaj Atığı Toplama Ayırma Tesis (TAT) Sayısı Toplam	1. Tip TAT Sayısı	2. Tip TAT Sayısı	3. Tip TAT Sayısı
1	1		

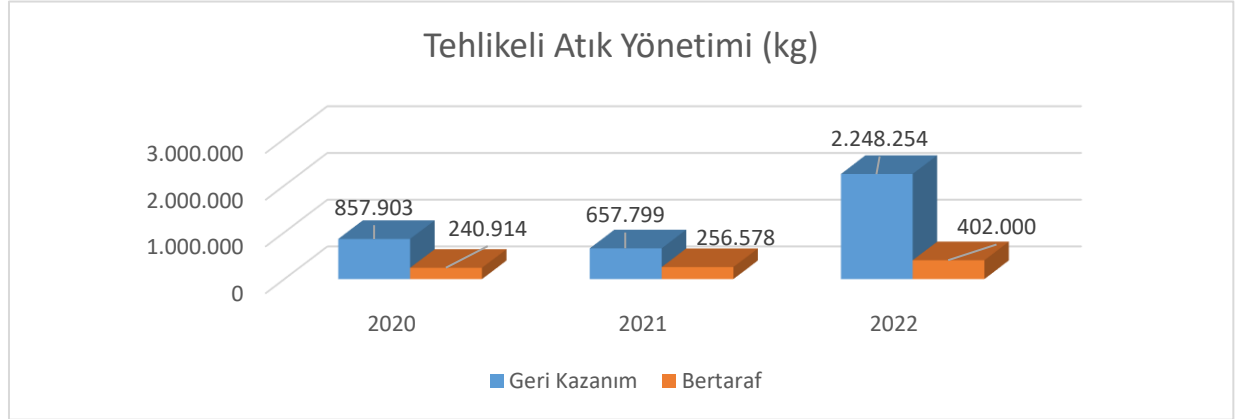
Çizelge 27 -2024 yılında ambalaj atığı geri kazanım tesisi sayısı
(e-İzin Uygulaması, 2025)

Ambalaj Atığı Geri Kazanım Tesis (GKT) Sayısı Toplam*	Plastik Ambalaj Atığı GKT Sayısı	Kağıt- Karton Ambalaj Atığı GKT Sayısı	Cam Ambalaj Atığı GKT Sayısı	Metal Ambalaj Atığı GKT Sayısı	Ahşap Ambalaj Atığı GKT Sayısı	Kompozit Ambalaj Atığı GKT Sayısı	Tekstil Ambalaj Atığı GKT Sayısı
	1			2			

Grafik 21 – Yıl bazında bulunan ambalaj atığı geri kazanım tesisi sayısı
(Çevre İzin ve Lisans, 2025)

C.5. Tehlikeli Atıklar

Grafik 22 – 2022 yılı Atık yönetim uygulaması verilerine göre ilimizdeki tehlikeli atık yönetimi*

(Atık Yönetim Uygulaması/Atık Beyan Sistemi, 2025)

* Atık Beyan Sisteminden alınan verilerin, yayınlanan en son Atık İstatistik Bülteni'nin ait olduğu yıl seçilerek raporlanması gerekmektedir.

Çizelge 28 -2022 yılında atık işleme yöntemine göre tehlikeli atık miktarları*

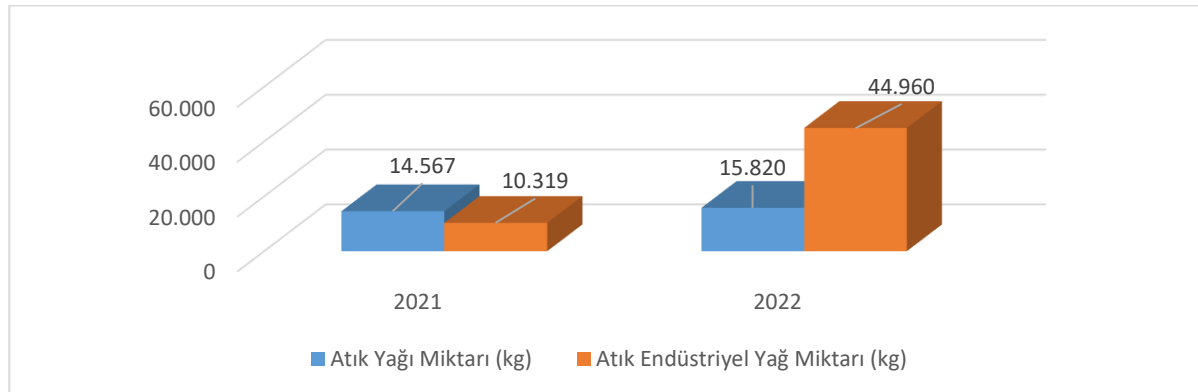
(Atık Yönetim Uygulaması/Atık Beyan Sistemi*, 2025)

ATIK İŞLEME YÖNTEMİ	MİKTARI (kg)
Geri Kazanım (R)	2.248.245
Bertaraf (D)	402.000

*Atık Beyan Sisteminde yer alan tehlikeli atık verisi, atık üreticilerinin gerçekleştirdikleri beyanlardan oluşmakta olup edilen yılda atık üreticisinin tesisinde oluşan ve geri kazanım/bertaraf amacıyla atık işleme tesisine gönderilen tehlikeli atık verisini içermektedir.

*Atık Beyan Sisteminden alınan verilerin, yayınlanan en son Atık İstatistik Bülteni'nin ait olduğu yıl seçilerek raporlanması gerekmektedir.

C.6. Atık Yağlar

Grafik 23 – Yıllar itibariyle ilinde atık madeni yağ miktarları &

(Atık Yönetim Uygulaması, 2025)

(& Atık Yağların Yönetimi Yönetmeliği'nde yer alan B grubu yağlar; atık motor yağlarını, A grubu yağlar; endüstriyel yağları tanımlamaktadır.)

* Atık Beyan Sisteminden alınan verilerin, yayınlanan en son Atık İstatistik Bülteni'nin ait olduğu yıl seçilerek raporlanması gerekmektedir.

Çizelge 29 –2022 yılı için atık madeni yağ geri kazanım ve bertaraf miktarları
(Atık yönetim Uygulaması/Atık Beyan Sistemi, 2025)

Geri kazanım ^{&} (kg)	Nihai bertaraf (kg)	İhracat (kg)	Stok (kg)
59.300	0	0	2.575

*Atık Beyan Sisteminden alınan verilerin, yayınlanan en son Atık İstatistik Bülteni'nin ait olduğu yıl seçilerek raporlanması gerekmektedir.

C.7. Atık Pil ve Akümülatörler

Çizelge 30 – Yıllar itibariyle atık akü ve pil miktarı (kg)*

(Atık Yönetim Uygulaması/Atık Beyan Sistemi, 2025)

2018	2019	2020	2021	2022
8.187	15.033	5.455	3.081	1.555.549

*Atık Beyan Sisteminden alınan verilerin, yayınlanan en son Atık İstatistik Bülteni'nin ait olduğu yıl seçilerek raporlanması gerekmektedir.

***Atık kodları:**

160601 Kurşunlu piller ve akümülatörler

160602 Nikel kadmiyum piller

160603 Cıva içeren piller

160604 Alkali piller (16 06 03 hariç)

160605 Diğer piller ve akümülatörler

160606 Piller ve akümülatörlerden ayrı toplanmış elektrolitler

200133 16 06 01, 16 06 02 veya 16 06 03'un altında geçen pil ve akümülatörler ve bu pilleri içeren sınıflandırılmamış karışık pil ve akümülatörler

200134 20 01 33 dışındaki pil ve akümülatörler

C.8. Bitkisel Atık Yağlar

02/04/2015 tarihli ve 29314 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Atık Yönetimi Yönetmeliğinin ek-4 Atık Listesinde yer alan; “20 01 25 - Yenilebilir sıvı ve katı yağlar” kodu kapsamında değerlendirilen bitkisel atık yağlar ve “20 01 26* - 20 01 25 dışındaki sıvı ve katı yağlar (A)” kodu kapsamında değerlendirilen kullanılmış kızartmalık yağların atık üreticileri tarafından Atık Beyan Sistemine gerçekleştirilen beyanlardan elde edilen miktarı ifade etmektedir.

Çizelge 31 –2022 yılı için atık bitkisel yağlarla ilgili veriler

(E-İzin, Yıl, Atık Yönetim Uygulaması/Atık Beyan Sistemi, 2025)

Bitkisel Atık Yağ Ara Depolama Lisansı Verilen Tesis Sayısı ¹	Bitkisel Atık Yağ Miktarı (kg)		Lisans Alan Geri Kazanım Tesis Sayısı
	Kullanılmış Kızartmalık Yağ (20 01 26*)	Kullanım Ömrü Dolmuş Yağlar (20 01 25)	
-“	15.799	-	

Bitkisel atık yağlar için 6.6.2015 tarihinden önce verilen Bitkisel Atık Yağ Geçici Depolama İzinleri Dahil

* Atık Beyan Sisteminden alınan verilerin, yayınlanan en son Atık İstatistik Bülteni'nin ait olduğu yıl seçilerek raporlanması gerekmektedir.

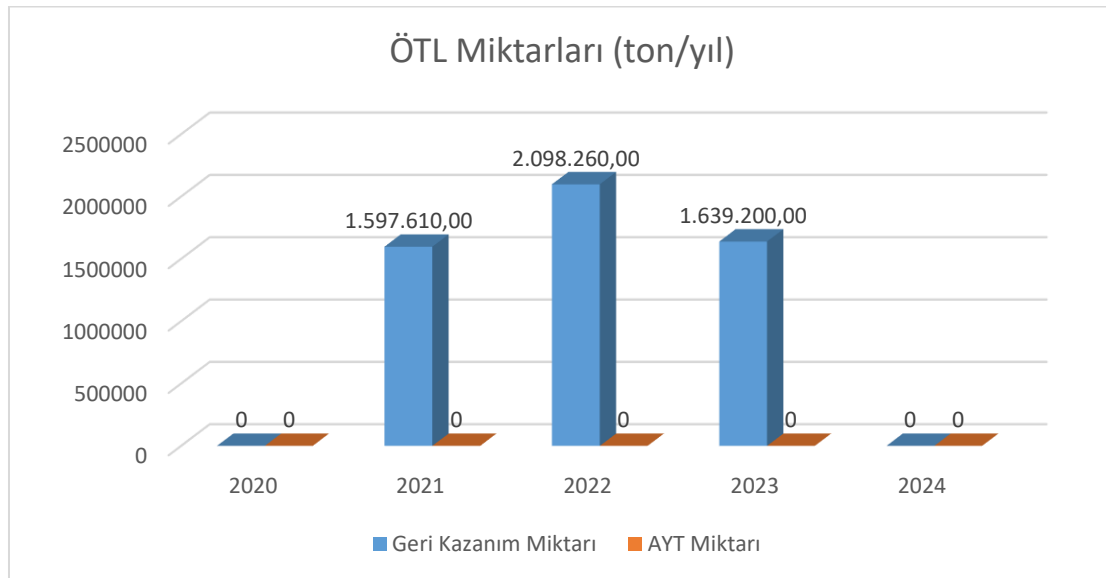
C.9. Ömrünü Tamamlamış Lastikler

Çizelge 32 –2024 yılında oluşan ömrünü tamamlamış lastikler ile ilgili veriler
(Atık Yönetimi Uygulaması, 2025)

ÖMRÜNÜ TAMAMLAMIŞ LASTİKLER (ÖTL)					
ÖTL Geçici Depolama Alanı Sayısı	Geçici Depolama Alanlarındaki ÖTL Miktarı (ton)	ÖTL Geri Kazanım Tesisi Sayısı	Geri Kazanılan ÖTL Miktarı (ton)	ÖTL Bertaraf Tesisi Sayısı	Bertaraf Edilen ÖTL Miktarı (ton)
-	-	-	-	-	-

Çizelge 33 – Yıllar itibariyle beyan edilen ÖTL miktarları (ton/yıl)
(Atık Yönetim Uygulaması/Atık Beyan Sistemi, 2025)

	2020	2021	2022	2023	2024
Geri Kazanım Miktarı	1.540.040,00	1.597.610,00	2.098.260,00	1.639.200,00	-
AYT Miktarı	-	-	-	-	-

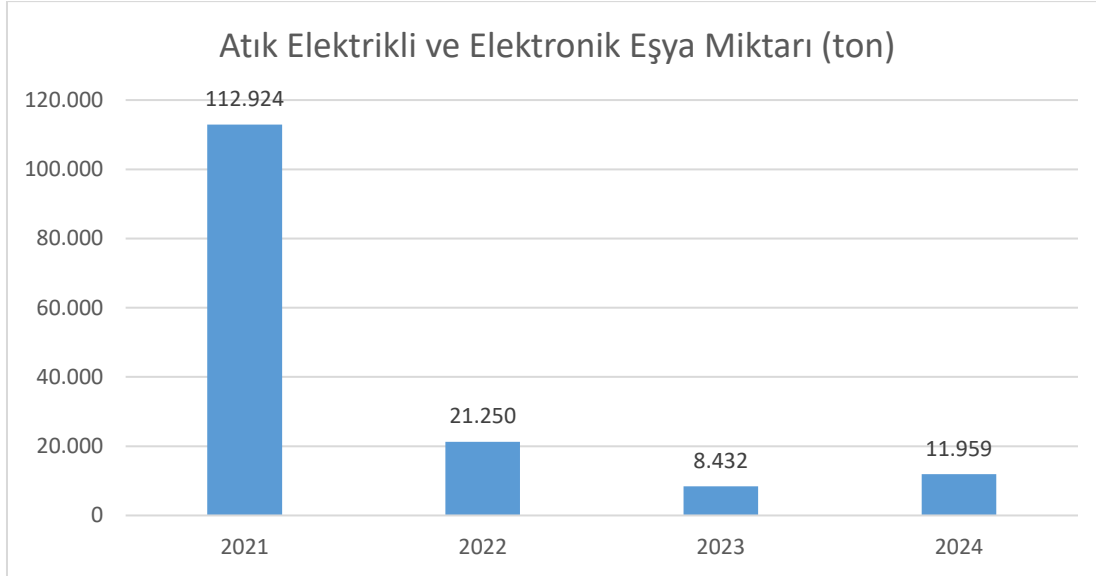
Grafik 24 – Yıllar itibariyle beyan edilen ÖTL miktarları (ton/yıl)
(Atık Yönetim Uygulaması/Atık Beyan Sistemi, 2025)

C.10. Atık Elektrikli ve Elektronik Eşyalar

Ulusal strateji ve politikalarımızda göz önünde bulundurularak ülkemiz mevzuatının Avrupa Birliği mevzuatları olan 2012/19/EU,WEEE Direktifine uyumu çerçevesinde “Atık Elektrikli ve Elektronik Eşyaların Yönetimi Hakkında Yönetmelik”, 2011/65/EU,RoHS II Direktifine uyumu çerçevesinde “Elektrikli ve Elektronik Eşyalarda Bazı Zararlı Maddelerin Kullanımının Kısıtlanmasına İlişkin Yönetmelik” olmak üzere iki ayrı yönetmelik düzenlenmiştir. Bahse konu yönetmelikler 26/12/2022 tarihli ve 32055 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmış olup 1/2/2023 tarihinden itibaren yürürlüğe girmiştir.

Atık Elektrikli ve Elektronik Eşyaların Yönetimi Hakkında Yönetmelikte yapılan düzenleme ile; 1/1/2024 tarihine kadar bu yönetmeliğin Ek-1/A’sında yer alan kategorilere dahil olan

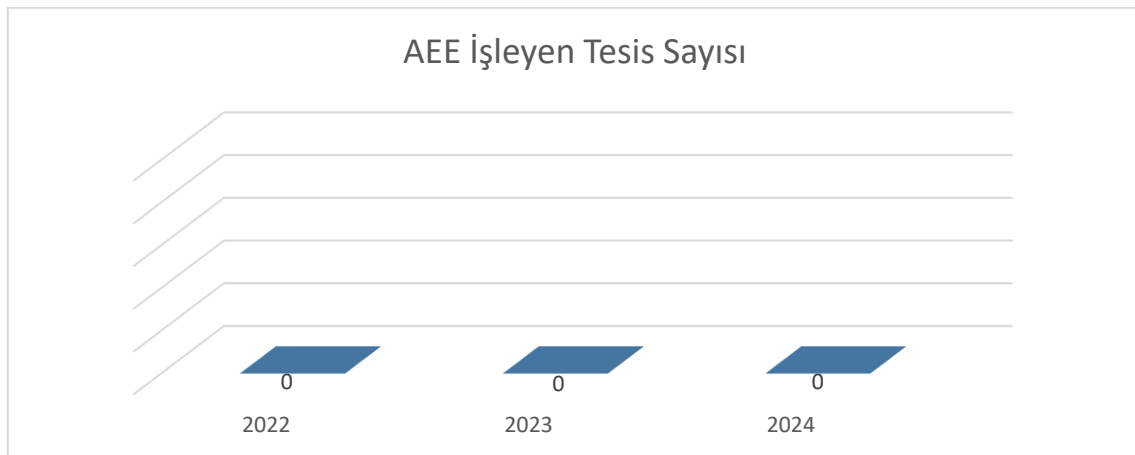
(büyük ev eşyaları, küçük ev aletleri, bilişim ve telekomünikasyon ekipmanları, tüketici ekipmanları, aydınlatma ekipmanları, elektrikli ve elektronik aletler (büyük ve sabit sanayi aletleri hariç olmak üzere), oyuncaklar, eğlence ve spor ekipmanları, tıbbi cihazlar, izleme ve kontrol aletleri ve otomatlar) elektrikli ve elektronik eşyaları 1/1/2024 tarihinden sonra Ek-2/A'sında yer alan kategorilerde sınıflandırılan (sıcaklık değişim ekipmanları, ekranlar, monitörler ve 100 cm² 'den büyük yüzeyi olan ekrana sahip ekipmanlar, lambalar, büyük ekipmanlar (en az bir dış boyutu 50 cm'den büyük ekipmanlar), küçük ekipmanlar (50 cm'den büyük dış boyutu olmayan ekipmanlar), bilişim ve telekomünikasyon ekipmanları (50 cm'den küçük dış boyutu olan ekipmanlar)) tüm elektrikli ve elektronik eşyaları, kapsar.

Grafik 25 - Yıllar itibariyle beyan edilen atık elektrikli ve elektronik eşya miktarları (ton)
(Atık Yönetim Uygulaması/Atık Beyan Sistemi, 2025)

**Atık Beyan Sisteminden alınan verilerin, yayınlanan en son Atık İstatistik Bülteni'nin ait olduğu yıl seçilerek raporlanması gerekmektedir.*

Kırşehir' de atık işleme tesisi bulunmamaktadır.

Grafik 26 - Yıllar itibariyle AEEE işleyen tesis sayısı
(Atık Yönetim Uygulaması, 2025)

Çizelge 34–2024 yılı AEEE toplanan ve işlenen miktarlar
(Atık Yönetim Uygulaması, 2025)

AEEE'nin Biriktirildiği Atık Getirme Merkezleri ve Mobil Atık Getirme Merkezleri Sayısı	AEEE'lerin Biriktirildiği Transfer Noktası Sayısı	AEEE İşleme Tesisi Sayısı	Atık Getirme Merkezlerinde, Mobil Atık Getirme Merkezlerinde ve Transfer Noktalarında Biriktirilen AEEE Miktarı (ton)	İşlenen AEEE Miktarı (ton)
-	-	-	11.959	-

C.11. Ömrünü Tamamlamış Araçlar

Kırşehir’ de ömrünü tamamlamış araç tesisi bulunmamaktadır.

Çizelge 35 –Kırşehir İlinde yer alan ÖTA Tesis sayısı (0 Adet)
(Kaynak, 2025)

ÖTA Teslim Yerleri Sayısı	ÖTA Geçici Depolama Alanı Sayısı	ÖTA İşleme Tesisi Sayısı
-	-	-

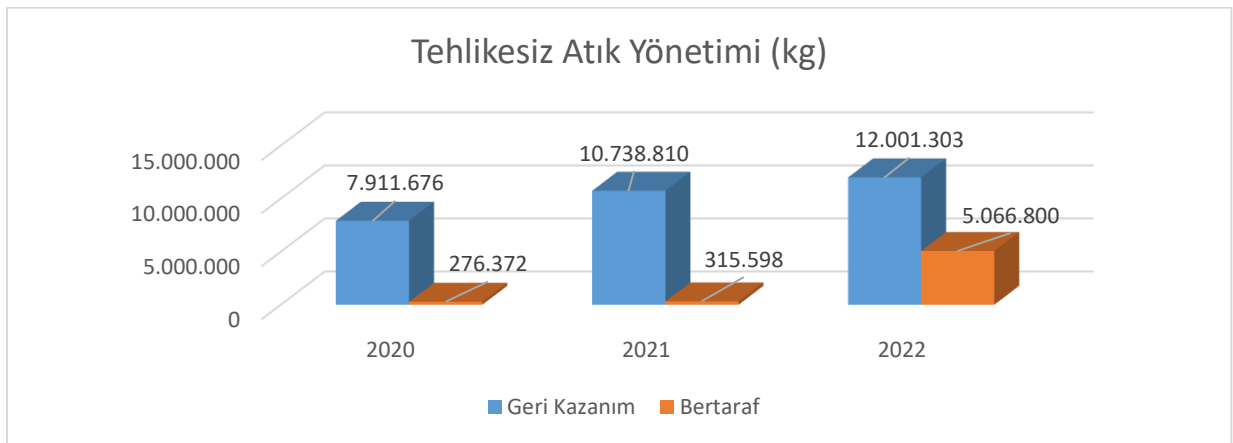
Çizelge 36– Yıllar itibariyle teslim alınan ÖTA miktarı (adet)
(Ömrünü Tamamlamış Araçlar Bertaraf Takip Sistemi, 2025)

2020	2021	2022	2023	2024
-	-	-	-	-

(Atık Yönetim Uygulaması/Atık Beyan Sistemi, 2025)

*Atık Beyan Sisteminden alınan verilerin, yayınlanan en son Atık İstatistik Bülteni’nin ait olduğu yıl seçilerek raporlanması gerekmektedir.

C.12. Tehlikesiz Atıklar

Grafik 27– 2022 Yılı Atık Yönetim Uygulaması verilerine göre ilimizdeki tehlikesiz atık yönetimi

(Atık Yönetim Uygulaması/Atık Beyan Sistemi, 2025)

*Atık Beyan Sisteminden alınan verilerin, yayınlanan en son Atık İstatistik Bülteni’nin ait olduğu yıl seçilerek raporlanması gerekmektedir.

Çizelge 37 –2022 Yılı tehlikesiz atıkların miktarı ve bertaraf edilmesi ile ilgili veriler
(Atık Yönetim Uygulaması/Atık Beyan Sistemi, 2025)

ATIK İŞLEME YÖNTEMİ	MİKTARI (Kg)
Geri Kazanım (R)	12.001.303
Bertaraf (D)	5.066.800

**Atık Beyan Sisteminden alınan verilerin, yayınlanan en son Atık İstatistik Bülteni'nin ait olduğu yıl seçilerek raporlanması gerekmektedir.*

C.12.1 Demir ve Çelik Sektörü ve Cüruf Atıkları

Demir ve Çelik Endüstrisinden Kaynaklanan Atıklar, 05 Temmuz 2008 tarih ve 26927 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren “Atık Yönetimi Genel Esaslarına İlişkin Yönetmelik”in Atık Listesinde; 10 02 koduyla, “**Demir ve Çelik Endüstrisinden Kaynaklanan Atıklar**” olarak belirtilen başlık altında yer almaktadır.

Çizelge 38 –2024 yılı için ildeki demir ve çelik üreticileri, cüruf ve bertaraf yöntemi
(Atık Yönetim Uygulaması, 2025)

Toplam Tesis sayısı	Kullanılan Hammadde Miktarı (ton/yıl)	Cüruf Miktarı (ton/yıl)	Bertaraf Yöntemi
-	-	-	-

C.12.2 Kömürle Çalışan Termik Santraller ve Kül

Çizelge 39-2024 yılı termik santrallerde kullanılan kömür, oluşan cüruf ve uçucu kül miktarı

(Atık Yönetim Uygulaması, 2025)

Toplam Tesis sayısı	Kullanılan Kömür Miktarı (ton/yıl)	Oluşan Uçucu Kül Miktarı (ton/yıl)	Oluşan Cüruf (ton/yıl)
-	-	-	-

Kül Atıklarının Bertarafı

Grafik 28 –2024 yılı kül atıklarının yönetimi Kırşehir’ de bulunmamaktadır.
(Atık Yönetim Uygulaması, 2025)

C.12.3 Atıksu Arıtma Çamurları

C.13. Tıbbi Atıklar

Çizelge 40 –2024 yılında il sınırları içinde oluşan yıllık tıbbi atık miktarı
(Atık Yönetim Uygulaması, 2025)

İl/ilçe Belediyesinin Adı	Tıbbi Atık Yönetim Planı		Tıbbi Atık Taşıma araç sayısı		Toplanan tıbbi atık miktarı	Bertaraf Yöntemi		Bertaraf Tesisi Sterilizasyon/ Yakma		
	Var	Yok	Özel	Kamu	Ton/yıl	Yakma	Sterilizasyon + Düzenli Depolama	Belediyenin	Yetkili Firmanın	Tesisin Bulunduğu İl
	-	X	-	-	245.787	X	-	-	X	Nevşehir

Çizelge 41 - Yıllara göre tıbbi atık miktarı
(Atık Yönetim Uygulaması/Atık Beyan Sistemi, 2025)

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Tıbbi Atık Miktarı (ton)	166,107	183,932	195,299	218,288	234,002	231,454

*Atık Beyan Sisteminden alınan verilerin, yayınlanan en son Atık İstatistik Bülteni'nin ait olduğu yıl seçilerek raporlanması gerekmektedir.

C.14. Maden Atıkları

Çizelge 42 –2024 yılında maden zenginleştirme tesislerinden kaynaklanan atık miktarı
(Mayep, 2025)

İşlenen Cevherin Adı	Cevher İşleme Prosesi	Toplam Tesis Sayısı	Zenginleştirme Atığı Miktarı (ton/yıl)	Kategori A Tesis Sayısı	Kategori B Tesis Sayısı

Grafik 29 –2024 yılında madencilikte proses atıklarının bertarafı
(Mayep, 2025)

Yıl	Maden Atık Depolama Tesisleri (Atık Barajı, Yığın Liçi, Asit Üreten Pasa Depolama Alanı) Sayısı	İnert Maden Atık Depolama Tesisleri Sayısı	Kapatılmış ve Rehabilit Edilmiş Maden Atık Depolama Tesisleri Sayısı (Atık Barajı, Yığın Liçi (Özütlemesi), Pasa Depolama Alanı)	Terkedilmiş Maden Atık Depolama Sahaları Sayısı (Atık Barajı, Pasa Depolama Alanı)

C.15. Sonuç ve Değerlendirme

Çizelge 43 –2024 yılı itibariyle bulunan atık işleme tesisi sayısı*

(E-İzin ve Lisans, 2025)

Düzenli Depolama Tesisi Sayısı (1. Sınıf)	1
Düzenli Depolama Tesisi Sayısı (2. Sınıf)	-
Düzenli Depolama Tesisi Sayısı (3. Sınıf)	-
Atık Yakma ve Beraber Yakma	1
Biyobozunur Atık İşleme-Mekanik Ayırma	-
Biyobozunur Atık İşleme-Biyokurutma	-
Biyobozunur Atık İşleme-Biyometanizasyon	3
Biyobozunur Atık İşleme-Kompost	-
Lisanslı Ambalaj Atığı Toplama Ayırma Tesisi ve Geri Kazanım Tesisi Sayısı	-
Tehlikeli Atık Geri Kazanım Tesisi Sayısı	-
Atık Yağ Geri Kazanım Tesisi Sayısı	1
Bitkisel Atık Yağ Geri Kazanım Tesisi Sayısı	-
Bitkisel Atık Yağ Ara Depolama Tesisleri	-
Atık Pil ve Akümülatör Geri Kazanım Tesisi Sayısı	-
Ömrünü Tamamlamış Lastik Geri Kazanım Tesisi Sayısı	-
Ömrünü Tamamlamış Araç Geçici Depolama Alanı Sayısı	-
Ömrünü Tamamlamış Araç İşleme Tesisi Sayısı	-
Tıbbi Atık Sterilizasyon Tesisi Sayısı	-
Tehlikesiz Atık Geri Kazanım Tesisi Sayısı	3
Atık Elektrikli ve Elektronik Eşya İşleme Tesisi Sayısı	-
Atık Elektrikli ve Elektronik Eşya Yeniden Kullanıma Hazırlama Tesisi	-
Atık Elektrikli ve Elektronik Eşya Transfer Noktaları	-
Maden Atığı Bertaraf Tesisi Sayısı	-
Atık Yağ Rafinasyon Tesisi Sayısı	-
Atık Yağ Transfer Noktaları	-
PCB Arındırma Tesisleri	-
Toplama Ayırma Tesisi	5
1. Tip Toplama Ayırma Tesisi	1
2. Tip Toplama Ayırma Tesisi	-
3. Tip Toplama Ayırma Tesisi	-

*Tabloda yer almayan ancak ilde bulunan atık işleme tesisleri tabloya eklenebilir.

Kaynaklar

Atık Yönetim Uygulaması/Atık Beyan Sistemi
Ambalaj Bilgi Sistemi
Kırşehir Büyükşehir Belediyesi/Belediyesi Başkanlığı
Turanlar Çevre Teknolojileri

Ç. BÜYÜK ENDÜSTRİYEL KAZALARIN ÖNLENMESİ ÇALIŞMALARI

Ç.1. Büyük Endüstriyel Kazalar

“Büyük Endüstriyel Kazaların Önlenmesi ve Etkilerinin Azaltılması Hakkında Yönetmelik” kapsamında tehlikeli maddeleri bulunduran ya da bulundurması muhtemel kuruluşlar Yönetmeliğin bildirim maddesi uyarınca Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı, Entegre Çevre Bilgi Sistemi altında çalışan BEKRA Bildirim Sistemine bildirimlerini yapmakla ve üst seviyeli kuruluşun işletmecisi Yönetmeliğin 13 üncü maddesi uyarınca Bakanlığımız tarafından yayımlanan Büyük Endüstriyel Kazalarda Uygulanacak Dâhili Acil Durum Planları Hakkında Tebliğde belirtilen hususları dikkate alarak bir dâhili acil durum planı hazırlamak, kuruluşta bulundurmak ve BEKRA Bildirim Sistemine yüklemekle yükümlüdür.

Çizelge 44 –2024 yılında BEKRA kuruluşlarının sayısı
(Bekra, 2025)

KURULUŞ	SAYISI
Alt Seviye	
Üst Seviye	1
TOPLAM	

Çizelge 45 –2024 yılında BEKRA denetimi yapılan kuruluş sayısı

KURULUŞ	DENETİM SAYISI
Alt Seviye	
Üst Seviye	
Kapsam Dışı	
TOPLAM	

Ç.2. Sonuç ve Değerlendirme

Kaynaklar

- BEKRA Bildirim Sistemi ve E-Denetim Uygulaması

D. PİYASA GÖZETİMİ VE DENETİMİ ÇALIŞMALARI

D.1. PİYASA GÖZETİMİ VE DENETİMİ (PGD)

97/9196 Sayılı Türk Ürünlerinin İhracatının Artırılmasına Yönelik Teknik Mevzuatı Hazırlayacak Kurumların Belirlenmesine İlişkin Karar ile Ticaret Bakanlığı koordinatörlüğünde yayınlanan Ulusal PGD Strateji Belgesi uyarınca, Bakanlığımızın sorumlu olduğu ürün grupları hazır beton, yapı malzemeleri ve katı yakıtlardır. Bu ürün gruplarından katı yakıtlara ait piyasa gözetimi ve denetimleri 2872 sayılı Çevre Kanunu ve bu Kanuna dayanılarak yayımlanan ikincil mevzuat kapsamında gerçekleştirilmektedir. Yürütülen piyasa gözetimi ve denetimi çalışmalarına dair tüm veriler üçer aylık dönemlerle değerlendirilmekte ve Ticaret Bakanlığı koordinasyonunda yıllık olarak yayınlanan Ulusal PGD Raporuna kaynak teşkil etmektedir.

İl Müdürlüğümüz ve yetki devri yapılan kurum/kuruluşlar tarafından gerçekleştirilen katı yakıtlara ait piyasa gözetimi ve denetimi faaliyetlerine ilişkin veriler aşağıdaki çizelgede verilmektedir.

Çizelge 46–2024 yılında Katı Yakıtlara Ait Piyasa Gözetimi ve Denetimi

	PGD Sayısı (Adet)	PGD Miktarı (Ton)	İdari Yaptırım Miktarı (TL)
İl Müdürlüğü			
Yetki Devri Yapılan Kurum			

(Kaynak, Yıl)

D.2. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME

Kaynaklar

- Kırşehir Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü

E. DOĞA KORUMA VE BİYOLOJİK ÇEŞİTLİLİK

E.1. Flora

Resim 1 Beyaz Nilüfer (*Nymphaea alba*)

Kırşehir ili Ulusal Biyoçeşitlilik Envanter ve İzleme Projesi Sonuç Raporuna göre ilimizde bulunan flora türleri aşağıda listelenmiştir.

Tür adı	Familiyası	Türkçe Adı	EUNIS Habitat Kodu	Endemizm Durumu	Fitocoğrafik Bölge	Lokalite	Tehlike Kategorisi	Koruma Statüsü
<i>Picnemon acarna</i> (L.) Cass.	Compositae	Pamuk dikenli	G1.C	-	Akdeniz	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, yaprak döken ağaçların plantasyon alanı ve açıklığı,	-	-
<i>Pulicaria dysenterica</i> (L.) Cass.	Compositae	Pire otu	E2.7	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, düzenlenmemiş nemli çayır,	-	-
<i>Scolymus hispanicus</i> L.	Compositae	Altın dikenli	G1.C	-	Akdeniz	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, yaprak döken ağaçların plantasyon alanı ve açıklığı,	-	-
<i>Scorzonera neset-ertasi</i> A.Duran	Compositae	Ertas tekesakalı	E2.7	Endemik	İran-Turan	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, düzenlenmemiş nemli çayır,	CR	-
<i>Scorzonera sublanata</i> Lipschitz	Compositae	Tekesakalı	E2.7	-	Doğu Akdeniz	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, düzenlenmemiş nemli çayır,	-	-
<i>Senecio vernalis</i> Waldst. & Kit.	Compositae	İmam kovuğu	G1.C	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, yaprak döken ağaçların plantasyon alanı ve açıklığı,	-	-
<i>Sonchus asper</i> (L.) Hill subsp. <i>glaucescens</i> (Jordan) Ball	Compositae	Eşek gevreği	E2.7	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, düzenlenmemiş nemli çayır,	-	-
<i>Taraxacum bessarabicum</i> (Hornem.) Hand.-Mazz.	Compositae	Karahindiba	E2.7	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, düzenlenmemiş nemli çayır,	-	-
<i>Tanacetum vulgare</i> L.	Compositae	Acı çiçekli margrit	F9.2	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, ıslak ağaçlıklı bataklık fundalıkları,	-	-
<i>Xanthium spinosum</i> L.	Compositae	Zincir pıtrağı	G1.C	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, yaprak döken ağaçların plantasyon alanı ve açıklığı,	-	-
<i>Xanthium strumarium</i> L.	Compositae	Domuz pıtrağı	G1.C	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, yaprak döken ağaçların plantasyon alanı ve açıklığı,	-	-
<i>Convolvulus arvensis</i> L.	Convolvulaceae	Tarla sarmaşığı	E2.7	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, düzenlenmemiş nemli çayır,	-	-
<i>Alyssum minus</i> (L.) Rothm. var. <i>minus</i>	Cruciferae	Kır kuduz otu	E2.7	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, düzenlenmemiş nemli çayır,	-	-
<i>Alyssum strigosum</i> Banks & Sol. subsp. <i>strigosum</i>	Cruciferae	Alıcı Kuduz otu	E2.7	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, düzenlenmemiş nemli çayır,	-	-
<i>Calepina irregularis</i> (Asso) Thelling	Cruciferae	-	F9.2	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, ıslak ağaçlıklı bataklık fundalıkları,	-	-

Tür adı	Familiyası	Türkçe Adı	EUNIS Habitat Kodu	Endemizm Durumu	Fitocoğrafik Bölge	Lokalite	Tehlike Kategorisi	Koruma Statüsü
<i>Capsella bursa-pastoris</i> (L.) Medik	Cruciferae	Çoban çantası	E2.7	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, düzenlenmemiş nemli çayır,	-	-
<i>Cardamine hirsuta</i> L.	Cruciferae	Acı tere	E2.7	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, düzenlenmemiş nemli çayır,	-	-
<i>Clypeola jonthlaspi</i> L.	Cruciferae	-	G1.1	-	Akdeniz	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, akarsu kenarında söğüt ve kavak baskın olduğu alanlar ve açıklığı,	-	-
<i>Diplotaxis tenuifolia</i> (L.) DC.	Cruciferae	Yabani şebboy	E2.7	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, düzenlenmemiş nemli çayır,	-	-
<i>Erophila verna</i> (L.) Chevall. subsp. <i>praecox</i> (Stev.) Walters	Cruciferae	Çirçir otu	G1.1	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, düzenlenmemiş nemli çayır,	-	-
<i>Lepidium latifolium</i> L.	Cruciferae	Geniş yapraklı tere	G1.1	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, akarsu kenarında söğüt ve kavak baskın olduğu alanlar ve açıklığı,	-	-
<i>Malcolmia africana</i> L.	Cruciferae	-	E2.7	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, düzenlenmemiş nemli çayır,	-	-
<i>Nasturtium officinale</i> R. Br.	Cruciferae	Su teresi	E2.7	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, düzenlenmemiş nemli çayır,	-	-
<i>Neslia apiculata</i> Fish., May. & AveLall	Cruciferae	Trakya hardalı	E2.7	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, düzenlenmemiş nemli çayır,	-	-
<i>Sinapis arvensis</i> L.	Cruciferae	Hardal otu	E2.7	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, düzenlenmemiş nemli çayır,	-	-
<i>Sisymbrium altissimum</i> L.	Cruciferae	Uzun meyveli bülbul otu	G1.1	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, akarsu kenarında söğüt ve kavak baskın olduğu alanlar ve açıklığı,	-	-
<i>Thlaspi perfoliatum</i> L.	Cruciferae	Çayır akçe çiçeği	G1.1	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, akarsu kenarında söğüt ve kavak baskın olduğu alanlar ve açıklığı,	-	-
<i>Carex acutiformis</i> Ehrh.	Cyperaceae	-	D5	-	Avrupa - Sibirya	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, saz ve kamış yatakları,	-	-
<i>Cyperus fuscus</i> L.	Cyperaceae	Esmer Venüs otu	D5	-	Avrupa - Sibirya	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, saz ve kamış yatakları,	-	-
<i>Cyperus longus</i> L.	Cyperaceae	Kırk boğum	D5	-	Akdeniz	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, saz ve kamış yatakları,	-	-

Tür adı	Familiyası	Türkçe Adı	EUNIS Habitat Kodu	Endemizm Durumu	Fitocoğrafik Bölge	Lokalite	Tehlike Kategorisi	Koruma Statüsü
<i>Poa bulbosa</i> L.	Gramineae	Yumrukluk otu	E2.7	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, düzenlenmemiş nemli çayır,lar,	-	-
<i>Poa trivialis</i> L.	Gramineae	Adi salkım otu	E2.7	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, düzenlenmemiş nemli çayır,lar,	-	-
<i>Polypogon monspeliensis</i> (L.) Desf.	Gramineae	Kavak otu	E2.7	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, düzenlenmemiş nemli çayır,lar,	-	-
<i>Vulpia ciliata</i> Dumort. ciliata	Gramineae	Saçaklı yumak	E2.7	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, düzenlenmemiş nemli çayır,lar,	-	-
<i>Hypericum perforatum</i> L.	Hypericaceae	Binbirdelik otu, Kantaron	F9.2	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, ıslak ağaçlıklı bataklık fundalıkları,	-	-
<i>Juncus articulatus</i> L.	Juncaceae	Eklemlili hasır otu	D5	-	Avrupa - Sibirya	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, saz ve kamış yatakları,	-	-
<i>Juncus bulbosus</i> L.	Juncaceae	-	D5	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, saz ve kamış yatakları,	-	-
<i>Juncus gerardi</i> Loisel.	Juncaceae	Tuzcul hasır otu	D5	-	İran-Turan	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, saz ve kamış yatakları,	-	-
<i>Juncus inflexus</i> L.	Juncaceae	Şeritli hasır otu	D5	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, saz ve kamış yatakları,	-	-
<i>Ballota nigra</i> L.	Labiatae	Kara köpek otu	G1.1	-	İran-Turan	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, akarsu kenarında söğüt ve kavak baskın olduğu alanlar ve açıklığı,	-	-
<i>Clinopodium vulgare</i> L.	Labiatae	Güveyik otu	G1.1	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, akarsu kenarında söğüt ve kavak baskın olduğu alanlar ve açıklığı,	-	-
<i>Lamium amplexicaule</i> L.	Labiatae	Ballıbaba	G1.1	-	Avrupa - Sibirya	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, akarsu kenarında söğüt ve kavak baskın olduğu alanlar ve açıklığı,	-	-
<i>Lycopus europaeus</i> L.	Labiatae	Köpek otu	G1.1	-	Avrupa - Sibirya	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, akarsu kenarında söğüt ve kavak baskın olduğu alanlar ve açıklığı,	-	-
<i>Marrubium vulgare</i> L.	Labiatae	Boz ot	G1.C	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, yaprak dökken ağaçların plantasyon alanı ve açıklığı,	-	-

Tür adı	Familiyası	Türkçe Adı	EUNIS Habitat Kodu	Endemizm Durumu	Fitocoğrafik Bölge	Lokalite	Tehlike Kategorisi	Koruma Statüsü
<i>Trifolium campestre</i> Schreb.	Leguminosae	Hendek üçgülü	E2.7	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, düzenlenmemiş nemli çayır,lar,	-	-
<i>Trifolium hirtum</i> Ehrh.	Leguminosae	Tüylü üçgülü	E2.7	-	Akdeniz	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, düzenlenmemiş nemli çayır,lar,	-	-
<i>Trifolium repens</i> L.	Leguminosae	Ak üçgülü	E2.7	-	Elementi bilinmiyor	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, düzenlenmemiş nemli çayır,lar,	-	-
<i>Trifolium resupinatum</i> L.	Leguminosae	Anadolu üçgülü	E2.7	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, düzenlenmemiş nemli çayır,lar,	-	-
<i>Vicia sativa</i> L.	Leguminosae	Adi fiğ	G1.1	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, akarsu kenarında söğüt ve kavak baskın olduğu alanlar ve açıklığı,	-	-
<i>Asparagus officinalis</i> L.	Liliaceae	Kuşkonmaz	F9.2	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, ıslak ağaçlıklı bataklık fundalıkları,	-	-
<i>Muscari armeniacum</i> Leichtl. ex Bak.	Liliaceae	Üzüm sümbülü	G1.1	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, akarsu kenarında söğüt ve kavak baskın olduğu alanlar ve açıklığı,	-	-
<i>Ornithogalum narbonense</i> L.	Liliaceae	Tükrük otu	G1.1	-	Akdeniz	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, akarsu kenarında söğüt ve kavak baskın olduğu alanlar ve açıklığı,	-	-
<i>Linum bienne</i> Miller	Linaceae	Yabani keten	E2.7	-	Akdeniz	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, düzenlenmemiş nemli çayır,lar,	-	-
<i>Linum trigynum</i> L.	Linaceae	Keten	E2.7	-	Akdeniz	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, düzenlenmemiş nemli çayır,lar,	-	-
<i>Lythrum salicaria</i> L.	Lythraceae	Kırmızı hevhulma	D5	-	Avrupa - Sibirya	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, saz ve kamış yatakları,	-	-
<i>Althaea officinalis</i> L.	Malvaceae	Tıbbi hatmi	G1.1	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, akarsu kenarında söğüt ve kavak baskın olduğu alanlar ve açıklığı,	-	-
<i>Lavatera punctata</i> All.	Malvaceae	Noktalı ebegümeci	G1.1	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, akarsu kenarında söğüt ve kavak baskın olduğu alanlar ve açıklığı,	-	-
<i>Malva neglecta</i> Wallr.	Malvaceae	Ebegümeci	E2.7	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, düzenlenmemiş nemli çayır,lar,	-	-
<i>Malva sylvestris</i> L.	Malvaceae	Büyük ebegümeci	E2.7	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, düzenlenmemiş nemli çayır,lar,	-	-

Tür adı	Familyası	Türkçe Adı	EUNIS Habitat Kodu	Endemizm Durumu	Fitocoğrafik Bölge	Lokalite	Tehlike Kategorisi	Koruma Statüsü
<i>Galium incanum</i> Sm.	Rubiaceae	Yarı çalı yoğurt otu	G1.1	-	Doğu Akdeniz	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, akarsu kenarında söğüt ve kavak baskın olduğu alanlar ve açıklığı,	-	-
<i>Galium verum</i> L.	Rubiaceae	İlkbahar yoğurt otu	G1.1	-	Avrupa - Sibiry	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, akarsu kenarında söğüt ve kavak baskın olduğu alanlar ve açıklığı,	-	-
<i>Populus alba</i> L.	Salicaceae	Akkavak	G1.C	-	Avrupa - Sibiry	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, yaprak dökken ağaçların plantasyon alanı ve açıklığı,	-	-
<i>Populus nigra</i> L. (Kocabey klonu)	Salicaceae	Karakavak	G1.C	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, yaprak dökken ağaçların plantasyon alanı ve açıklığı,	-	-
<i>Salix triadra</i> L. ssp. <i>bornmuelleri</i> (Hauskn.) A. Skv.	Salicaceae	Keçi söğüdü	G1.1	-	Avrupa - Sibiry	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, akarsu kenarında söğüt ve kavak baskın olduğu alanlar ve açıklığı,	-	-
<i>Salix alba</i> L.	Salicaceae	Ak söğüt	G1.1	-	Avrupa - Sibiry	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, akarsu kenarında söğüt ve kavak baskın olduğu alanlar ve açıklığı,	-	-
<i>Kickxia commutata</i> (Bernh. ex Reichb.) Fritsch	Scrophulariaceae	-	E2.7	-	Akdeniz	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, düzenlenmemiş nemli çayırılar,	-	-
<i>Linaria corifolia</i> Desf.	Scrophulariaceae	Nevruz çiçeği	E2.7	Endemik	İran - Turan	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, düzenlenmemiş nemli çayırılar,	LC	-
<i>Parentucellia latifolia</i> (L.) Caruel subsp. <i>latifolia</i>	Scrophulariaceae	-	E2.7	-	Akdeniz	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, düzenlenmemiş nemli çayırılar,	-	-
<i>Verbascum gnaphalodes</i> Bieb.	Scrophulariaceae	Sığır kuyruğu	G1.1	-	Avrupa - Sibiry	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, akarsu kenarında söğüt ve kavak baskın olduğu alanlar ve açıklığı,	-	-
<i>Verbascum cheiranthifolium</i> Boiss. subsp. <i>asperulum</i> (Biss.) Murb.	Scrophulariaceae	Sığır kuyruğu	G1.1	Endemik	İki bölge	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, akarsu kenarında söğüt ve kavak baskın olduğu alanlar ve açıklığı,	LC	-
<i>Veronica pusilla</i> Kotschy var. <i>pusilla</i>	Scrophulariaceae	Yavşan otu	E2.7	-	Çok bölge	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, düzenlenmemiş nemli çayırılar,	-	-
<i>Veronica arvensis</i> L.	Scrophulariaceae	Tarla yavşanı	E2.7	-	Avrupa - Sibiry	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, düzenlenmemiş nemli çayırılar,	-	-

Tür adı	Familyası	Türkçe Adı	EUNIS Habitat Kodu	Endemizm Durumu	Fitocoğrafik Bölge	Lokalite	Tehlike Kategorisi	Koruma Statüsü
<i>Mentha spicata</i> L.	Labiatae	Yaban nanesi	E2.7	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, düzenlenmemiş nemli çayırılar,	-	-
<i>Prunella vulgaris</i> L.	Labiatae	Erik otu	E2.7	-	Avrupa Sibiry	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, düzenlenmemiş nemli çayırılar,	-	-
<i>Salvia viridis</i> L.	Labiatae	Yabani ada çayı	G1.1	-	akdeniz	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, akarsu kenarında söğüt ve kavak baskın olduğu alanlar ve açıklığı,	-	-
<i>Teucrium scordium</i> L. subsp. <i>scordioides</i> (Schreber) Bornm.	Labiatae	Kurtluca	G1.1	-	Avrupa Sibiry	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, saz ve kamış yatakları, akarsu kenarında söğüt ve kavak baskın olduğu alanlar ve açıklığı,	-	-
<i>Galega officinalis</i> L.	Leguminosae	Keçi sedef otu	G1.1	-	Avrupa Sibiry	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, akarsu kenarında söğüt ve kavak baskın olduğu alanlar ve açıklığı,	-	-
<i>Glycyrrhiza glabra</i> L. var. <i>glandulifera</i> (Waldst. & Kit.) Regel & Herder.	Leguminosae	Dikenli meyan	G1.C	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, yaprak dökken ağaçların plantasyon alanı ve açıklığı,	-	-
<i>Lathyrus aphaca</i> L. var. <i>affinis</i> (Guss.) Arc.	Leguminosae	Yabani mürdümük	E2.7	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, düzenlenmemiş nemli çayırılar,	-	-
<i>Lotus corniculatus</i> L. var. <i>corniculatus</i>	Leguminosae	Sarı çiçekli gazel otu	G1.1	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, akarsu kenarında söğüt ve kavak baskın olduğu alanlar ve açıklığı,	-	-
<i>Medicago lupulina</i> L.	Leguminosae	Yonca	E2.7	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, düzenlenmemiş nemli çayırılar,	-	-
<i>Medicago rigidula</i> (L.) All. var. <i>rigidula</i>	Leguminosae	Sert yonca	E2.7	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, düzenlenmemiş nemli çayırılar,	-	-
<i>Melilotus officinalis</i> (L.) Desr.	Leguminosae	Sarı taş yoncası	E2.7	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, düzenlenmemiş nemli çayırılar,	-	-
<i>Onobrychis tournefortii</i> (Wild.) Desv.	Leguminosae	Evliya otu	G1.1	Endemik	IUCN	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, akarsu kenarında söğüt ve kavak baskın olduğu alanlar ve açıklığı,	LC	-
<i>Ononis spinosa</i> L.	Leguminosae	Kayış kıran	E2.7	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, düzenlenmemiş nemli çayırılar,	-	-
<i>Sophora alopecuroides</i> L. var. <i>alopecuroides</i>	Leguminosae	Acı meyan	E2.7	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, düzenlenmemiş nemli çayırılar,	-	-

Tür adı	Familiyası	Türkçe Adı	EUNIS Habitat Kodu	Endemizm Durumu	Fitocoğrafik Bölge	Lokalite	Tehlike Kategorisi	Koruma Statüsü
<i>Morus alba</i> L.	Moraceae	Akdut	G1.C	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, yaprak döken ağaçların plantasyon alanı ve açıklığı,	-	-
<i>Morus nigra</i> L.	Moraceae	Karadut	G1.C	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, yaprak döken ağaçların plantasyon alanı ve açıklığı,	-	-
<i>Ligustrum vulgare</i> L.	Oleaceae	Kurtbağrı	G1.C	-	Avrupa - Sibirya	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, yaprak döken ağaçların plantasyon alanı ve açıklığı,	-	-
<i>Orchis laxiflora</i> Lam.	Orchidaceae	Sahlep sümbülü	E2.7	-	Akdeniz	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, düzenlenmemiş nemli çayırlar,	-	-
<i>Papaver dubium</i> L.	Papaveraceae	Meşkül haşhaşı	E2.7	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, düzenlenmemiş nemli çayırlar,	-	-
<i>Papaver rheas</i> L.	Papaveraceae	Gelincik	E2.7	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, düzenlenmemiş nemli çayırlar,	-	-
<i>Cedrus libani</i> A. Rich.	Pinaceae	Lübnan sediri	G3.F	-	Akdeniz	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, iğne yapraklı ağaçların plantasyon alanı,	-	-
<i>Pinus nigra</i> Arn.	Pinaceae	Karaçam	G3.F	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, iğne yapraklı ağaçların plantasyon alanı,	-	-
<i>Plantago lanceolata</i> L.	Plantaginaceae	Sinir otu	E2.7	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, düzenlenmemiş nemli çayırlar,	-	-
<i>Plantago major</i> L.	Plantaginaceae	Sinir otu	E2.7	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, düzenlenmemiş nemli çayırlar,	-	-
<i>Plumbago europaea</i> L.	Plumbaginaceae	Avrupa kurşun otu	G1.C	-	Avrupa - Sibirya	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, yaprak döken ağaçların plantasyon alanı ve açıklığı,	-	-
<i>Polygonum amphibium</i> L.	Polygonaceae	Su çoban değneği	D5	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, saz ve kamış yatakları,	-	-
<i>Polygonum aviculare</i> L.	Polygonaceae	Çoban değneği	E2.7	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, düzenlenmemiş nemli çayırlar,	-	-
<i>Polygonum pulchellum</i> Loiss.	Polygonaceae	Güzel çoban değneği	D5	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, saz ve kamış yatakları,	-	-

Tür adı	Familiyası	Türkçe Adı	EUNIS Habitat Kodu	Endemizm Durumu	Fitocoğrafik Bölge	Lokalite	Tehlike Kategorisi	Koruma Statüsü
<i>Amygdalus orientalis</i> Miller	Rosaceae	Keçi bademi	G1.C	-	İran-Turan	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, yaprak döken ağaçların plantasyon alanı ve açıklığı,	-	-
<i>Armeniaca vulgaris</i> Lam.	Rosaceae	Kayısı	G1.C	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, yaprak döken ağaçların plantasyon alanı ve açıklığı,	-	-
<i>Crataegus monogyna</i> Jacq.	Rosaceae	Adı aliç	F9.2	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, ıslak ağaçlıklı bataklık fundalıkları,	-	-
<i>Cydonia oblonga</i> Miller	Rosaceae	Ayva	G1.C	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, yaprak döken ağaçların plantasyon alanı ve açıklığı,	-	-
<i>Malus sylvestris</i> Miller	Rosaceae	Elma	G1.C	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, yaprak döken ağaçların plantasyon alanı ve açıklığı,	-	-
<i>Potentilla reptans</i> L.	Rosaceae	Sürünücü beşparmak otu	E2.7	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, düzenlenmemiş nemli çayırlar,	-	-
<i>Prunus spinosa</i> L.	Rosaceae	Çakal eriği	F9.2	-	Avrupa - Sibirya	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, ıslak ağaçlıklı bataklık fundalıkları,	-	-
<i>Prunus x domestica</i>	Rosaceae	Erik	G1.C	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, yaprak döken ağaçların plantasyon alanı ve açıklığı,	-	-
<i>Pyrus communis</i> L. subsp. <i>communis</i>	Rosaceae	Armut	G1.C	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, yaprak döken ağaçların plantasyon alanı ve açıklığı,	-	-
<i>Rosa canina</i> L.	Rosaceae	Kuşburnu	F9.2	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, ıslak ağaçlıklı bataklık fundalıkları,	-	-
<i>Rubus sanctus</i> Schreber	Rosaceae	Böğürtlen	F9.2	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, ıslak ağaçlıklı bataklık fundalıkları,	-	-
<i>Sanguisorba minor</i> Scop.	Rosaceae	Çayır düğmesi	E2.7	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, düzenlenmemiş nemli çayırlar,	-	-
<i>Rubia tinctorum</i> L.	Rubiaceae	Kökboya	G1.1	-	İran-Turan	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, akarsu kenarında söğüt ve kavak baskın olduğu alanlar ve açıklığı,	-	-

Tür adı	Familiyası	Türkçe Adı	EUNIS Habitat Kodu	Endemizm Durumu	Fitocoğrafik Bölge	Lokalite	Tehlike Kategorisi	Koruma Statüsü
<i>Echinophora tenuifolia</i> L.	Umbelliferae	Çöğür otu	G1.C	-	İran - Turan	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, yaprak dökken ağaçların plantasyon alanı ve açıklığı,	-	-
<i>Eryngium creticum</i> Lam.	Umbelliferae	Göz dikenli	G1.C	-	Akdeniz	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, yaprak dökken ağaçların plantasyon alanı ve açıklığı,	-	-
<i>Falcaria vulgaris</i> Bernh.	Umbelliferae	Kaz ayağı	E2.7	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, düzenlenmemiş nemli çayırlar,	-	-
<i>Scandix stellata</i> Banks & Sol.	Umbelliferae	İğnelik	E2.7	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, düzenlenmemiş nemli çayırlar,	-	-
<i>Torilis arvensis</i> (Huds.) Link	Umbelliferae	İnce pıtrak	G1.1	-	Akdeniz	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, akarsu kenarında söğüt ve kavak baskın olduğu alanlar ve açıklığı,	-	-
<i>Urtica dioica</i> L.	Urticaceae	Isırgan	G1.1	-	Avrupa-Sibiryaya	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, akarsu kenarında söğüt ve kavak baskın olduğu alanlar ve açıklığı,	-	-
<i>Verbena officinalis</i> L.	Verbenaceae	Mine çiçeği	E2.7	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, düzenlenmemiş nemli çayırlar,	-	-
<i>Viola occulta</i> Lehm.	Violaceae	Gizemli menekşe	E2.7	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, düzenlenmemiş nemli çayırlar,	-	-
<i>Viola sieheana</i> Becker	Violaceae	Çayır menekşesi	E2.7	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, düzenlenmemiş nemli çayırlar,	-	-
<i>Tribulus terrestris</i> L.	Zygophyllaceae	Demir dikenli	E2.7	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, düzenlenmemiş nemli çayırlar,	-	-

Tür adı	Familiyası	Türkçe Adı	EUNIS Habitat Kodu	Endemizm Durumu	Fitocoğrafik Bölge	Lokalite	Tehlike Kategorisi	Koruma Statüsü
<i>Datura stramonium</i> L.	Solanaceae	Boru çiçeği	G1.C	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, yaprak dökken ağaçların plantasyon alanı ve açıklığı,	-	-
<i>Hyoscyamus niger</i> L.	Solanaceae	Güz tohumu Siyah ban otu	G1.C	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, yaprak dökken ağaçların plantasyon alanı ve açıklığı,	-	-
<i>Solanum dulcamara</i> L.	Solanaceae	Yaban yasemini	G1.1	-	Avrupa - Sibiryaya	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, akarsu kenarında söğüt ve kavak baskın olduğu alanlar ve açıklığı,	-	-
<i>Sparganium erectum</i> L.	Sparganiaceae	Dik sığır sazi	D5	-	Avrupa - Sibiryaya	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, saz ve kamış yatakları,	-	-
<i>Tamarix smyrnensis</i> Bunge	Tamaricaceae	İlgün	F9.2	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, ıslak ağaçlıklı bataklık fundalıkları,	-	-
<i>Typha angustifolia</i> L.	Typhaceae	Dar yapraklı hasır otu	D5	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, saz ve kamış yatakları,	-	-
<i>Typha laxmannii</i> Lepechin	Typhaceae	Hasır otu	D5	-	Avrupa - Sibiryaya	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, saz ve kamış yatakları,	-	-
<i>Typha latifolia</i> L.	Typhaceae	Geniş yapraklı hasır otu	D5	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, saz ve kamış yatakları,	-	-
<i>Ulmus minor</i> Miller subsp. minor	Ulmaceae	Ova karaağacı	F9.2	-	Doğu Akdeniz	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, ıslak ağaçlıklı bataklık fundalıkları,	-	-
<i>Berula erecta</i> (Huds.) Coville	Umbelliferae	Sukazayağı	D5	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, saz ve kamış yatakları,	-	-
<i>Conium maculatum</i> L.	Umbelliferae	Benekli baldiran	G1.1	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, akarsu kenarında söğüt ve kavak baskın olduğu alanlar ve açıklığı,	-	-
<i>Daucus broteri</i> Ten.	Umbelliferae	Yabani havuç	E2.7	-	Akdeniz	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, düzenlenmemiş nemli çayırlar,	-	-
<i>Daucus carota</i> L.	Umbelliferae	Havuç	E2.7	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, düzenlenmemiş nemli çayırlar,	-	-
<i>Echinophora tournefortii</i> Jaub. & Spach	Umbelliferae	Çörtük	E2.7	-	İran-Turan	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, düzenlenmemiş nemli çayırlar,	-	-

Tür adı	Familyası	Türkçe Adı	EUNIS Habitat Kodu	Endemizm Durumu	Fitocoğrafik Bölge	Lokalite	Tehlike Kategorisi	Koruma Statüsü
<i>Polygonum bellardii</i> All.	Polygonaceae	Ot mercimeleği	E2.7	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, düzenlenmemiş nemli çayır,lar.	-	-
<i>Rumex conglomeratus</i> Murr.	Polygonaceae	Labada	G1.1	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, akarsu kenarında söğüt ve kavak baskın olduğu alanlar ve açıklığı.	-	-
<i>Portulaca oleracea</i> L.	Portulacaceae	Portulak otu	E2.7	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, düzenlenmemiş nemli çayır,lar.	-	-
<i>Potamogeton nodosus</i> Poir.	Potamogetonaceae	Boğumlu su sümbülü	D5	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, saz ve kamış yatakları.	-	-
<i>Potamogeton pectinatus</i> L.	Potamogetonaceae	Taraksı su sümbülü	D5	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, saz ve kamış yatakları.	-	-
<i>Clematis vitalba</i> L.	Ranunculaceae	Akasma	G1.1	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, akarsu kenarında söğüt ve kavak baskın olduğu alanlar ve açıklığı.	-	-
<i>Consolida orientalis</i> (Gay) Schröd	Ranunculaceae	Bahçe hazerani	E2.7	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, düzenlenmemiş nemli çayır,lar.	-	-
<i>Ranunculus constantinopolitanus</i> (DC.) d'Urv	Ranunculaceae	Düğün çiçeği	E2.7	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, düzenlenmemiş nemli çayır,lar.	-	-
<i>Ranunculus ficaria</i> L. subsp. <i>ficariiformis</i> Rouy & Fouc.	Ranunculaceae	Düğün çiçeği	G1.1	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, akarsu kenarında söğüt ve kavak baskın olduğu alanlar ve açıklığı.	-	-
<i>Ranunculus marginatus</i> d'Urv var. <i>trachycarpus</i> (Fish. & May.) Azn.	Ranunculaceae	Düğün çiçeği	E2.7	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, düzenlenmemiş nemli çayır,lar.	-	-
<i>Ranunculus scleratus</i> L.	Ranunculaceae	Düğün çiçeği	G1.1	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, düzenlenmemiş nemli çayır,lar.	-	-
<i>Thalictrum lucidum</i> L.	Ranunculaceae	Çayır sedefi	E2.7	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, akarsu kenarında söğüt ve kavak baskın olduğu alanlar ve açıklığı.	-	-
<i>Reseda lutea</i> L. var. <i>lutea</i>	Resedaceae	Yemen safranı	E2.7	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, düzenlenmemiş nemli çayır,lar.	-	-
<i>Reseda luteola</i> L.	Resedaceae	Rezede çiçeği	F9.2	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, ıslak ağaçlıklı bataklık fundalıkları.	-	-
<i>Agrimonia eupatoria</i> L.	Rosaceae	Koyun otu	E2.7	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, düzenlenmemiş nemli çayır,lar.	-	-

Tür adı	Familyası	Türkçe Adı	EUNIS Habitat Kodu	Endemizm Durumu	Fitocoğrafik Bölge	Lokalite	Tehlike Kategorisi	Koruma Statüsü
<i>Briza humilis</i> Bieb.	Gramineae	Kuş yureği	E2.7	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, düzenlenmemiş nemli çayır,lar.	-	-
<i>Bromus tectorum</i> L.	Gramineae	Don Bromu	E2.7	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, düzenlenmemiş nemli çayır,lar.	-	-
<i>Bromus arvensis</i> L.	Gramineae	Tarla bromu	E2.7	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, düzenlenmemiş nemli çayır,lar.	-	-
<i>Calamagrostis pseudophragmites</i> (Haller fil.) Koeler	Gramineae	-	E2.7	-	Avrupa - Sibirya	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, düzenlenmemiş nemli çayır,lar.	-	-
<i>Cynodon dactylon</i> (L.) Pers.	Gramineae	Köpekdişi ayrığı	E2.7	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, düzenlenmemiş nemli çayır,lar.	-	-
<i>Dactylis glomerata</i> L.	Gramineae	Domuz ayrığı	E2.7	-	Avrupa - Sibirya	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, düzenlenmemiş nemli çayır,lar.	-	-
<i>Echinochloa crus-galli</i> (L.) P.Beauv.	Gramineae	Darıcan	E2.7	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, düzenlenmemiş nemli çayır,lar.	-	-
<i>Elymus repens</i> (L.) Gould	Gramineae	Tarla ayrığı	E2.7	-	İran - Turan	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, düzenlenmemiş nemli çayır,lar.	-	-
<i>Hordeum geniculatum</i>	Gramineae	Yabani arpa	E2.7	-	Avrupa - Sibirya	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, düzenlenmemiş nemli çayır,lar.	-	-
<i>Hordeum murinum</i>	Gramineae	Pisipisi arpası	E2.7	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, düzenlenmemiş nemli çayır,lar.	-	-
<i>Koeleria cristata</i> (L.) Pers.	Gramineae	Adi parlak ot	E2.7	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, düzenlenmemiş nemli çayır,lar.	-	-
<i>Lolium multiflorum</i> Lam.	Gramineae	İtalyan çimi	E2.7	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, düzenlenmemiş nemli çayır,lar.	-	-
<i>Lolium perenne</i>	Gramineae	İngiliz çimi	E2.7	-	Avrupa - Sibirya	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, düzenlenmemiş nemli çayır,lar.	-	-
<i>Phalaris arundinacea</i> L.	Gramineae	Kamışsı kuş yemi	G1.1	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, akarsu kenarında söğüt ve kavak baskın olduğu alanlar ve açıklığı.	-	-
<i>Phleum exaratum</i> Hochst. ex Griseb.	Gramineae	Tarla kelp	E2.7	-	Akdeniz	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, düzenlenmemiş nemli çayır,lar.	-	-
<i>Phragmites australis</i> (Call.) Trin. ex Steudel	Gramineae	Kamış	D5	-	Avrupa - Sibirya	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, saz ve kamış yatakları.	-	-
<i>Poa annua</i> L.	Gramineae	Tavşan bırığı	E2.7	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, düzenlenmemiş nemli çayır,lar.	-	-

Tür adı	Familyası	Türkçe Adı	EUNIS Habitat Kodu	Endemizm Durumu	Fitocografik Bölge	Lokalite	Tehlike Kategorisi	Koruma Statüsü
<i>Fimbristylis bisumbellata</i> (Forsskal) Bubani	Cyperaceae	-	D5	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, saz ve kamış yatakları,	-	-
<i>Schoenoplectus lacustris</i> (L.) Palla	Cyperaceae	Su sardalya sazi	D5	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, saz ve kamış yatakları,	-	-
<i>Schoenoplectus triquetet</i> (L.) Palla	Cyperaceae	-	D5	-	Akdeniz	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, saz ve kamış yatakları,	-	-
<i>Schoenus nigricans</i> L.	Cyperaceae	-	D5	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, saz ve kamış yatakları,	-	-
<i>Scirpoides holoschoenus</i> (L.) Sojak	Cyperaceae	Top saz	D5	-	Akdeniz	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, saz ve kamış yatakları,	-	-
<i>Tamus communis</i> L.	Dioscoreaceae	Dövülmüş avrat otu	G1.1	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, akarsu kenarında söğüt ve kavak baskın olduğu alanlar ve açıklığı,	-	-
<i>Dipsacus laciniatus</i> L.	Dipsacaceae	Uyuz otu	F9.2	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, ıslak ağaçlıklı bataklık fundalıkları,	-	-
<i>Hippophae rhamnoides</i> L. subsp. <i>caucasica</i> Rousi	Elaeagnaceae	Yabani iğde	F9.2	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, ıslak ağaçlıklı bataklık fundalıkları,	-	-
<i>Equisetum ramosissimum</i> Desf.	Equisetaceae	Atkuyruğu	G1.1	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, akarsu kenarında söğüt ve kavak baskın olduğu alanlar ve açıklığı,	-	-
<i>Euphorbia palustris</i> L.	Euphorbiaceae	Bataklık sütlegeni	F9.2	-	Avrupa - Sibirya	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, ıslak ağaçlıklı bataklık fundalıkları,	-	-
<i>Centaureum spicatum</i> (L.) Fritsch	Gentianaceae	Kırmızı kantaron	E2.7	-	-	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, düzenlenmemiş nemli çayırlar,	-	-
<i>Erodium cicutarium</i> (L.) L'Hérit subsp. <i>cicutarium</i>	Geraniaceae	Dönbaba	E2.7	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, düzenlenmemiş nemli çayırlar,	-	-
<i>Geranium tuberosum</i> L.	Geraniaceae	Yumruklu turna gagası	E2.7	-	İran-Turan	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, düzenlenmemiş nemli çayırlar,	-	-
<i>Agrostis stolonifera</i> L.	Gramineae	Sülüklü	G1.1	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, akarsu kenarında söğüt ve kavak baskın olduğu alanlar ve açıklığı,	-	-
<i>Apera intermedia</i> Hackel	Gramineae	-	E2.7	-	İran - Turan	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, düzenlenmemiş nemli çayırlar,	-	-

Tür adı	Familyası	Türkçe Adı	EUNIS Habitat Kodu	Endemizm Durumu	Fitocografik Bölge	Lokalite	Tehlike Kategorisi	Koruma Statüsü
<i>Butomus umbellatus</i> L.	Butomaceae	Su menekşesi	D5	-	Avrupa-Sibirya	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, saz ve kamış yatakları,	-	-
<i>Lonicera etrusca</i> Santi	Caprifoliaceae	Hanımeli	G1.1	-	Akdeniz	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, akarsu kenarında söğüt ve kavak baskın olduğu alanlar ve açıklığı,	-	-
<i>Agrostemma githago</i> L.	Caryophyllaceae	Karamuk	G1.1	-	Akdeniz	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, akarsu kenarında söğüt ve kavak baskın olduğu alanlar ve açıklığı,	-	-
<i>Cerastium anomalum</i> Waldst & Kit.	Caryophyllaceae	-	E2.7	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, düzenlenmemiş nemli çayırlar,	-	-
<i>Holosteum umbellatum</i> L. var. <i>glutinosum</i> (M.Bieb) Guy	Caryophyllaceae	Şemsiye tel	E2.7	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, düzenlenmemiş nemli çayırlar,	-	-
<i>Silene compacta</i> Fischer	Caryophyllaceae	Sık çiçekli yapışkan otu	G1.1	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, akarsu kenarında söğüt ve kavak baskın olduğu alanlar ve açıklığı,	-	-
<i>Silene alba</i> (Miller) Krause	Caryophyllaceae	Gıcıcı Ballica	D5	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, akarsu kenarında söğüt ve kavak baskın olduğu alanlar ve açıklığı,	-	-
<i>Ceratophyllum demersum</i> L.	Ceratophyllaceae	Tiki kuyruğu	D5	-	Avrupa-Sibirya	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, saz ve kamış yatakları, su içi,	-	-
<i>Atriplex hastata</i> L.	Chenopodiaceae	Karapazı	E2.7	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, düzenlenmemiş nemli çayırlar,	-	-
<i>Atriplex hortensis</i> L.	-	Karapazı	E2.7	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, düzenlenmemiş nemli çayırlar,	-	-
<i>Chenopodium album</i> L.	Chenopodiaceae	Ak kazayağı	G1.C	-	Çok bölgesi	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, yaprak dökken ağaçların plantasyon alanı ve açıklığı,	-	-
<i>Salsola ruthenica</i> Iljin	Chenopodiaceae	Soda otu	E2.7	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, düzenlenmemiş nemli çayırlar,	-	-
<i>Anthemis cotula</i> L.	Compositae	Pis kokulu köpek papatyası	E2.7	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, düzenlenmemiş nemli çayırlar,	-	-
<i>Anthemis triumfettii</i> (L.) All.	Compositae	Papatya	E2.7	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, düzenlenmemiş nemli çayırlar,	-	-

Resim 2. *Achillea Hamzaoglui-Bey Civanperçemi*

Resim 3. *Salvia Brachyantha Subsp. Tankutiana-Kazan Şalbası*

E.2. Fauna

Resim 4- Kervançulluğu (*Numenius arquata*)

Kırşehir ili Ulusal Biyoçeşitlilik Envanter ve İzleme Projesi Sonuç Raporuna göre ilimizde bulunan fauna türleri aşağıda listelenmiştir.

Familya	Tür	Türkçe adı	EUNIS Habitat Tipi	Lokalite	Tehlike Kategorileri IUCN	Popülasyon Durumu	Korunma Statüsü BERN	Gözlem veya Örnek
Ranidae	<i>Rana ridibunda</i>	Ova Kurbağası	F9-2, G1-1	Bataklık	LC	Nadir	EK III	Gözlem
Bufo	<i>Bufo bufo</i>	Siğilli Kurbağa	E2.7, F9.2, G1.1, G1.C, G3.F, D5	Alanın tamamında	LC	Az	EK-III	Literatür
Bufo	<i>Pseudepidalea viridis</i>	Gece kurbağası	E2.7, F9.2, G1.1, G1.C, G3.F, D5	Alanın tamamında	LC	Nadir	EK-II	Literatür

Familya	Tür	Türkçe Adı	EUNIS Habitat Tipi	Lokalite	Tehlike kategorileri IUCN	Popülasyon Durumu	Korunma statüsü BERN	Gözlem veya Örnek
Cyprinidae	<i>Capoeta sieboldii</i>	Siraz	İrmak	İrmak	LC	Az	-	Literatür
Cyprinidae	<i>Cyprinus carpio</i>	Sazan	İrmak	İrmak	LC	Çok	-	Literatür
Cyprinidae	<i>Leuciscus cephalus</i>	Kefal	İrmak	İrmak	LC	Çok	-	Literatür
Cyprinidae	<i>Tinca tinca</i>	Kadife	İrmak	İrmak	NE	Çok	-	Literatür
Cyprinidae	<i>Pseudorasbora parva</i>	Çizgili sazancık	İrmak	İrmak	LC	Çok	-	Literatür
Cyprinidae	<i>Chalcalburnus mossulensis</i>	Gümüş kolyoz	İrmak	İrmak	LC	az	-	Literatür
Cyprinidae	<i>Chandrostoma regium</i>	Kara burun	İrmak	İrmak	LC	Çok	-	Literatür
Cyprinidae	<i>Barbus plebejus</i>	Bıyıklı balık	İrmak	İrmak		az		
Esocidae	<i>Esox lucius</i>	Turna	İrmak	İrmak	NE	az		Literatür
Atherinidae	<i>Atherina boyeri</i>	Gümüş Balığı	İrmak	İrmak	LC	az	-	Literatür
Percidae	<i>Sander lucioperca</i>	Ak balık	İrmak	İrmak	LC	az	-	Literatür
Siluridae	<i>Silurus glanis</i>	Yayın balığı	İrmak	İrmak	LC	az	-	Literatür

Familiya	Tür	Türkçe Adı	EUNIS Habitat Tipi	Endemizm Durumu	Lokalite	Tehlike Kategorileri IUCN	Popülasyon Durumu	Korunma Statüsü BERN	Gözlem veya Örnek
Testudinidae	<i>Testudo graeca</i>	Adi tosağa	E2.7, F9.2, G1.C, G3.F	-	Alanın tamamında	VU	Az	EK II	Literatür
Emydidae	<i>Emys orbicularis</i>	Benekli Kaplumbağa	D5	-	İrmak, ara kolları	NT	Az	EK II	Literatür
Lacertidae	<i>Lacerta trilineata</i>	İri yeşil Kertenkele	E2.7, G1.1, G1.C, G3.F	-	Alanın tamamında	LC	Az	EK II	Literatür
Colubridae	<i>Coluber schmidt</i>	Kırmızı yılan	E2.7, G1.1, G1.C, G3.F	-	Alanın tamamında	LC	Az	EK II	Literatür
Colubridae	<i>Natrix natrix</i>	Yarı sucul yılan	D5	-	Otsu Ekosistem Orman Ekosistemi	LC	Az	EK III	Literatür
Colubridae	<i>Natrix tessellata</i>	Su yılanı	D5	-	Sucul Ekosistem	LC	Az	EK II	Literatür
Colubridae	<i>Coronella austriaca</i>	Avusturya yılanı	E2.7, F9.2, G1.1, G1.C, G3.F	-	Alanın tamamında	LC	Az	EK III	Literatür
Colubridae	<i>Coronella caspius</i>	Hazer yılanı	E2.7, G1.1, G1.C, G3.F	-	Alanın tamamında	LC	Az	EK III	Literatür

Familiya	Tür	Türkçe adı	EUNIS Habitat Tipi	Endemizm Durumu	Lokalite	Tehlike Kategorileri IUCN	Popülasyon Durumu	Korunma Statüsü BERN	Gözlem veya Örnek
Ardeidae	<i>Egretta garzetta</i>	Küçük Ak Balıkçıl	İrmak	-	İrmak	LC	Nadir	EK II	Literatür
Ardeidae	<i>Egretta alba</i>	Büyük Ak Balıkçıl	İrmak	-	İrmak	LC	Nadir	EK II	Literatür
Ardeidae	<i>Ardea cinerea</i>	Gri Balıkçıl	İrmak	-	İrmak	LC	Nadir	EK III	Literatür
Threskiornithidae	<i>Plegadis falcinellus</i>	Çeltikçi	İrmak	-	İrmak	LC	Nadir	EK II	Literatür
Threskiornithidae	<i>Platalea leucorodia</i>	Kaşıkçı	İrmak	-	İrmak	LC	Nadir	EK II	Literatür
Rallidae	<i>Gallinula chloropus</i>	Sutavuşu	İrmak	-	İrmak	LC	Az	EK III	Literatür
Corvidae	<i>Pica pica</i>	Saksağan	E2.7, F9.2, G1.1, G1.C, G3.F	-	Orman ekosistemi	LC	Çok	-	Literatür
Ciconiidae	<i>Ciconia ciconia</i>	Leylek	E2.7, F9.2	-	Bitki örtüsünün az olduğu, tarla kenarları	LC	Az	EK II	Literatür
Anatidae	<i>Tadorna ferruginea</i>	Angıt	İrmak	-	İrmak	LC	Çok	EK II	Literatür
Anatidae	<i>Tadorna tadorna</i>	Suna	İrmak	-	İrmak	LC	Çok	EK II	Literatür
Anatidae	<i>Anas crecca</i>	Çamurcun Ördek	İrmak	-	İrmak	LC	Az	EK III	Literatür
Anatidae	<i>Anas platyrhynchos</i>	Yeşilbaş Ördek	İrmak	-	İrmak	LC	Az	EK III	Literatür
Strigidae	<i>Strix aluco</i>	Alaca Baykuş	G1.C, G3.F	-	Çayırılık, ağaçsı ve fundalık yerler	LC	Nadir	EK II	Literatür
Accipitridae	<i>Circus aeruginosus</i>	Saz Delicesi	E2.7, F9.2, G1.1, D5	-	Sazlıklar	LC	Nadir	EK II	Literatür
Accipitridae	<i>Buteo buteo</i>	Şahin	E2.7, F9.2, G1.1	-	Düz alanlar, step ekosistem	LC	Nadir	EK II	Literatür
Accipitridae	<i>Buteo rufinus</i>	Kızıl Şahin	E2.7, F9.2, G1.1	-	Düz alanlar, step ekosistem	LC	Nadir	EK II	Literatür

Familiya	Tür	Türkçe adı	EUNIS Habitat Tipi	Endemizm Durumu	Lokalite	Tehlike Kategorileri IUCN	Popülasyon Durumu	Korunma Statüsü BERN	Gözlem veya Örnek
Accipitridae	<i>Aquila chrysaetos</i>	Kaya Kartalı	E2.7, F9.2, G1.1	-	Düz alanlar, step ekosistem	LC	Nadir	EK II	Literatür
Falconidae	<i>Falco tinnunculus</i>	Kerkenez	E2.7, F9.2, G1.1	-	Düz alanlar, step ekosistem	LC	Nadir	EK II	Literatür
Falconidae	<i>Falco subbuteo</i>	Delice Doğan	E2.7, F9.2, G1.1	-	Düz alanlar, step ekosistem	LC	Nadir	EK II	Literatür
Falconidae	<i>Falco peregrinus</i>	Gökdoğan	E2.7, F9.2, G1.1	-	Düz alanlar, step ekosistem	LC	Nadir	EK II	Literatür
Strigidae	<i>Bubo bubo</i>	Puhu	E2.7, F9.2, G1.1	-	Orman ekosistemi	LC	Nadir	EK II	Literatür
Phasianidae	<i>Alactoris chukar</i>	Kıralı keklik	E2.7, F9.2, G1.1	-	Çayır, bitki örtüsü az olan yerler.	LC	Nadir	EK II	Literatür
Phasianidae	<i>Perdix perdix</i>	Çil keklik	E2.7, F9.2, G1.1	-	Çayır, bitki örtüsü az olan yerler.	LC	Nadir	EK II	Literatür
Phasianidae	<i>Coturnix coturnix</i>	Bıldırcın	E2.7, F9.2, G1.1	-	Çayır, bitki örtüsü az olan yerler.	LC	Nadir	EK II	Literatür
Phasianidae	<i>Phasianus colchicus</i>	Sülün	E2.7, F9.2, G1.1	-	Çayır, bitki örtüsü az olan yerler.	LC	Nadir	EK II	Literatür
Meropidae	<i>Merops apiaster</i>	Ankuşu	E2.7, F9.2, G1.1	-	Otsu Ekosistem	LC	Nadir	EK II	Literatür
Alaudidae	<i>Galarida cristata</i>	Tepeli toygar	E2.7, F9.2, G1.1, G1.C	-	Otsu Ekosistem	LC	Az	EK III	Literatür
Familiya	Tür	Türkçe adı	EUNIS Habitat Tipi	Endemizm Durumu	Lokalite	Tehlike Kategorileri IUCN	Popülasyon Durumu	Korunma Statüsü BERN	Gözlem veya Örnek
Hirundinidae	<i>Hirundo rustica</i>	İs (Kır) Kırangıcı	E2.7, F9.2, G1.1	-	Orman Ekosistemi	LC	Az	EK II	Literatür
Motacillidae	<i>Motacilla alba</i>	Ak Kuyruksallayan	E2.7, F9.2, G1.1	-	Çayır	LC	Az	EK II	Literatür
Motacillidae	<i>Motacilla flava</i>	Sarı Kuyruksallayan	E2.7, F9.2, G1.1	-	Çayır	LC	Az	EK II	Literatür
Turdidae	<i>Erithacus rubecula</i>	Kızıl gerdan	E2.7, F9.2, G1.1	-	Orman Ekosistemi	LC	Nadir	EK II	Literatür
Turdidae	<i>Phoenicurus ochruros</i>	Kara Kızılkuyruk	E2.7, F9.2, G1.1	-	Orman Ekosistemi	LC	Nadir	EK II	Literatür
Turdidae	<i>Saxicola torquata</i>	Taşkuşu	E2.7, F9.2, G1.1	-	Otsu Ekosistem	LC	Az	EK II	Literatür
Turdidae	<i>Turdus merula</i>	Karatavuk	E2.7, F9.2, G1.1	-	Orman Ekosistemi	LC	Az	EK III	Literatür
Turdidae	<i>Turdus philomelos</i>	Öter Ardiç	E2.7, F9.2, G1.1	-	Otsu Ekosistem	LC	Nadir	EK III	Literatür
Turdidae	<i>Turdus viscivorus</i>	Ökse Ardiç	E2.7, F9.2, G1.1	-	Orman, otsu çayır ekosistemi	LC	Nadir	EK III	Literatür
Sylviidae	<i>Cettia cetti</i>	Kamış Bülbülü	E2.7, F9.2, G1.1	-	Orman, otsu çayır ekosistemi	LC	Nadir	EK II	Literatür
Sylviidae	<i>Phylloscopus trochilus</i>	Söğüt Bülbülü	E2.7, F9.2, G1.1	-	Orman, otsu çayır ekosistemi	LC	Az	EK II	Literatür

Familiya	Tür	Türkçe adı	EUNIS Habitat Tipi	Endemizm Durumu	Lokalite	Tehlike Kategorileri IUCN	Popülasyon Durumu	Korunma Statüsü BERN	Gözlem veya Örnek
Passeridae	<i>Passer montanus</i>	Ağaç Serçesi	E2.7, F9.2, G1.1	-	Orman, otsu çayır ekosistemi	LC	Çok	Ek-III	Literatür
Passeridae	<i>Passer domesticus</i>	Serçesi	E2.7, F9.2, G1.1	-	Orman, otsu çayır ekosistemi	LC	Az	EK III	Gözlem
Emberizidae	<i>Miliaria calandra</i>	Tarla çintesi	E2.7, F9.2, G1.1	-	Otsu Ekosistem	LC	Nadir	EK II	Literatür
Emberizidae	<i>Emberiza melanocephala</i>	Karabaşlı Çinte	E2.7, F9.2, G1.1	-	Otsu Ekosistem	LC	Nadir	EK III	Literatür
Emberizidae	<i>Emberiza hortulana</i>	Kiraz kuşu	E2.7, F9.2, G1.1	-	Otsu Ekosistem	LC	Nadir	EK III	Literatür
Familiya	Tür	Türkçe Adı	EUNIS Habitat Tipi	Endemizm Durumu	Lokalite	Tehlike Kategorileri IUCN	Popülasyon Durumu	Korunma Statüsü BERN	Gözlem veya Örnek
Cricetidae	<i>Microtus harthingi</i>	Tarla faresi	E2.7, F9.2,	-	Stop ekosistemi, tarla sınırları	LC	Nadir	EK-III	Literatür
Muridae	<i>Apodemus witherbyi</i>	Orman faresi	G1.1, G1.C, G3.F, D5	-	Çayırık, sazlık ve ağaçlık alanlar	LC	Az	-	Literatür
Leporidae	<i>Lepus europaeus</i>	Tavşan	G1.1, G1.C, G3.F, D5	-	Çayırık, çalılık ve orman ekosistemi	LC	Az	-	Gözlem, yuva
Canidae	<i>Canis aureus</i>	Çakal	G1.1, G1.C, G3.F, D5	-	Alanın tamamında	LC	Nadir	-	Literatür
Canidae	<i>Canis lupus</i>	Kurt	E2.7, F9.2, G1.1, G1.C, G3.F, D5	-	Alanın tamamında	LC	Az	EK-II	Literatür
Canidae	<i>Vulpes vulpes</i>	Tilki	E2.7, F9.2, G1.1, G1.C, G3.F, D5	-	Alanın tamamında	LC	Az	-	Literatür
Mustelidae	<i>Lutra lutra</i>	Su samuru	Irmak	-	Irmak, suyun durgunlaştığı yerler	Nt	Az	EK-II	Literatür
Mustelidae	<i>Martes foina</i>	Kaya Sansarı	G1.1, G1.C, G3.F, D5	-	Orman Ekosistemi	LC	Nadir	EK-III	Literatür
Mustelidae	<i>Meles meles</i>	Porsuk	G1.1, G1.C, G3.F, D5	-	Alanın tamamında	LC	Nadir	EK-III	Literatür
Mustelidae	<i>Mustela nivalis</i>	Gelincik	G1.1, G1.C, G3.F, D5	-	Alanın tamamında	LC	Az	EK-III	Literatür
Suidae	<i>Sus scrofa</i>	Domuz	E2.7, F9.2, G1.1, G1.C, G3.F, D5	-	Alanın tamamında	LC	Yoğun	-	Gözlem

Familiya	Tür	Türkçe Adı	EUNIS Habitat Tipi Kodu	Endemizm Durumu	Lokalite	Tehlike Kategorileri	Popülasyon Durumu	Koruma Statüsü
	<i>Lampides boeticus</i> (Linnaeus, 1767)	Lampides	G1.1	-	Karışık Orman	LC	Lit.	-
Lycaenidae	<i>Lycaena phlaeas</i> Linnaeus, 1761	Benekli Bakır Kelebeği	G1.1	-	Karışık Orman	LC	Çok	-
	<i>Lycaena thersamon</i> Esper, 1784	Küçük Ateş Böceği	G1.1	-	Karışık Orman	LC	Az	-
	<i>Lycaena tityrus</i> (Poda, 1761)	İsli Bakır Güzeli	G1.1	-	Karışık Orman		Lit.	-
	<i>Plebejus argus</i> (Linnaeus, 1758)	Gümüş Lekeli Esmergöz	G1.1	-	Karışık Orman	LC	Çok	-
	<i>Plebejus loewii</i> (Zeller, 1847)	Çok Gözlü Gümüş Mavi	G1.1	-	Karışık Orman	LC	Nadir	-
	<i>Aricia agestis</i> (Dannis&Schiffmüller, 1775)	Çok Gözlü Esmer	G1.1 G1.C	-	Plantasyon Alanı	LC	Lit.	-
	<i>Polyommatus admatus</i> (Esper, 1783)	Anormal Çokgözlü	G1.1 G1.C	-	Plantasyon Alanı	LC	Lit.	-
	<i>Polyommatus ripartii</i> (Freyer, 1830)	Ripart'ın Anormal Çokgözlüsü	G3.F	-	Çam Ormanı	LC	Lit.	-
	<i>Polyommatus menalcas</i> (Freyer, 1837)	Çokgözlü Anadolu Beyazı	G3.F	ENDEMİK	Çam Ormanı	LC	Lit.	-
	<i>Polyommatus mithridates</i> (Staudinger, 1878)	Çokgözlü Amasya Esmeri	G1.1 G1.C	-	Plantasyon Alanı	-	Az	-
	<i>Polyommatus icarus</i> Rottemburg, 1775	Çokgözlü Mavi	G1.1 G1.C	-	Plantasyon Alanı	LC	Çok	-
	<i>Satyrus ilicis</i> (Esper, 1784)	Büyük Sevbeni	G1.1 G1.C	-	Plantasyon Alanı	LC	Nadir	-
Lycaenidae	<i>Polyommatus daphnis</i> (Dannis&Schiffmüller, 1775)	Çokgözlü Dafnis	E2.7	-	Nemli Çayır	LC	Az	-
Familiya	Tür	Türkçe Adı	EUNIS Habitat Tipi Kodu	Endemizm Durumu	Lokalite	Tehlike Kategorileri	Popülasyon Durumu	Koruma Statüsü
	<i>Leptidea sinapis</i> Linnaeus, 1758	Orman Beyazı	E2.7	-	Nemli Çayır	LC	Az	-
	<i>Pieris brassicae</i> Linnaeus, 1758	Büyük Beyaz Melek	G1.1 G1.C G3.F	-	Plantasyon Alanı	LC	Çok	-
	<i>Pieris rapae</i> Linnaeus, 1758	Küçük Beyaz	G1.1 G1.C G3.F	-	Plantasyon Alanı	LC	Çok	-
	<i>Pontia daplidice</i> Linnaeus, 1758	Benekli Melek	G1.1 G1.C	-	Plantasyon Alanı	LC	Çok	-
	<i>Pontia edusa</i> Fabricius, 1777	Yeni Benekli Melek	G1.1 G1.C	-	Plantasyon Alanı	LC	Az	-
Nymphalidae	<i>Agleis urticae</i> Linnaeus, 1758	Agleis	G1.C	-	Plantasyon Alanı	LC	Çok	-
Nymphalidae	<i>Argynnis niobe</i> (Linnaeus, 1758)	Niyobe	G1.1 G1.C	-	Plantasyon Alanı	LC	Az	-
	<i>Argynnis pandora</i> (Dannis&Schiffmüller, 1775)	Bahadır	G3.F	-	Çam Ormanı	LC	Az	-
	<i>Issoria lathonia</i> (Linnaeus, 1758)	İspanyol Kraliçesi	G3.F	-	Çam Ormanı	LC	Nadir	-
	<i>Limenitis reducta</i> Staudinger, 1901	Akdeniz Hanımeli Kelebeği	G1.1 G1.C	-	Plantasyon Alanı	LC	Az	-
	<i>Melitaea didyma</i> (Esper, 1779)	Benekli İparhan	G1.1 G1.C	-	Plantasyon Alanı	LC	Az	-
	<i>Nymphalis polychloros</i> Linnaeus, 1758	Karaağaç Ninfalisi	G1.1 G1.C	-	Plantasyon Alanı	LC	Lit.	-
	<i>Venessa atalanta</i> Linnaeus, 1758	Atalanta	G1.1 G1.C	-	Plantasyon Alanı	LC	Çok	-
	<i>Venessa cardui</i> Linnaeus, 1758	Boyalı Güzeli	G1.1 G1.C	-	Plantasyon Alanı	LC	Çok	-
Satyridae	<i>Chazara anthe</i> (Hoffmannsegg, 1804)	Bozkır Cadısı	G1.1	-	Karışık Orman	-	Nadir	-
	<i>Chazara bischoffi</i> (Herrich-Schäffer, 1846)	Kızıl Cadı	G1.1 G1.C	-	Plantasyon Alanı	-	Lit.	-
	<i>Chazara briseis</i> (Linnaeus, 1758)	Cadı	G1.1	-	Karışık Orman	NT	Az	A2c

Familiya	Tür	Türkçe Adı	EUNIS Habitat Tipi Kodu	Endemizm Durumu	Lokalite	Tehlike Kategorileri	Popülasyon Durumu	Koruma Statüsü
Hesperiidae	<i>Carchorodus lavatherae</i> (Esper, 1783)	Mermer Zıp zıpi	G1.1 G1.C	-	Plantasyon Alanı	NT	Az	A2c
	<i>Erynnis marloyi</i> (Boisduval, 1834)	Kara Zıp zıpi	G1.1	-	Karışık Orman	LC	Lit.	-
	<i>Spialia orbifer</i> Hubner, 1823)	Kızıl Zıp zıp	E2.7	-	Nemli Çayır	LC	Lit.	-
	<i>Spialia phlomisidis</i> (Herrich-Schaffer, 1845)	Acem Zıp zıpi	G1.1 G1.C	-	Plantasyon Alanı	LC	Lit.	-
	<i>Thymelicus lineola</i> (Ochsenheimer, 1808)	Siyah Antenli Zıp zıp	G1.1 G1.C	-	Plantasyon Alanı	LC	Az	-
	<i>Thymelicus sylvestris</i> (Poda, 1761)	Sarı Antenli Zıp zıp	G1.1	-	Karışık Orman	LC	Az	-
Papilionidae	<i>Iphiclide podalirius</i> Linnaeus, 1758	Erik Kırılgaç kuyruğu	G1.C	-	Plantasyon Alanı	LC	Çok	-
	<i>Papilio machaon</i> Linnaeus, 1758	Kırılgaç Kuyruk	G1.C	-	Plantasyon Alanı	LC	Çok	-
	<i>Zerynthia deyrollei</i> Lederer 1864	Step Fisto Kelebeği	G1.C	-	Plantasyon Alanı	-	Nadir	-
	<i>Anthocharis cardamines</i> Linnaeus, 1758	Turuncu Süslü kelebek	G1.1 G1.C	-	Plantasyon Alanı	LC	Çok	-
Pieridae	<i>Anthocharis gruneri</i> Herrich-Schaffer, 1851	Gruner'in Turuncu Süslü kelebeği	G1.1 G1.C	-	Plantasyon Alanı	LC	Lit.	-
	<i>Aporia crataegi</i> Linnaeus, 1758	Alıç Kelebeği	E2.7	-	Nemli Çayır	LC	Çok	-
Pieridae	<i>Colias crocea</i> Fourcroy, 1785	Sarı Azamet	G1.1 G1.C	-	Plantasyon Alanı	LC	Çok	-
	<i>Euchloe ausonia</i> Hubner, 1804	Yeşil Benekli Beyaz	G1.1 G1.C	-	Plantasyon Alanı	LC	Lit.	-
	<i>Euchloe penia</i> Freyer, 1852	Doğu Elfinstonyası	G1.1 G1.C	-	Plantasyon Alanı	LC	Lit.	-
	<i>Gonepteryx rhamni</i> Linnaeus, 1758	Orak Kanat	G1.1 G1.C	-	Plantasyon Alanı	LC	Nadir	-
	<i>Leptidea duponcheli</i> Staudinger, 1871	Doğulu Narin Orman Beyazı	E2.7	-	Nemli Çayır	LC	Az	-
Familiya	Tür	Türkçe Adı	EUNIS Habitat Tipi Kodu	Endemizm Durumu	Lokalite	Tehlike Kategorileri	Popülasyon Durumu	Koruma Statüsü
	<i>Coenonympha pamphilus</i> (Linnaeus, 1758)	Küçük Zıp zıp Perisi	G1.1 G1.C	-	Plantasyon Alanı	LC	Nadir	-
	<i>Erebia aethiops</i> (Esper, 1777)	İskoç Güzel Esmeri	G1.1	-	Karışık Orman	LC	Nadir	-
Satyridae	<i>Kirinia climene</i> (Esper, 1783)	Kaya Esmeri	E2.7	-	Nemli Çayır	LC	Lit.	-
	<i>Hipparchia syriaca</i> (Staudinger, 1871)	Büyük Kara Melek	E2.7 F9.2	-	Nemli Çayır	LC	Az	-
	<i>Hipparchia pellucida</i> (Stauder, 1924)	Anadolu Kızıl Meleği	E2.7	-	Nemli Çayır	LC	Nadir	-
	<i>Hyponephele lupina</i> (Costa, 1836)	Esmer Peri	G1.1 G1.C	-	Plantasyon Alanı	LC	Lit.	-
	<i>Lasiommata maera</i> (Linnaeus, 1758)	Esmer Boncuk	G1.1 G1.C	-	Plantasyon Alanı	LC	Az	-
	<i>Lasiommata megera</i> (Linnaeus, 1767)	Küçük Esmer Boncuk	G1.1 G1.C	-	Plantasyon Alanı	LC	Az	-
	<i>Maniola jurtina</i> (Linnaeus, 1767)	Çayır Esmeri	G1.1 G1.C	-	Plantasyon Alanı	LC	Çok	-
	<i>Melanargia Larissa noacki</i> Wagener, 1983	Anadolu Melikesi	G1.1 G1.C	ENDEMİK	Plantasyon Alanı	LC	Lit.	-
	<i>Pseudochazara mnischevi</i> (Herrich-Schaffer, 1851)	Step Yalancı Cadısı	E2.7	-	Nemli Çayır	LC	Lit.	-
	<i>Pseudochazara anthelea</i> (Hubner, 1824)	Anadolu Yalancı Cadısı	E2.7	-	Nemli Çayır	LC	Lit.	-
	<i>Lycaenidae</i>							
Lycaenidae	<i>Callophrys rubi</i> (Linnaeus, 1758)	Zümrüt	E2.7	-	Nemli Çayır	LC	Nadir	-
	<i>Chilades trochylus</i> Freyer, 1843	Mücevher Kelebeği	G1.1	-	Karışık Orman	LC	Lit.	-

Familya	Tür	Türkçe Adı	EUNIS Habitat Tipi Kodu	Endemizm Durumu	Lokalite	Tehlike Kategorileri	Popülasyon Durumu	Koruma Statüsü
	<i>Longitarsus anatolicus</i> Weise, 1900	-	E2.7	-	Nemli Çayır	-	Az	-
	<i>Phyllotreta erysimi</i> Weise, 1900	-	E2.7	-	Nemli Çayır	-	Az	-
Staphylinidae	<i>Tachyporus hyponorum</i> (F.)	-	E2.7	-	Nemli Çayır	-	Az	-
Tenebrionidae	<i>Blaps mucronata</i> Latreille, 1804	-	E2.7	-	Nemli Çayır	-	Nadir	-
Cerambycidae	<i>Vadonia unipunctata</i> (Fabricius, 1787)	-	G1.1	-	Karışık Orman	-	Lit.	-
	<i>Anastrangalia dubia</i> (Scopoli, 1763)	-	G1.1	-	Karışık Orman	-	Az	-
	<i>Paraplagionotus floralis</i> (Pallas, 1773)	-	G1.1	-	Karışık Orman	-	Az	-
	<i>Chlorophorus varius</i> (Müller, 1766)	-	G1.1	-	Karışık Orman	-	Az	-
	<i>Clytus schurmanni</i> Sama, 1996	-	E2.7	-	Nemli Çayır	-	Lit.	-
	<i>Dorcadion iconiense</i> Daniel, 1901	-	G1.1	-	Karışık Orman	-	Az	-
	<i>Leipus nebulosus</i> (Linnaeus, 1758)	-	E2.7	-	Nemli Çayır	-	Lit.	-
	<i>Opsilia coerulescens</i> (Scopoli, 1763)	-	G1.1	-	Karışık Orman	-	Lit.	-
Cerambycidae	<i>Agapanthia kirbyi</i> (Gyllenhal, 1817)	-	G1.1	-	Karışık Orman	-	Az	-
	<i>Agapanthia cardui</i> (Linnaeus, 1767)	-	G1.1	-	Karışık Orman	-	Az	-
	<i>Agapanthia violacea</i> (Fabricius, 1775)	-	G1.1	-	Karışık Orman	-	Az	-
Carabidae	<i>Harpalus affinis</i> (Schränk, 1781)	-	G1.C	-	Plantasyon Alanı	-	Lit.	-
	<i>Zabrus spinipes spinipes</i> (Fabricius, 1798)	-	G1.C	-	Plantasyon Alanı	-	Lit.	-

İZLENEN TÜRLER

<i>Spermophilus xanthoprymnus</i>	<i>Anadolu yersincabı</i>
<i>Emys orbicularis</i>	<i>Benekli kaplumbağa</i>
<i>Mesocricetus brandti</i>	<i>Türk hamsteri</i>

ANADOLU YABAN KOYUNU

Ülke genelinde sayılarının yaklaşık 700 civarına ulaştığı bilinen Anadolu yaban koyunları nesli tükenme tehdidi ile karşı karşıya olan endemik bir türdür. DKMP Genel Müdürlüğümüzce koruma çalışmaları neticesinde sayıları artmaya başlayan Anadolu yaban koyunları, uygun yaşam alanı özelliği gösteren Kervansaray dağlarına 2021 yılının başında 20 ve sonrasında 8 olmak üzere toplamda 28 adet (14 erkek 14 dişi) bırakılmış ve 2023 yılında 2, 2024 yılında 4 adet yeni yavru görülmüştür.

Kervansaray Dağı Yerleştirme Sahası mülkiyetinin büyük çoğunluğu orman sayılan alanlardan oluşmakla birlikte yer yer mera ve sahipli araziler bulunmaktadır. Yerleşim yeri bulunan alanlarda az sayıda küçükbaş hayvancılık faaliyetleri ile kapalı mandıra şeklinde büyükbaş hayvancılık yapılmaktadır. Sahaya salınan bireylerin alanın dışına çıkmaması için bir önlem alınmamasına karar verilmiştir. Yerleştirilen Anadolu yaban koyununun doğal yollardan üremesi için çalışmalar yapılacaktır.

Resim 5. *Spermophilus Xanthopyrum*-Anadolu Yer Sincabı

Resim 6. *Emys orbicularis*-Benekli Kaplumbağa

Resim 7. *Ovis gmelinii anatolica*-Anadolu yaban koyunu

E.3. Ormanlar, Milli Parklar ve Tabiat Parkları

E.3.1. Ormanlar

İlde toplam orman alanı 24.537,5 ha. olup, ormanlık alanlar ilin toplam yüzölçümünün %3,7'sine tekabül etmektedir. Normal orman alanı oranı % 1 ve bozuk orman alanı % 3'tür. Ağaç türlerinin oranı ise Meşe %99, İbrelî (Karaçam, Sedir) % 1'dir. İlde sadece Çiçekdağı'nın kuzey kesimlerinde ve Akçakent İlçesi çevresinde meşe ve ardıç ağaçlarından oluşan ormanlık alanlar vardır.

1996 yılında yapılan plana göre 25.063 ha. ormanlık alan varken 2014 yılı sonu itibariyle yapılan ağaçlandırma ve bakım çalışmaları neticesinde, bugün ormanlık alanımız 44.434 ha. alana ulaşılmıştır. Ormanlarımızda toplam ağaç serveti ise 98.112 m³ e ulaşmıştır. Ayrıca kişi başına düşen orman 400 m² den 1.690 m² ye ulaşmıştır.

E.3.2. Milli Parklar

İlimizde Milli Park bulunmamaktadır.

E.3.3. Tabiat Parkları

İlimiz Merkez İlçesi Aşıkpaşa Mahallesinde bulunan 311 ada 202 parsel nolu ve 1.308.695,00 m² alan 06.01.2010 tarihinde 40-8 sayılı Bakan Oluru ile Aşıkpaşa Tabiat Parkı olarak ilan edilerek Uzun Devreli Gelişim Planı 26.04.2010 tarihinde Bakanlığımızca onaylanarak yürürlüğe girmiştir. Uzun Devreli Gelişim Planı hükümleri çerçevesinde yapılan İmar planı Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Tabiat Varlıkları Koruma Genel Müdürlüğü'nün 08.03.2012 tarih

ve 1687 sayılı olurları ile onaylanmıştır. Ayrıca, Peyzaj projesi 2012 yılında tamamlanarak onaylanmıştır. Uygulanma ihaleleri 2013 yılında başlamış olup 2014-2016 yıllarını kapsayacak şekilde yıllara yaygın yüklenme şeklinde ihalesi yapılmıştır. (Kırşehir Orman ve Su İşleri Müdürlüğü, 2018) Aşıkpaşa Tabiat Parkı Gelişme Revizyon Planı 08.08.2024 tarihinde güncellenmiştir. Yaban hayvanları sulama göleti 2024 yılında tamamlanmıştır.

Aşıkpaşa Tabiat Parkı İhale kapsamında; İdari-Ziyaretçi Tanıtım Merkezi ve Doğa Müzesi, kır kahvesi, WC' ler, çeşmeler, spor destek ünitesi ile panel çit yapım işleri tamamlanmıştır. Spor faaliyet kapsamında 3 adet tenis kortu ile 1 adet voleybol/basketbol sahası yapımı tamamlanmıştır ve piknik alanları bulunmaktadır.

Resim 8. Aşıkpaşa Tabiat Parkı

Resim 9. Aşıkpaşa Tabiat Parkı

Resim 10 Aşıkpaşa Tabiat Parkı

Resim 11. Yaban Hayvanları Sulama Göleti

E.4. Çayır ve Mera

İlimiz sınırları içerisinde toplam Çayır- Mera Varlığımız; 135 bin hektardır. 1998 yılında 4342 sayılı Mera Kanunu yürürlüğe girdikten sonra ilk dönemlerde yapılan tespit çalışmalarından sonra İl Genelinde toplam 126 bin hektar alan Mera arazisi olarak tespit edilmiş; sonrasında Mera Kanunun 5(b) maddesi kapsamında yapılan tahdit çalışmaları ile bu oran 131bin hektara çıkartılmıştır.

Meraların tamamı doğal vejetasyondan oluşmaktadır. Toplam mera varlığın yaklaşık %70 i zayıf mera sınıfından oluşmaktadır. Bunların dekara yeşil ot verimleri 68 kg/da'dır. Toplam Mera Varlığının %30'unu oluşturan orta sınıflı mera arazilerinin dekara yeşil ot verimleri 135 kg/da'dır.

Kırşehir İlindeki tüm mera alanlarının kullanımı halka açıktır. Fakat yıl boyu otlatma söz konusu değildir. İl Mera Komisyonunun belirlediği 15 Nisan-15 Ekim tarihleri arasında otlatmaya açıktır.

Yapılan tespit, tahdit çalışmaları ile köylerin ihtiyaçları doğrultusunda Mera alanları dışında kalan hazineye ait olan araziler, taşlık araziler 4342 sayılı Mera Kanunun 5(b) “devletin Hüküm ve tasarrufunda veya Hazinesinin mülkiyetinde bulunan arazilerden etüt sonucu mera, yaylak ve

kışlak olarak yararlanabileceği anlaşılan yerler” maddesi uyarınca İl genelinde çalışmalar devam etmektedir.

İl sınırları içerisinde 40.929 hektar mera alanında Çayır, mera, yaylak ve kışlak arazi sınırları usulüne uygun olarak ülke nirengi sistemine dayalı 1/5000 ölçekli haritalar üzerinde belirtilmesi ve bu sınırların arazi üzerinde kalıcı işaretlerle işaretlenmesi şeklinde tarif edilebilecek Tahdit çalışmaları bitmiş olup, 26 köy veya belediyeye tahsisleri yapılmıştır. İl genelinde kullanılan tarım alanlarının yaklaşık % 19’ luk kısmını oluşturan meralarımızda yıllar itibari ile azalma olmayıp, yağış kuşağına bağlı olarak genelde dekara 68 – 125 kg yeşil ot verimli zayıf ve orta sınıf meralardır. (Kırşehir Gıda Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğü, 2020).

E.5. Sulak Alanlar

Seyfe gölü ilimiz Mucur ilçesi sınırlarında yer alıp, 10.700 hektarlık alanı kaplamaktadır. T.C. Hükümeti tarafından sulak alanları Dünya çapında korunması ve akılcı kullanılmasını geliştirmek için Ramsar (İran) Kentinde 1971 yılında imzalanan “Uluslar Arası Sulak Alanların Korunması Sözleşmesi” kapsamında oluşturulan Uluslar arası öneme haiz sulak alanlar listesine 1994 yılında dahil edilmiştir. Ülkemizde 135 adet uluslararası öneme sahip sulak alan bulunmakta; bunlardan 13’ü Ramsar kapsamında olup, İç Anadolu Bölgesinde 4 adet Ramsar statüsünde alanlardan biridir.

Flamingo başta olmak üzere 245 kuş türünün yaşadığı tespit edilmiştir. Küresel ısınma ve buna bağlı iklim değişiklikleri sebebiyle yaşanan kuraklıklar gölün su seviyesinde zamanla azalmalara ve hatta kurumalara neden olmaktadır. Bu nedenle alanda yaşayan kuş türlerinde yıllara göre değişiklikler gözlenmiştir.

2008 Yılı Yatırım Programında bulunan “Seyfe Gölü Yönetim Planı Alt Projesi” 06/08/2008 tarihinde ihaleye çıkarılarak Bakanlığımızca ihaleye verilmiştir.

2010 yılı I. ve II. Birleşik Olağan Toplantısı Kararlarında Sulak Alanların Korunması Yönetmeliği hükümleri kapsamında ve Ramsar Yönetim Planlaması Rehberi esas alınarak hazırlanan Kırşehir Seyfe Gölü Sulak Alan Yönetim Planı ve Ulusal Sulak Alan Komisyonu Teknik komisyonu tarafından 2-3 Ekim 2010 tarihinde belirlenen Kırşehir-Seyfe Gölü Sulak Alan Koruma Bölgeleri onaylanmış ve Yönetim Planı ile Koruma Bölgesi sınırları bir bütün olarak kabul edilmiştir. 18 Aralık 2024 tarihinde Ulusal Sulak Alan Komisyonu tarafından Seyfe Gölü Revize Sulak Alan Yönetim Planı (2025-2034) imzalanmıştır.

Türkiye’de Havza Bazında Hassas Alanların ve Su Kalitesi Hedeflerinin Belirlenmesi Projesi” kapsamında yapılan çalışmalar neticesinde, Seyfe Gölü özel statüsü olan göl su kütleleri arasında (RAMSAR) olduğundan Koruma Bölgesi olarak belirlenmiştir.

Göl çevresindeki stepler, nesli dünya çapında tehlikede olan kuş türlerinden biri olan toyun beslenme ve üreme alanıdır. Göl alanı içinde binlerce kuşun kuluçkaya yattığı irili, ufaklı birçok

sayıda adacıklar vardır. Göl çevresindeki, höyükler, gölü çevreleyen bitki örtüsünün doğallığı, turkuaz rengi göl manzarası görülmeye değerdir.

Seyfe Gölü'nün beslenimi, gölün batı ve kuzeybatısındaki pınarlar, dip kaynakları, drenaj alanındaki yüzeysel akış ve göl alanına düşen yağışlarla olmaktadır. Kapalı bir havzada yer aldığı için boşalımı buharlaşma ile gerçekleşmektedir. Yağışlara ve mevsimlere bağlı olarak göl alanı, büyük değişiklikler göstermektedir.

Yaz mevsiminde yörenin yağış almayışı, derelerin kuruması, pınarların sularının tamamına yakın sulamada kullanılması, gölün sığ ve yüzey alanının geniş olması sebebiyle buharlaşmanın çok olması gölün seviyesinde önemli miktarda düşüşler yaşanmasına hatta kurumasına sebep olmaktadır.

Resim 12 Seyfe Gölü

Resim 13. Seyfe Gölü

Resim 14 Seyfe Gölü

Seyfe Gölü Tefrik Sebepleri

- 1) Nesli tehlikeye düşmüş türlerden Toy (Otis Tarda) ile Angıt (Tadorna Ferruginea) kuşlarının yaşadığı habitat.
- 2) Nesli tehlikeye düşebilir olarak nitelendirilen Flamingo (Phoenicopterus ruber)’un en fazla sayıda bulunduğu başlıca üreme alanlarından biri.
- 3) 245 su kuşu türünün mevcudiyeti.
- 4) Avrupa çapında öneme haiz eşsiz ve tehlikeye maruz bir ekosistem.

Tabiat Koruma Alanı Olarak Ayırma Sebepleri

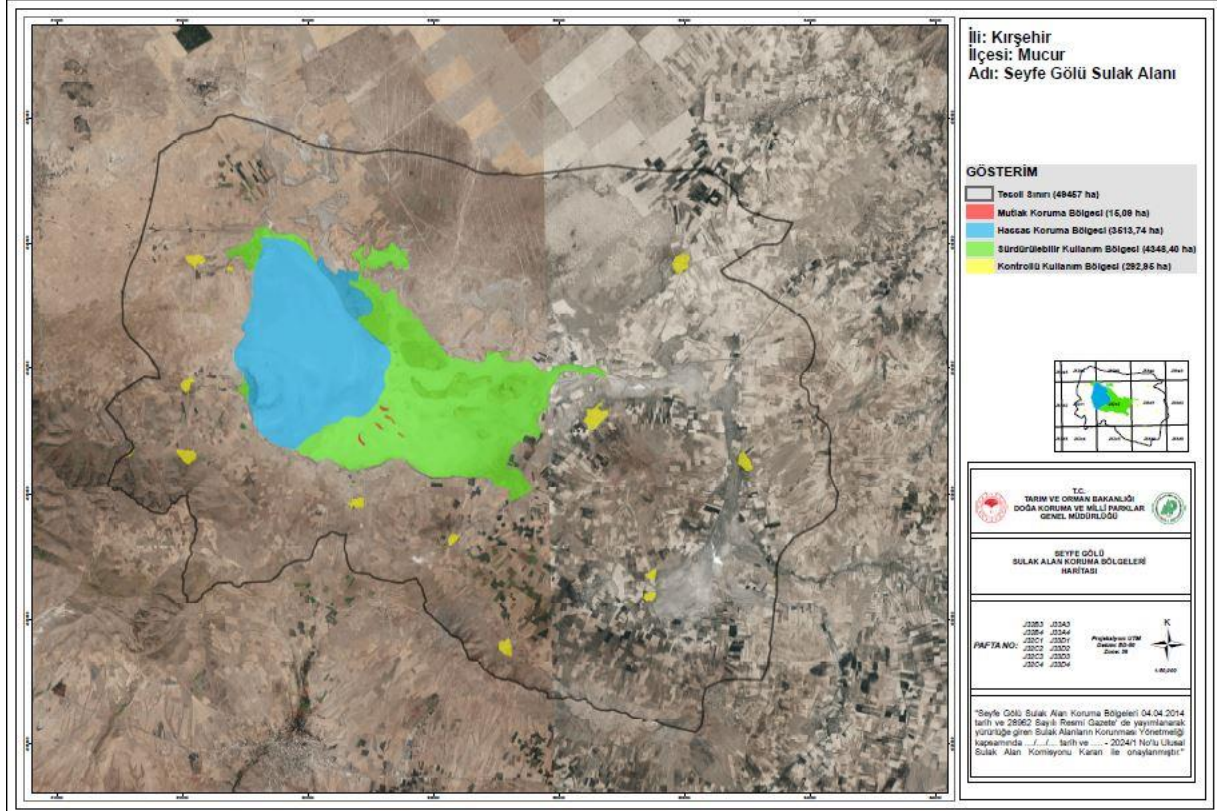
Tür ve adet bakımından çok çeşitli su kuşlarının barındığı, “nesli tehlikeye düşmüş” ve “düşebilir” olarak sınıflandırılan kuş türlerinden Flamingo, Toy ve Angıt’ın bulunduğu eşsiz ve tehlikeye maruz bir sulak saha ekosistemi özelliği göstermesi ve bu zengin kaynak değeri ile Avrupa çapında öneme sahip oluşudur. (Kırşehir Orman ve Su İşleri Müdürlüğü, 2018)

Seyfe Gölü Başlıca Hayvan Türleri

Başta Flamingo, Gri Balıkçıl, Angıt, Suna, Bozördek, Elmabaş, Yeşilbaş, Macar Ördeği, Kılıkuyruk, Turna, Toy, Kılıçgaga, İnce Gagalı Martı, Gülen Sumru, Bataklık Kırılancısı, Akgerdan Yağmurcun, Büyük Yağmurcun, Mahmuzlu Kızkuşu, Kızkuşu, Kızılback olmak üzere 245 tür su kuşu vardır.

Seyfe Gölünü Tehdit Eden Faktörler

- Tüm Göl çevresini kuşatan kurutma kanalları,
- Havza içerisindeki kaçak yeraltı kuyuları,
- Göllerin su kaynaklarıyla beslenememesi, (Mucur ilçesinin ve Karacaören beldesinin içme sularını Göl’ü besleyen Seyfe kaynağından alması)
- Göllerin beslenme kaynaklarının önünün kesilmesi, (Tahliye kanalları içine pancar sulaması için yığma set ve bentlerin yapılması)
- Göl’e kaynaklardan su girişi olmadığı için Göl suyunda kirliliğin meydana gelmesi,
- Yeraltı suyunun aşırı ve bilinçsiz kullanımı,
- Kuraklık,
- Eskidoğanlı köyündeki ruhsatlı kuyulardan pancar zamanı aşırı su çekilmesi,
- Göl çevresindeki sulak alanların kurutularak tarım alanlarına dönüştürülmesi,
- Göllerdeki su miktarının azalması sonucu nemin azalması ve tarımsal verimi azaltması,
- Alternatif ürün bulmadaki sorunlar,
- Yörede hayvancılıktan gelen gelirin az olması,

. Resim 15 Seyfe Gölü Koruma Bölgeleri

E.6. Tabiat Varlıklarını Koruma Çalışmaları

E.6.1. Tabiat Anıtları

İlimizde tabiat anıtı bulunmamaktadır.

E.6.2. Tabiatı Koruma Alanları

Seyfe Gölü Tabiat Koruma Alanı

Kırşehir ili Mucur ilçesi hudutları dahilinde yer alan Seyfe Gölü Tabiatı Koruma Alanı, bölgenin sahip olduğu doğal ve ekolojik değerlerini, kirlenme ve bozulmaya karşı koruyarak gelecek nesillere aktarılmasının güven altına alabilmek amacıyla göl ve çevresinde 10.700 ha'lık saha Bakanlar Kurulu'nca 26/08/1990 tarihinde "Tabiatı Koruma Alanı" olarak kararlaştırılmış ve 20 Ekim 1990 tarih ve 20671 sayılı Resmi Gazetede ilan edilmiştir. 15/09/2024 tarih ve 32663 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Cumhurbaşkanı Kararı gereği Tabiatı Koruma Alanını yeni sınırları 5.501,22 ha olacak şekilde belirlenmiştir.

3. Anıt Ağaçlar

İlimizde Anıt Ağaç bulunmamaktadır.

E.6.4. Özel Çevre Koruma Bilgileri

İlimiz sınırlarında Özel Çevre Koruma alanı bulunmamaktadır.

KAYNAKLAR

<https://www.tarimorman.gov.tr/DKMP/Menu/27/Milli-Parklar>
<https://www.tarimorman.gov.tr/DKMP/Menu/31/Sulak-Alanlar>
<https://www.tarimorman.gov.tr/DKMP/Menu/28/Tabiat-Parklari>
<https://www.tarimorman.gov.tr/DKMP/Menu/29/Tabiat-Anitlari>
<https://www.tarimorman.gov.tr/DKMP/Menu/30/Tabiat-Koruma-Alanlari>
<https://ockb.csb.gov.tr/>

E.6.5. Doğal Sit Alanları

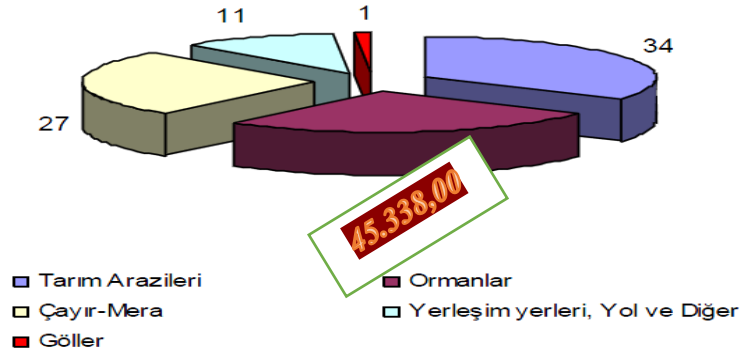
E.7. Sonuç ve Değerlendirme

Kaynaklar

- <https://www.tarimorman.gov.tr/DKMP/Menu/27/Milli-Parklar>
- <https://www.tarimorman.gov.tr/DKMP/Menu/31/Sulak-Alanlar>
- <https://www.tarimorman.gov.tr/DKMP/Menu/28/Tabiat-Parklari>
- <https://www.tarimorman.gov.tr/DKMP/Menu/29/Tabiat-Anitlari>
- <https://www.tarimorman.gov.tr/DKMP/Menu/30/Tabiat-Koruma-Alanlari>
- <https://ockb.csb.gov.tr/>

F. ARAZİ KULLANIMI

F.1. Arazi Kullanım Verileri

Grafik 30– Arazi kullanım durumuna göre arazi sınıflandırması
(<https://corinecbs.tarimorman.gov.tr>, 2025)

Çizelge 53 – Arazi kullanım sınıflandırması

(https://corinecbs.tarimorman.gov.tr, 2025)

	ALAN BÜYÜKLÜĞÜ									
	20...		20...		20...		20...		20...	
Arazi Sınıfı	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
1) Yapay Alanlar										
2) Tarımsal Alanlar										
3) Orman ve Yarı Doğal Alanlar										
4) Sulak Alanlar										
5) Su Yapıları										
TOPLAM										

Yeni tarihli arazi kullanım verileri aşağıdaki şekilde elde edilebilir.

- <https://corinecbs.tarimorman.gov.tr/> adresinden istatistik sekmesi seçilir,
- Sorgulama menüsünden il seçilir, ilçe tümü seçilir, arazi sınıflarının tümü seçilir,
- Rapor indir seçilir (“rapor indir” menüsünün solundaki menüden raporun türü seçilir)
- Rapor istenilen formatta elde edilir (Rapor formatı çalışma kitabı seçildiğinde excel grafikler, arazi sınıfı dağılımları [yukarıdaki çizelge] ve ayrıntılı arazi sınıfları otomatik olarak gelmektedir).

F.2. Mekânsal Planlama

F.2.1. Çevre Düzeni Planı

Harita 4 –Kırşehir İlinin Çevre Düzeni Planı
(ÇŞİDİM, 2025)

F.3. Sonuç ve Değerlendirme

Kaynaklar

- Tarım ve Orman Bakanlığı (<https://corinecbs.tarimorman.gov.tr/>)
- Kırşehir Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü

G. ÇED, ÇEVRE İZİN VE LİSANS İŞLEMLERİ

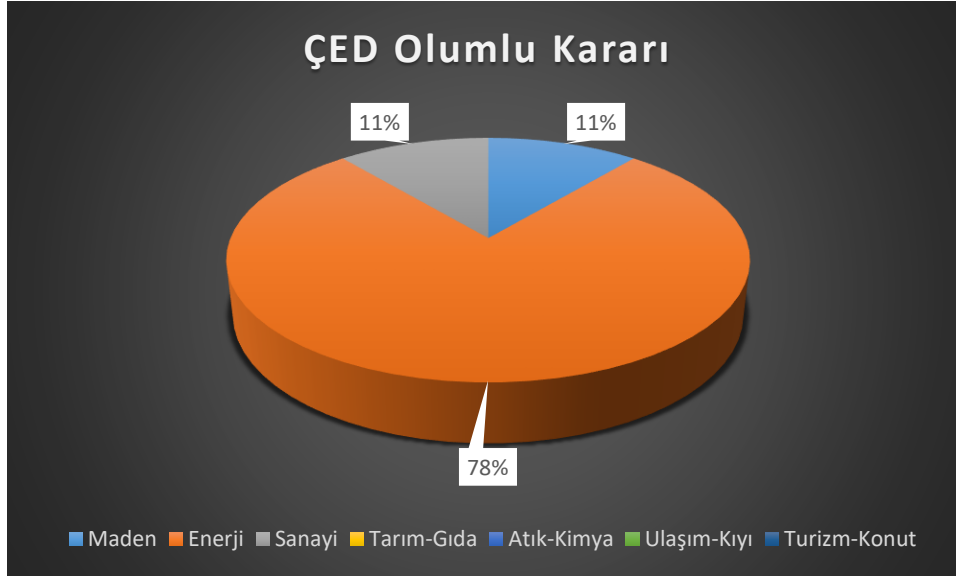
G.1. Çevresel Etki Değerlendirmesi İşlemleri

Çizelge 47 – Bakanlık merkez ve ÇŞİDİM tarafından 2024 yılı içerisinde alınan ÇED Olumlu ve ÇED Gerekli Değildir Kararlarının sektörel dağılımı*

(e-ÇED Yazılımı, <https://ced.csb.gov.tr/>, yıl)

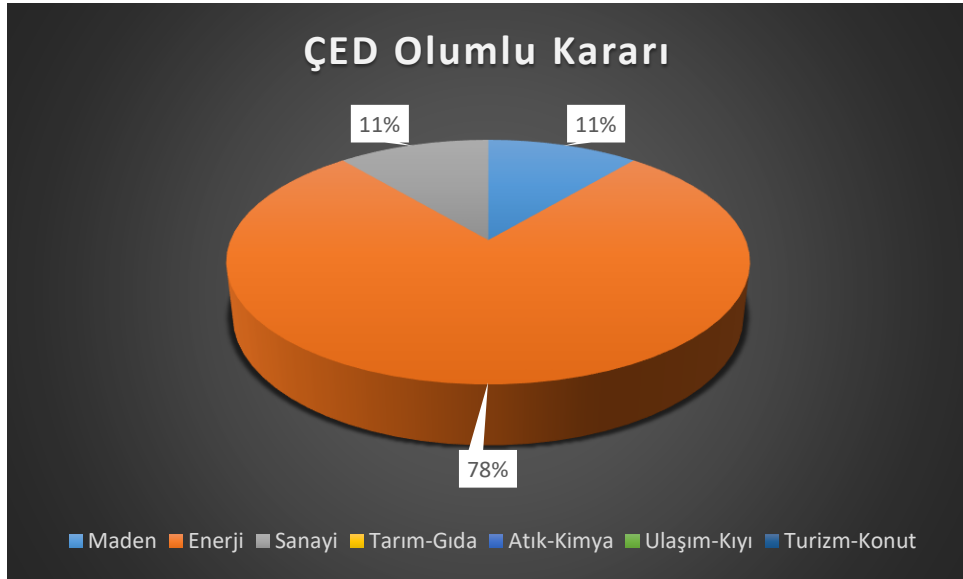
Karar	Maden	Enerji	Sanayi	Tarım-Gıda	Atık-Kimya	Ulaşım-Kıyı	Turizm-Konut	TOPLAM
ÇED Gerekli Değildir	2	6	-	-	1	-	-	9
ÇED Gereklidir	-	-	-	-	-	-	-	-
ÇED Olumlu Kararı	1	7	1	-	-	-	-	9
ÇED Olumsuz Kararı	-	-	-	-	-	-	-	-
İade/İptal	-	-	-	-	-	-	-	18

* ÇED Yönetmeliğine tabi faaliyetlerin bir kısmı birden fazla ili kapsadığı durumlarda her il ayrı ayrı bildirimde bulunduğu ÇED karar sayılarında mükerrerlikler oluşmaktadır. Bilindiği üzere ÇED Yönetmeliğine tabi faaliyetlerin ÇED sürecinin yürütülmesinde Bakanlığımızca ÇED sürecini yürütecek koordinatör il e-ÇED sisteminden ilgili Daire Başkanlığınca belirlendiğinden koordinatör il olarak belirlenen ilin ÇED kararını tabloya işlemesi gerekmektedir.

Grafik 31 –2024 yılında ÇED Olumlu Kararı alınan projelerin sektörel dağılımı

(e-ÇED Yazılımı, <https://ced.csb.gov.tr/>, 2025)

Grafik 32–2024 yılında ÇED Gerekli Değildir Kararı alınan projelerin sektörel dağılımı
(e-ÇED Yazılımı; <https://ced.csb.gov.tr/>, 2025)

Çizelge 48 – Bakanlık merkez ve ÇŞİDİM tarafından 2014-2024 yılları arasında verilen muafiyet kararlarının sektörel dağılımı

(e-ÇED Yazılımı; <https://ced.csb.gov.tr/>,2025)

Maden	Enerji	Sanayi	Tarım-Gıda	Atık-Kimya	Ulaştırım-Kıyı	Turizm-Konut	TOPLAM
28	212	123	133	66	30	24	616

Çizelge 49 – 2014-2024 yılları arasında verilen iade/iptal kararlarının sektörel dağılımı

(e-ÇED Yazılımı; <https://ced.csb.gov.tr/>,2025)

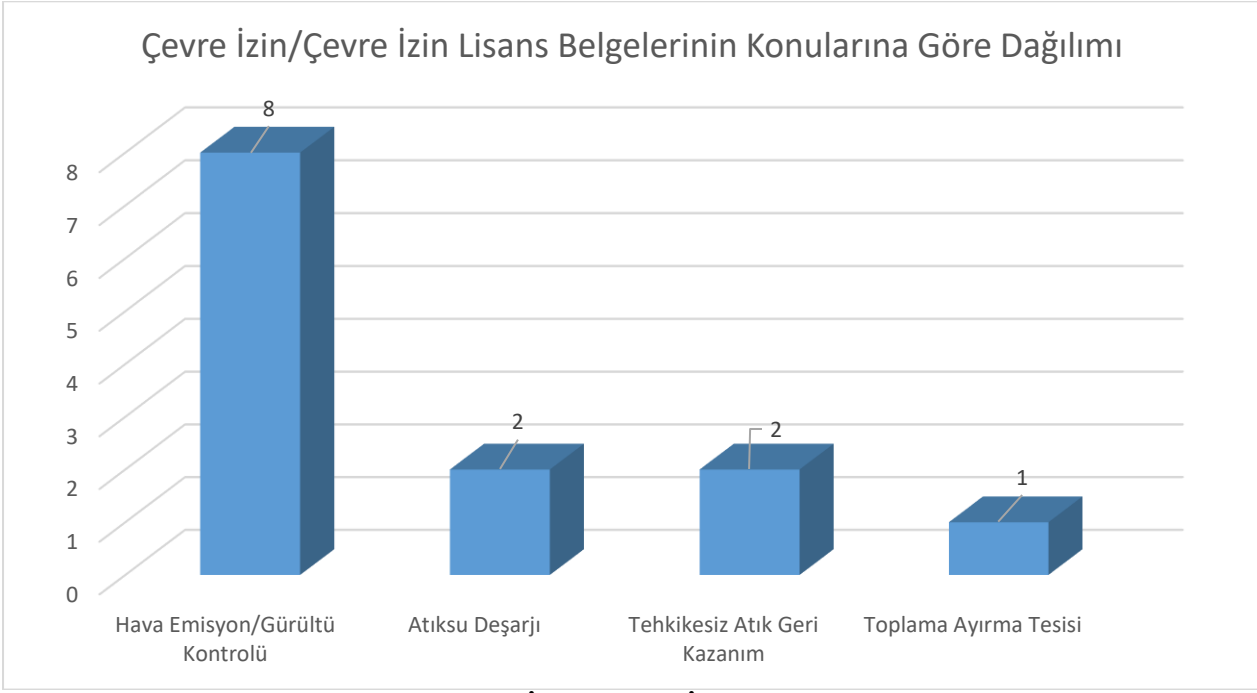
Maden	Enerji	Sanayi	Tarım-Gıda	Atık-Kimya	Ulaştırım-Kıyı	Turizm-Konut	TOPLAM
15	6	1	1	4	-	-	27

G.2. Çevre İzin ve Lisans İşlemleri

Çizelge 50–2024 yılında Bakanlık Merkez teşkilatı ve ÇŞİDİM tarafından verilen Geçici Faaliyet Belgesi ve Çevre İzni/Çevre İzni ve Lisansı Belgesi sayıları

(e-İzin Yazılımı, 2025)

	EK-1	EK-2	TOPLAM
Geçici Faaliyet Belgesi	3	4	7
Çevre İzin/Çevre İzin ve Lisans Belgesi	-	12	12
TOPLAM	3	16	19

Grafik 33 –2024 yılında verilen Çevre İzin/ Çevre İzin ve Lisans Belgelerinin konularına göre dağılımı
(e-izin yazılımı, 2025)

G.3. Sonuç ve Değerlendirme

Kaynaklar

- Kırşehir Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü
- e-ÇED Yazılımı
- e-İzin Yazılımı

H. ÇEVRE DENETİMLERİ VE İDARİ YAPTIRIM UYGULAMALARI

H.1. Çevre Denetimleri

Bu rapor kapsamında denetim faaliyetleri değerlendirilirken, gerçekleştirilen denetimler planlı (rutin) ve ani (plansız-rutin olmayan) denetimler olarak ikiye ayrılmıştır. Planlı denetimler, bir ya da çok yıllık bir program çerçevesinde İl Müdürlüğü tarafından haberli veya habersiz olarak gerçekleştirilen denetimlerdir. Plansız denetimler ise;

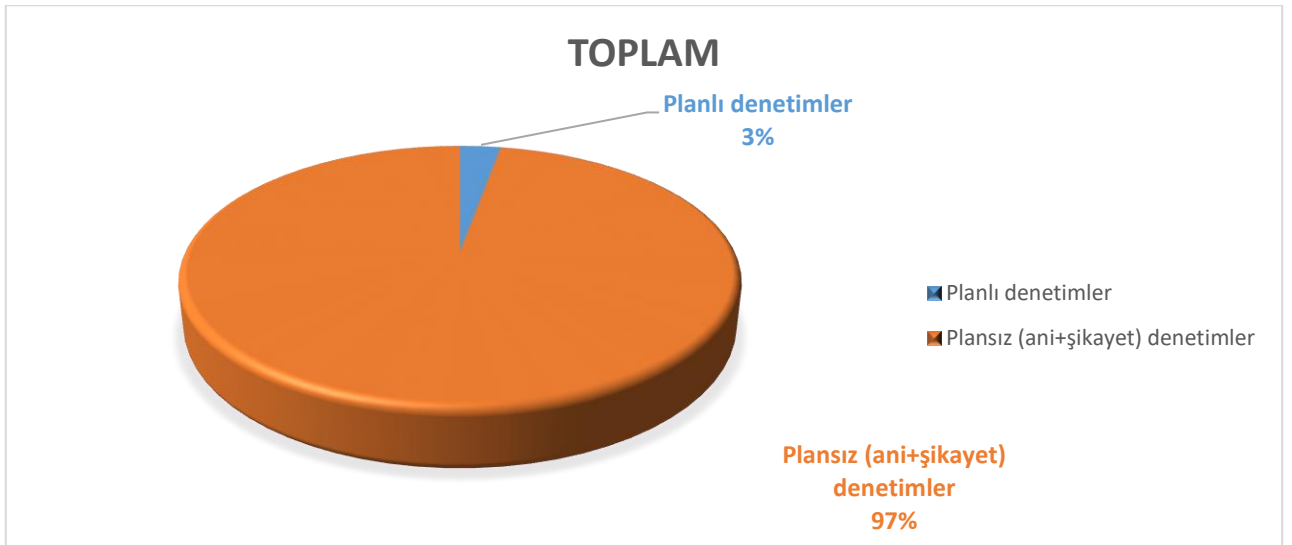
- "ÇED Olumlu" kararı veya "ÇED Gerekli Değildir" kararı verilen projelerle ilgili olarak, "ÇED Olumlu" kararına esas nihai ÇED raporunda veya "ÇED Gerekli Değildir" kararına esas proje tanıtım dosyasında taahhüt edilen hususların yerine getirilip getirilmediğini izlemek amacıyla,
- izin yenileme prosedürünün bir parçası olarak,
- yeni izin alma prosedürünün bir parçası olarak,
- kaza ve olaylar sonrasında (yangın ve aniden ortaya çıkan kirlilikler gibi),
- mevzuata uygunsuzluğun fark edildiği durumlarda,
- Bakanlık ya da ÇŞİDİM tarafından gerek görülen durumlarda,
- ihbar veya şikâyet sonrasında

ani olarak gerçekleşen ve herhangi bir programa bağlı kalınmaksızın ÇŞİDİM tarafından yapılan denetimlerdir.

Çizelge 51 -2024 yılında ÇŞİDİM tarafından gerçekleştirilen denetimlerin sayısı
(e-denetim yazılımı, 2025)

Denetimler	Toplam
Planlı denetimler	5
Plansız (ani+şikayet) denetimler	161
Genel toplam	166

*05.09.2025 tarih ve E-13477362 sayılı yazı ile iletilen denetim sayılarıdır.

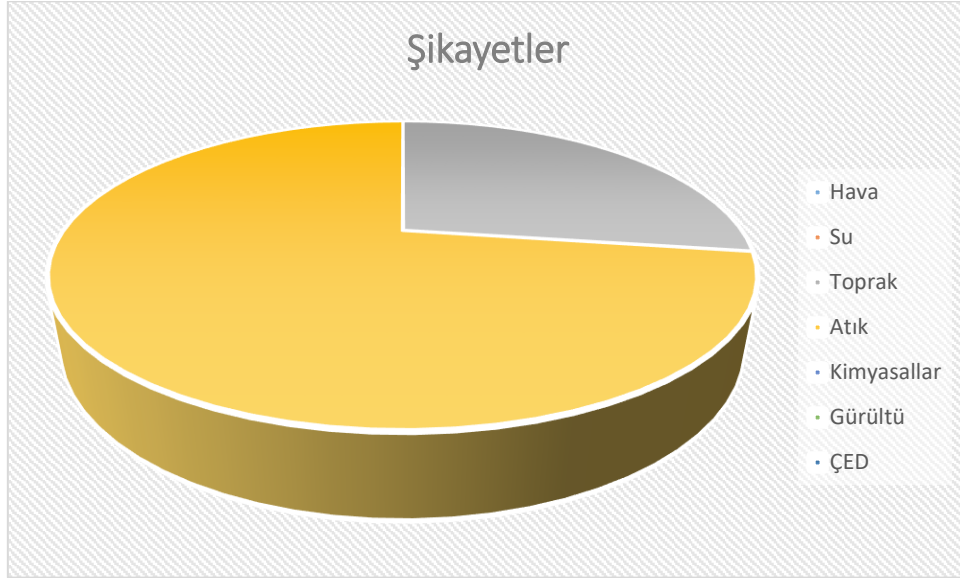

Grafik 34 – ÇŞİDİM tarafından 2024 yılında gerçekleştirilen planlı ve ani çevre denetimlerinin dağılımı
(e-denetim yazılımı, yıl)

H.2. Şikâyetlerin Değerlendirilmesi

Çizelge 52-2024 yılında ÇŞİDİM’e gelen tüm şikâyetler ve bunların değerlendirilme durumları
(Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü, 2025)

Şikâyetler	Hava	Su	Toprak	Atık	Kimyasallar	Gürültü	ÇED	TOPLAM
Şikâyet sayısı	-	-	3	8	-	-	-	12
Denetimle sonuçlanan şikâyet sayısı	-	-	3	8	-	-	-	12
Şikâyetleri denetimle sonuçlanma (%)	-	-	100	100	-	-	-	100

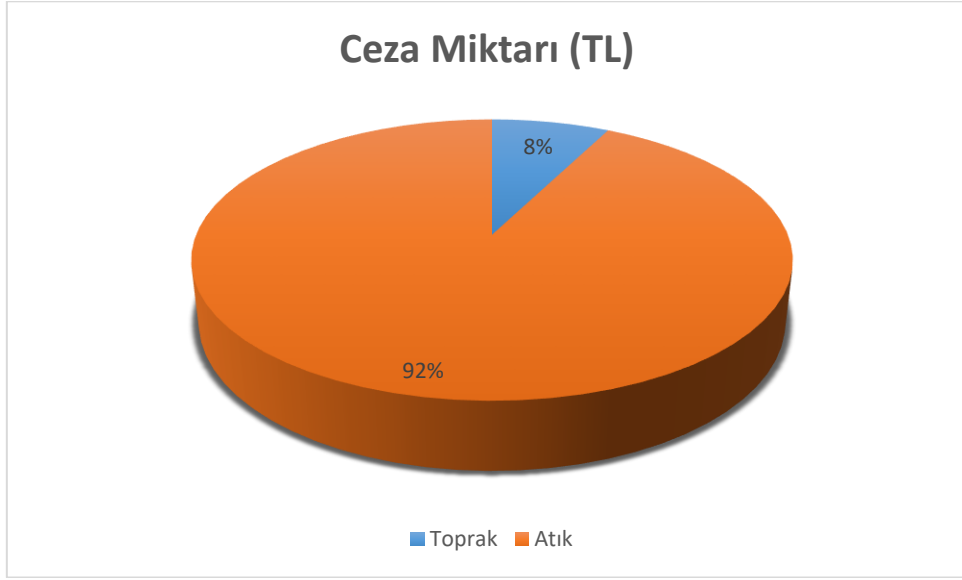

Grafik 35-2024 yılında ÇŞİDİM gelen şikâyetlerin konulara göre dağılımı
(Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü, 2025)

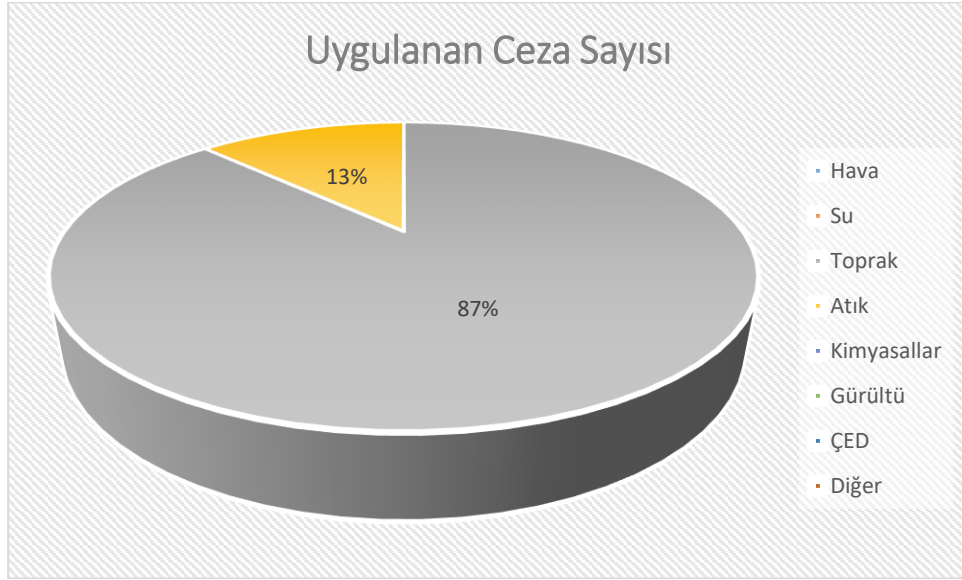
H.3. İdari Yaptırımlar

Çizelge 53 –2024 yılında ÇŞİDİM tarafından uygulanan ceza miktarları ve sayısı
(e-denetim yazılımı, yıl)

	Hava	Su	Toprak	Atık	Kimyasallar	Gürültü	ÇED	Diğer	TOPLAM
Ceza Miktarı (TL)			106.908,08	1.313.484					1.420.392,80 T
Uygulanan Ceza Sayısı			14	2					16

Grafik 36-2024 yılında ÇŞİDİM tarafından uygulanan idari para cezaları miktarının konulara göre dağılımı
(e-denetim yazılımı, 2025)

Grafik 37-2024 yılında ÇŞİDİM tarafından uygulanan idari para cezaları sayısının konulara göre dağılımı
(e-denetim yazılımı, 2025)

H.4. Çevre Kanunu Uyarınca Durdurma Cezası Uygulamaları

H.5. Sonuç ve Değerlendirme

Kaynaklar

- Kırşehir Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü
- e-Denetim Yazılımı

I. KİRLETİCİ SALIM VE TAŞIMA KAYDI UYGULAMALARI

Avrupa Kirleticici Salım ve Taşıma Kaydının kurulmasına ilişkin 18/1/2006 tarihli ve (AT) 166/2006 sayılı Avrupa Parlamentosu ve Konsey Tüzüğü dikkate alınarak Avrupa Birliği mevzuatına uyum çerçevesinde hazırlanmış olan Kirleticici Salım ve Taşıma Kaydı (KSTK) Yönetmeliği 4 Aralık 2021 tarihli ve 31679 sayılı Resmi Gazetede yayımlanmıştır.

KSTK; belirli endüstriyel faaliyetlerden kaynaklanan kirleticilerin hava, su, toprak gibi alıcı ortamlara bırakılmasına ve arıtma, işleme vb. faaliyetler için atıksu aracılığıyla taşınmasına ve tehlikeli/tehlikesiz atıkların taşınmasına ilişkin bilgileri içeren ve düzenli aralıklarla tesisler tarafından gerçekleştirilecek raporlamaya dayanan envanterin uluslararası tanımıdır.

Yönetmelik, Ek-1 Faaliyetlerin Listesi'nde 9 Sektör altında sınıflandırılmış 65 endüstriyel faaliyet için kademeli olarak yürürlüğe girmekte ve 91 kirleticinin raporlanmasını kapsamaktadır. Yönetmeliğin yayımı tarihinde enerji ve metal sektörü; bir yıl sonra maden ve kimya sektörü; iki yıl sonra atık ve atıksu yönetimi ile kağıt ve ahşap sektörü, üç yıl sonra yoğun hayvancılık ve su ürünleri yetiştiriciliği, gıda ve içecek sektöründe hayvansal ve bitkisel ürünler ve diğer faaliyetler başlığı altında yer alan endüstriyel faaliyetleri gerçekleştiren tesisler KSTK Sistemine dahil olarak yıllık raporlamalarını kademeli olarak gerçekleştirmektedir.

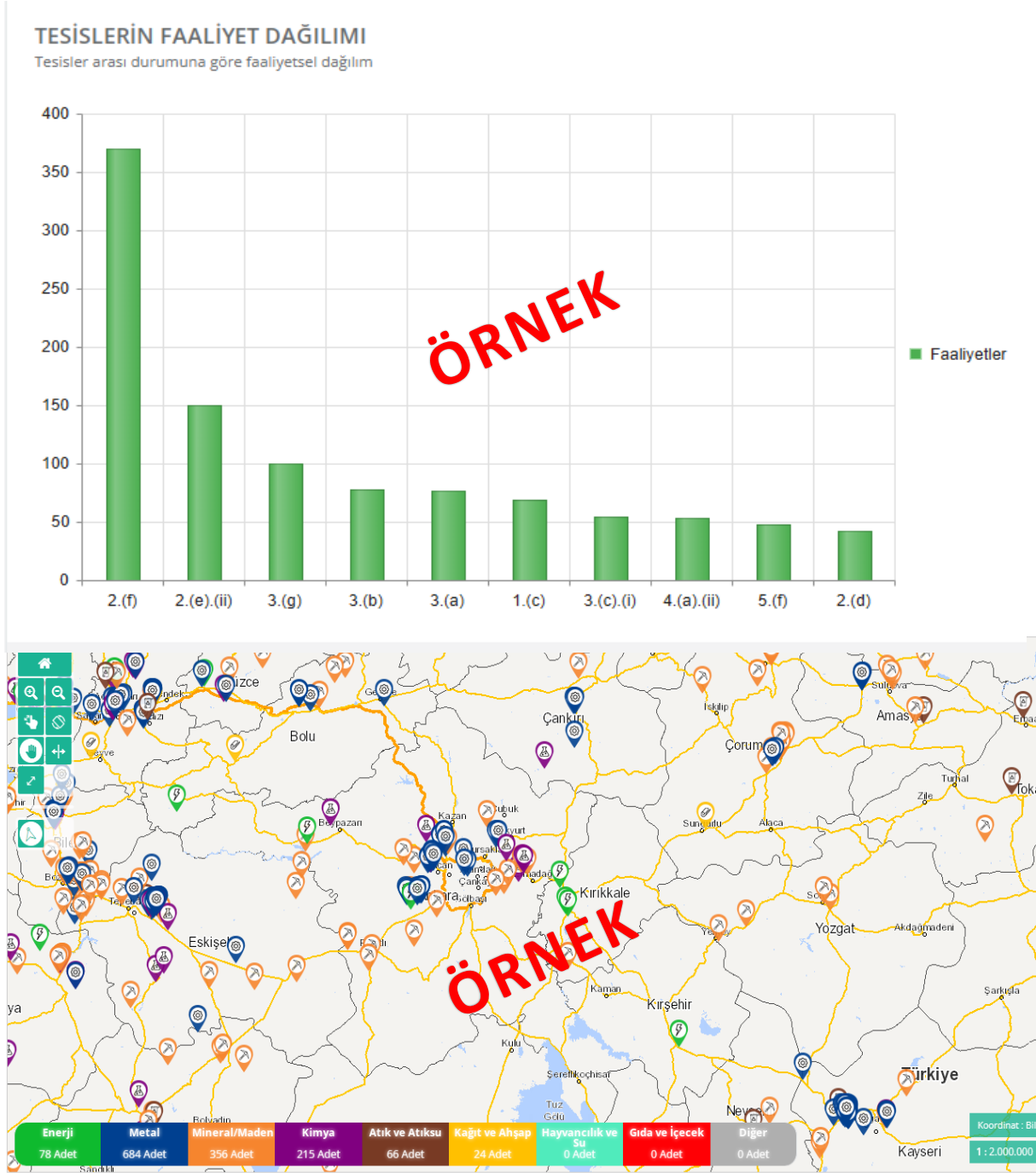
Çizelge 54- Kırşehir İlinde Kirleticici Salım ve Taşıma Kaydı Sistemine Kayıtlı Tesislerin Sektörel Dağılımı

Tesisin Ana Faaliyetinin Dahil Olduğu Sektör	KSTK Tesis Sayısı
Enerji sektörü	
Metal üretimi ve işlenmesi	
Mineral/Maden sanayisi	
Kimya sanayisi	
Atık ve atıksu yönetimi	
Kağıt ve ahşap üretimi ve işlenmesi	
Yoğun hayvancılık ve su ürünleri yetiştiriciliği	
Gıda ve içecek sektöründe hayvansal ve bitkisel ürünler	
Diğer faaliyetler	
TOPLAM	

Grafik 38 -Kırşehir İlinde Kirleticici Salım ve Taşıma Kaydı Sistemine Kayıtlı Tesislerin Sektörel Dağılımı

Grafik 39-Kırşehir İlinde Kirletici Salım ve Taşıma Kaydı Sistemine Kayıtlı Tesislerin Endüstriyel Faaliyet Dağılımı

Harita 5 Kırşehir İlinde Kirletici Salım ve Taşıma Kaydı Sistemine Kayıtlı Tesislerin Harita üzerinde gösterimi

2024 yılı için veriye ulaşılammıştır.

İ. ÇEVRE EĞİTİMLERİ

"Çevre Haftası" etkinlikleri kapsamında İl Müdürümüz Sayın Muhammed Yusuf ORHAN ile müdürlüğümüz personelleri Cacabey Meydanı'nda çelenk sunma etkinliğinde bulunmuşlardır.

Resim 16

Bakanlığımız Türkiye Çevre Ajansı tarafından organize edilen Sıfır Atık İçin Biz De Varız Tanıtımı Çevre Tırı eşliğinde Ahi Evran Üniversitesinde gerçekleşti.

Etkinliğin açılış konuşmasını İl Müdürümüz Sayın Muhammed Yusuf ORHAN yaparak, ülkemizdeki sıfır atık projesinin süreci hakkında bilgiler verdi. İl Müdürümüz sürdürülebilir ve yaşanabilir bir dünya ve ülke için çalışmaların devam ettiğini dile getirerek, projenin aynı zamanda bir sosyal sorumluluk projesi olduğunu vurguladı. Kırşehir Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü'nün Sıfır Atık Projesi kapsamında gerçekleştirdiği çalışmalara da değinen İl Müdürümüz, projenin üniversitemize kazandırılmasında ve süreçte emeği geçen herkese teşekkür ederek konuşmasını sonlandırdı.

Resim 17

Resim 18

Resim 19

Resim 20

5 Haziran Dünya Çevre Günü kapsamında bu yılın teması olan “Çevrene İyi Bak – Plastik Kirliliğiyle Mücadele” sloganıyla çevre bilinci artırmaya yönelik farkındalık etkinliklerimizi gerçekleştirirken Sayın Valimiz Murat Sefa DEMİRYÜREK’ i makamında ziyaret ederek, Dünya Çevre Günü vesilesiyle doğaya ve çevreye duyarlılığın bir simgesi olarak çiçek takdiminde bulunduk.

Resim 21

Resim 22

Resim 23

Resim 24

Resim 25

Resim 26

Kaynaklar

- Kırşehir Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü